

ЗАКОН ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Обн. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., попр. ДВ. бр.98 от 18 Октомври 2002г., изм. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.74 от 13 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.77 от 27 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.65 от 11 Август 2006г., изм. ДВ. бр.82 от 10 Октомври 2006г., изм. ДВ. бр.99 от 8 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 13 Април 2007г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.52 от 6 Юни 2008г., изм. ДВ. бр.105 от 9 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.35 от 12 Май 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.46 от 18 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.61 от 6 Август 2010г., изм. ДВ. бр.35 от 3 Май 2011г., изм. ДВ. бр.42 от 3 Юни 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.32 от 24 Април 2012г., изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.82 от 26 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I. Приложно поле и обхват на закона

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани със:

1. опазването на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата на здравето на хората;
2. съхраняването на биологичното разнообразие в съответствие с природната биогеографска характеристика на страната;
3. опазването и ползването на компонентите на околната среда;
4. контрола и управлението на факторите, които увреждат околната среда;
5. осъществяването на контрол върху състоянието на околната среда и източниците на замърсяване;
6. предотвратяването и ограничаването на замърсяването;
7. създаването и функционирането на Националната система за мониторинг на околната среда;
8. стратегиите, програмите и плановете за опазване на околната среда;
9. събирането и достъпа до информацията за околната среда;
10. икономическата организация на дейностите по опазване на околната среда;
11. правата и задълженията на държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването на околната среда.

Чл. 2. Целите на закона се постигат чрез:

1. регламентиране на режимите за опазване и ползване на компонентите на околната среда;
2. контрол върху състоянието и ползването на компонентите на околната среда и източниците на нейното замърсяване и увреждане;
3. установяване на допустими норми за емисии и за качество на околната среда;
4. управление на компонентите и факторите на околната среда;
5. извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС);
6. издаване на разрешителни за предотвратяване, ограничаване и контрол на замърсяването;
7. обявяване и управление на територии със специален режим на защита;
8. развитие на системата за мониторинг на компонентите на околната среда;
9. въвеждане на икономически регулатори и финансови механизми за управление на околната среда;

10. регламентиране на правата и задълженията на държавата, общините, юридическите и физическите лица.

Чл. 3. Опазването на околната среда се основава на следните принципи:

1. устойчиво развитие;
2. предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
3. предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
4. участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
5. информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
6. замърсителят плаща за причинените вреди;
7. съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
8. възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;
9. предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;
10. интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;
11. достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Чл. 4. Компонентите на околната среда са: атмосферният въздух, атмосферата, водите, почвата, земните недра, ландшафтът, природните обекти, минералното разнообразие, биологичното разнообразие и неговите елементи.

Чл. 5. Факторите, които замърсяват или увреждат околната среда, могат да бъдат: естествени и антропогенни вещества и процеси; различни видове отпадъци и техните местонахождения; рискови енергийни източници - шумове, вибрации, радиации, както и някои генетично модифицирани организми.

Чл. 6. Управлението, опазването и контролът на компонентите на околната среда и факторите, въздействащи върху тях, се извършват по ред, определен от този закон и от специалните закони за компонентите и факторите на околната среда.

Чл. 7. При трансгранично замърсяване се прилагат изискванията, съдържащи се в споразумения и договори, по които Република България е страна.

Раздел II.

Държавна политика и органи за управление на околната среда

Чл. 8. (1) (Предишен текст на чл. 8 - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) Държавната политика по опазване на околната среда се осъществява от министъра на околната среда и водите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) Министърът на околната среда и водите може да делегира със заповед правомощия на заместник-министрите, като определя техните функции, и да оправомощава длъжностни лица във връзка с волеизявления и действия, които са част от съответното производство по издаване на административни актове и документи.

Чл. 9. Държавната политика по опазване на околната среда се интегрира в секторните политики - транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други, и се осъществява от компетентните органи на изпълнителната власт.

Чл. 10. (1) Компетентни органи по смисъла на закона са:

1. министърът на околната среда и водите;
2. изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по околна среда;
3. директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ);
4. директорите на басейновите дирекции;
5. директорите на дирекциите на националните паркове;
6. кметовете на общините, а в градовете с районно деление - и кметовете на районите;
7. областните управители.

(2) Компетентни да предприемат предвидените в закона действия и дейности са:

1. на територията на една община - директорът на РИОСВ или кметът на общината, а в градовете с районно деление - кметът на района;
2. на територията на една област - областният управител или директорът на РИОСВ;
3. на територията на няколко общини в обхвата на една РИОСВ - директорът на съответната инспекция;

4. на територията на няколко общини в обхвата на различни РИОСВ - министърът на околната среда и водите.

Чл. 11. (1) (Предишен текст на чл. 11 - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.)

Министърът на околната среда и водите:

1. разработва с органите по чл. 9 политиката и стратегията за опазване на околната среда в Република България;
  2. ръководи чрез Изпълнителната агенция по околна среда Националната система за мониторинг на околната среда;
  3. контролира състоянието на околната среда на територията на страната;
  4. координира контролните правомощия на другите органи на изпълнителната власт по отношение на околната среда;
  5. издава заповеди, разрешителни, инструкции и утвърждава методики;
  6. съвместно със заинтересуваните органи на изпълнителната власт:
    - а) издава норми за максимално допустими емисии по видове замърсители и норми за максимално допустими концентрации на вредни вещества по компоненти на средата по райони;
    - б) утвърждава методики за ОВОС;
    - в) издава норми за рационално използване на възобновими и невъзобновими природни ресурси;
    - г) осигурява събирането и предоставянето на информация за състоянието на околната среда;
    - д) утвърждава методики за контрол на компонентите на околната среда;
  7. осъществява други дейности, свързани с опазването и управлението на околната среда в съответствие със специалните закони;
  8. подготвя ежегодния доклад за състоянието на околната среда;
  - 8а. (нова - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) организира и координира дейностите по набиране, предварителна преценка и препращане на проектни предложения до Европейската комисия по смисъла на Регламент (ЕО) № 614/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 г. относно финансовия инструмент за околна среда (LIFE+) (ОВ, L 149/1 от 9 юни 2007 г.) и осъществява другите правомощия, произтичащи от прилагането на регламента;
  9. (нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) подготвя и представя в Европейската комисия доклади за прилагането на нормативните актове от правото на Европейския съюз в областта на околната среда.
- (2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) Редът и изискванията за докладването до Европейската комисия относно прилагането на нормативните актове по ал. 1, т. 9 се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

Чл. 12. (1) Към министъра на околната среда и водите се създават:

1. Висш експертен екологичен съвет;
  2. консултативни съвети по политиката за управление на компонентите на околната среда.
- (2) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Към РИОСВ и Изпълнителната агенция по околна среда се създават експертни екологични съвети.
- (3) Функциите, задачите и съставът на съветите по ал. 1 и 2 се определят с правилник на министъра на околната среда и водите.

Чл. 13. (1) Изпълнителната агенция по околна среда към министъра на околната среда и водите осъществява ръководството на Националната система за мониторинг на околната среда.

- (2) Изпълнителната агенция по околна среда е юридическо лице.
- (3) Изпълнителната агенция по околна среда се ръководи и представлява от изпълнителен директор.
- (4) Дейността, структурата, организацията на работа и съставът на Изпълнителната агенция по околна среда се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 14. (1) Регионалните инспекции по околната среда и водите, дирекциите на националните паркове и басейновите дирекции осигуряват провеждането на държавната политика по опазване на околната среда на регионално равнище.

- (2) Органите по ал. 1 са юридически лица към министъра на околната среда и водите на бюджетна издръжка и се представляват от съответните директори или упълномощени от тях длъжностни лица.
- (3) (Отм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)
- (4) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Директорите на РИОСВ, директорите на националните паркове и директорите на басейновите дирекции съставят предупредителни и констативни протоколи, издават предписания, заповеди за прилагане на принудителни административни мерки и наказателни постановления.
- (5) Броят, териториалният обхват на дейност, функциите и структурата на РИОСВ, правомощията на техните директори, както и дейността на дирекциите на националните

паркове и на басейновите дирекции се определят с правилници, издадени от министъра на околната среда и водите.

Чл. 15. (1) Кметовете на общини:

1. информират населението за състоянието на околната среда съгласно изискванията на закона;
  2. разработват и контролират заедно с другите органи планове за ликвидиране на последствията от аварийни и залпови замърсявания на територията на общината;
  3. организират управлението на отпадъци на територията на общината;
  4. контролират изграждането, поддържането и правилната експлоатация на пречиствателните станции за отпадъчни води в урбанизираните територии;
  5. организират и контролират чистотата, поддържането, опазването и разширяването на селищните зелени системи в населените места и крайселищните територии, както и опазването на биологичното разнообразие, на ландшафта и на природното и културното наследство в тях;
  6. определят и оповестяват публично лицата, отговорни за поддържането на чистотата на улиците, тротоарите и други места за обществено ползване на територията на населените места, и контролират изпълнението на техните задължения;
  7. организират дейността на създадени с решение на общинския съвет екоинспекции, включително на обществени начала, които имат право да съставят актове за установяване на административни нарушения;
  8. определят длъжностните лица, които могат да съставят актове за установяване на административните нарушения по този закон;
  9. осъществяват правомощията си по специалните закони в областта на околната среда;
  10. определят лицата в общинската администрация, притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.
- (2) Кметовете на общини могат да възлагат изпълнението на функциите по ал. 1 на кметовете на кметства и кметовете на райони.

Чл. 16. Областните управители:

1. осигуряват провеждането на държавната политика по опазване на околната среда на територията на областта;
2. координират работата на органите на изпълнителната власт и техните администрации на територията на областта по отношение провеждането на държавната политика по опазване на околната среда;
3. координират дейностите по провеждане на политиката по опазване на околната среда между общините на територията на областта;
4. издават наказателни постановления за актове, съставени по реда на чл. 15, ал. 1, т. 8.

Глава втора. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Чл. 17. Всеки има право на достъп до наличната информация за околната среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Чл. 18. Информацията за околната среда е:

1. налична първична информация;
2. налична предварително обработена информация;
3. нарочно обработена информация.

Чл. 19. Информация за околната среда е всяка информация в писмена, визуална, аудио-, електронна или в друга материална форма относно:

1. състоянието на компонентите по чл. 4 и взаимодействието между тях;
2. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) факторите по чл. 5, както и дейностите и/или мерките, включително административните мерки, международни договори, политика, законодателство, включително доклади за прилагане на законодателството в областта на околната среда, планове и програми, които оказват или са в състояние да оказват въздействие върху компонентите на околната среда;
3. състоянието на човешкото здраве и безопасността на хората, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или, чрез тези компоненти, от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;
4. обекти на културно-историческото наследство, сгради и съоръжения, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или, чрез тези компоненти, от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;

5. анализ на разходите и ползите и други икономически анализи и допускания, използвани в рамките на мерките и дейностите, посочени в т. 2;
6. емисии, зауствания и други вредни въздействия върху околната среда.

Чл. 20. (1) Достъпът до информация за околната среда може да бъде отказан в случаите, когато се иска:

1. класифицирана информация, която представлява държавна или служебна тайна;
2. информация, която представлява производствена или търговска тайна, определена със закон;
3. информация, която представлява интелектуална собственост;
4. информация, която представлява лични данни, ако физическото лице, с което е свързана тази информация, не е съгласно с разкриването ѝ, и съгласно изискванията, предвидени в Закона за защита на личните данни;
5. информация, която би се отразила неблагоприятно на интересите на трето лице, което е предоставило исканата информация, без да има правно задължение да го направи и без да може такова задължение да му бъде наложено, и когато не е съгласно с предоставянето на информацията;
6. информация, която ще се отрази неблагоприятно на компонентите на околната среда.

(2) Информацията за околната среда се предоставя в срок до 14 дни от датата на уведомяване на заявителя за решението на компетентния орган за предоставяне на достъп до исканата информация.

(3) Лицата, които дават информация за околната среда на компетентните органи, са длъжни да обозначат информацията, за която съществува някое от ограниченията за предоставяне по ал. 1.

(4) При вземане на решение за отказ за предоставяне на информация по ал. 1 компетентният орган отчита обществения интерес от разкриването на тази информация.

(5) В случаите на ограничен достъп наличната информация за околната среда се предоставя в частта ѝ, която е възможно да се отдели от информацията по ал. 1.

(6) Ограничаването на правото на достъп до информация не се отнася до емисиите на вредни вещества в околната среда като стойност по показателите, определени от нормативните актове.

Чл. 21. (1) Компетентни органи по тази глава са централните и териториалните органи на изпълнителната власт, които събират и разполагат с информация за околната среда.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Компетентни органи по смисъла на ал. 1 са и другите органи и организации, които са част от консолидираната фискална програма и събират и разполагат с информация за околната среда, с изключение на органите на законодателната и съдебната власт.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Задължено да предоставя информация за околната среда по реда на тази глава е и всяко физическо или юридическо лице, което предоставя обществени услуги, свързани с околната среда, и което осъществява тази дейност под контрола на органите и организациите по ал. 1 и 2.

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Министърът на околната среда и водите ежегодно внася в Министерския съвет доклад за състоянието на околната среда, който след приемането му се публикува като Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда на интернет страницата на Министерството на околната среда и водите и на Изпълнителната агенция по околна среда.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Докладът по ал. 1 се внася в Министерския съвет в тримесечен срок след предоставяне на данните и информацията от Националния статистически институт.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Регионалните инспекции по околната среда и водите ежегодно в срок до 30 април изготвят регионален доклад за състоянието на околната среда на съответната им територия за предходната година. Съдържанието и обхватът на регионалния доклад се определят с указания на министъра на околната среда и водите.

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) (1) Операторите, извършващи дейности по приложение I на Регламент (ЕО) № 166/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 януари 2006 г. за създаване на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители и за изменение на Директиви 91/689/ЕО и 96/61/ЕО на Съвета, наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 166/2006", докладват данни за изпускането и преноса на замърсители в регистъра по чл. 22б, т. 2, публикуван на интернет страницата на Изпълнителната агенция по околна среда.

(2) Данните по ал. 1 се докладват в електронен формат съгласно приложение III на Регламент (ЕО) № 166/2006 в срок до 31 март на съответната година, следваща годината, за която се отнася информацията.

(3) Регионалните инспекции по околната среда и водите проверяват достоверността на докладваните от операторите данни и ги потвърждават в регистъра по чл. 22б, т. 2 до 31 май на съответната година, следваща годината, за която се отнася информацията.

(4) Министърът на околната среда и водите дава указания за извършване на проверката по ал. 3.

Чл. 22б. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по околна среда:

1. (изм. - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) обобщава данните по чл. 22а, ал. 3;

2. поддържа публичен регистър на изпускането и преноса на замърсители на национално ниво и осигурява достъп до него чрез интернет страницата на Изпълнителната агенция по околна среда.

Чл. 22в. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Министърът на околната среда и водите е компетентен орган за докладването на информацията по Регламент (ЕО) № 166/2006.

Чл. 23. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) При аварийни или други замърсявания, когато са нарушени установените с нормативен или индивидуален административен акт норми на изпускане на замърсяващи вещества в околната среда, лицата, извършили нарушението, както и лицата, отговорни за спазване на нормите, са длъжни незабавно да уведомят съответните областни управители, кметовете на съответните общини, РИОСВ, басейновите дирекции и органите на Министерството на вътрешните работи, а при промяна на радиационната обстановка - и Агенцията за ядрено регулиране.

(2) Компетентните органи по ал. 1 са длъжни незабавно да уведомят Министерството на здравеопазването и засегнатото население за настъпилото наднормено замърсяване, като предложат мерки за защита на човешкото здраве и на имуществото.

Чл. 24. Всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт ежегодно публикува данните за информационните масиви и ресурси от обработена информация за околната среда по чл. 18, т. 2.

Чл. 25. (1) Министърът на околната среда и водите определя със заповед описанието на информационните масиви и ресурси по чл. 15, ал. 1, т. 3 от Закона за достъп до обществена информация, когато те съдържат информация по чл. 19.

(2) Заповедта по ал. 1 се обнародва в "Държавен вестник".

(3) Описанието на информационните масиви по ал. 1 и чл. 24 се публикува в Интернет-страницата на Министерството на околната среда и водите.

Чл. 25а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Компетентните органи и лицата по чл. 21 създават Интернет страница и поддържат чрез нея информационна база данни за околната среда, която е безплатна и обществено достъпна.

(2) Базата данни по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. текстове на международни договори, конвенции или споразумения и законодателство, свързано с околната среда;

2. стратегии, планове и програми, свързани с околната среда;

3. доклади за напредъка или прилагането на актовете и документите по т. 1 и 2, ако такива са изготвени или поддържани в електронен вид;

4. националния и регионалните доклади за състоянието на околната среда, както и други доклади за състоянието на околната среда, предвидени в закона или в подзаконов нормативен акт;

5. данни или обобщени данни, постъпващи от мониторинга на дейностите, които оказват или могат да окажат влияние върху околната среда;

6. публични регистри по реда на този закон или на други специални закони в областта на околната среда.

(3) Информацията по ал. 2 периодично се актуализира.

Чл. 26. (1) За предоставяне на информация за околната среда се прилага процедурата, предвидена в глава трета "Процедура за предоставяне на достъп до обществена информация" от Закона за достъп до обществена информация.

(2) В решението за предоставяне на информация по чл. 34, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация се посочва дали се предоставя нарочно обработена информация или друг вид информация.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Отказите за предоставяне на информация, необходима на лицата за подготовка на защитата им в някое от производствата,

предвидени в този закон или в друг закон, се обжалват по реда, предвиден в Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 28. Информацията по чл. 18, т. 1 и 2 се заплаща при условията и по реда на чл. 20 - 22 от Закона за достъп до обществена информация.

Чл. 29. За предоставяне на нарочно обработена информация заплащането се договаря за всеки конкретен случай.

Чл. 30. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., предишен текст на чл. 30, доп. - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) Компетентните органи предоставят безплатно налична първична и предварително обработената информация за околната среда помежду си, както и на общините, когато тази информация им е необходима за вземане на решения от тяхната компетентност, и за изготвяне на докладите по чл. 22 и по чл. 11, ал. 1, т. 9.
(2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) Физическите и юридическите лица предоставят на компетентните органи на изпълнителната власт информацията, необходима за подготовка и представяне на доклади в Европейската комисия, по ред, определен в наредбата по чл. 11, ал. 2, освен ако в друг нормативен акт не е определен различен ред.

Чл. 31. Националните обществени радио- и телевизионни оператори в своите предавания:

1. разпространяват информация за опазването и управлението на околната среда;
2. осигуряват защита на правото на информация за състоянието на околната среда;
3. популяризират знанията и научно-техническите постижения в областта на опазването на околната среда чрез излъчване на български и чуждестранни образователни програми.

Глава трета.

ОПАЗВАНЕ И ПОЛЗВАНЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Раздел I.

Общи условия

Чл. 32. Ползването на компонентите на околната среда за задоволяване на собствени потребности с нестопанска цел е безвъзмездно освен в случаите, определени в този закон и в специалните закони в областта на околната среда.

Чл. 33. Определеното със закон използване на природни ресурси с цел стопанска дейност е възмездно.

Чл. 34. Лицата, осъществяващи дейности по чл. 32 и 33, са длъжни да опазват и възстановяват околната среда.

Раздел II.

Опазване и използване на водите и водните обекти

Чл. 35. (1) Опазването и използването на водите и водните обекти се основават на дългосрочна държавна политика.
(2) Дългосрочната политика по опазването на водите и водните обекти е основана на рационалното управление на водите на национално и басейново равнище с основна цел постигане на добро състояние на всички води - подземни и повърхностни, за осигуряване на необходимата по количество и качество вода за:

1. питейно-битовите нужди на сегашните и бъдещите поколения;
2. благоприятното състояние и развитие на екосистемите и влажните зони;
3. стопанските и социалните дейности.

Чл. 36. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) Използването на водите и водните обекти включва водовземане и ползване на водните обекти.
(2) Използването на водите и водните обекти се осъществява:

1. без разрешително;
2. с разрешително;
3. чрез предоставяне на концесия.

(3) Когато правото на използване на водите и водните обекти се предоставя чрез различни режими на един и същ титуляр, се прилага по-тежкият режим.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) Водовземането и ползването на водните обекти задължително е свързано с осигуряването на минимално допустимия отток в реките.

Чл. 37. Опазването на водите и водните обекти осигурява:

1. баланса между експлоатацията на водите и естественото им възстановяване;
2. съхраняването и подобряването на качеството на повърхностните и на подземните води.

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Опазването и използването на водите и водните обекти се извършват при условията и по реда на този закон и на специални закони.

Раздел III.

Опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите (Загл. изм. - ДВ, бр. 89 от 2007 г.)

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Опазването, устойчивото ползване и възстановяването на почвата гарантират ефективна защита на човешкото здраве и на функциите на почвата, като се отчита, че почвата е ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс.

(2) Опазването, устойчивото ползване и възстановяването на почвата имат за цел:

1. (изм. - ДВ, бр. 89 от 2007 г.) предотвратяване на нейното увреждане;
2. трайно запазване на многофункционалната ѝ способност;
3. осигуряване на ефективна защита на здравето на човека;
4. съхраняване на качествата ѝ като среда за нормално развитие на почвените организми, растенията и животните;
5. осъществяване на превантивен контрол за предотвратяване на неблагоприятни изменения на почвата и прилагане на добри практики за земеползване;
6. (изм. - ДВ, бр. 89 от 2007 г.) отстраняване и/или намаляване на вредните изменения на качеството ѝ, предизвикани от процеси, увреждащи почвите, според изискванията на типовете земеползване.

Чл. 40. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Юридическите и физическите лица, собственици и/или ползватели на поземлени имоти, са длъжни да не предизвикват вредни изменения върху почвата в собствените и в съседните поземлени имоти.

Чл. 40а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Нормите относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата се определят с наредба на министъра на околната среда и водите, министъра на здравеопазването и министъра на земеделието и храните.

Чл. 41. Собствениците и ползвателите на поземлени имоти са длъжни да вземат мерки за предотвратяване на вредни изменения, застрашаващи почвата.

Чл. 42. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Който причини вредни изменения на почвата, е длъжен да възстанови за своя сметка състоянието ѝ, предхождащо увреждането.

(2) Собствениците и ползвателите на подземни и надземни мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура са длъжни да ги поддържат в техническа изправност и да не допускат замърсяване или друго вредно изменение на почвата около тях.

Чл. 43. (1) Хумусният пласт на почвата се поставя под специална защита.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Преди започване на строителство или търсене, проучване и добив на подземни богатства хумусният пласт на почвата се изземва, депонира и оползотворява по предназначение при условията и по реда на наредба на министъра на земеделието и храните, министъра на околната среда и водите и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(3) Дейностите по ал. 2 се извършват, като не се допуска замърсяване или увреждане на почвата в съседните поземлени имоти.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) След приключване на дейностите по ал. 2 възложителят или инициаторът на проекта е длъжен да извърши рекултивация на увредения терен.

Чл. 44. Собствениците и операторите на депа за отпадъци, включително хвостохранилища, сгуроотвали и други, както и на съоръжения за съхраняване на отпадъци и/или опасни химични вещества, препарати и продукти ги организират и експлоатират по начин, който изключва замърсяване и увреждане на почвата и другите компоненти на околната среда.

Чл. 44а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия, се извършват съгласно наредба, приета от Министерския съвет.

Чл. 44б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Опазването, устойчивото ползване и възстановяването на функциите на почвата се извършват при условията и по реда на този закон и на специален закон.

Раздел IV. Опазване и ползване на земните недра

Чл. 45. Опазването на земните недра е основно задължение на всички, които осъществяват дейности по тяхното проучване и ползване.

Чл. 46. Опазването на земните недра се осигурява чрез:

1. опазването и рационалното ползване на подземните богатства и подземните води;
2. екологосъобразното управление и използване на отпадъците;
3. (отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)
4. възстановяването и/или рекултивацията на нарушените терени при проучването и ползването им;
5. ефективна защита от природни бедствия, катастрофи и други разрушителни процеси в резултат на човешката дейност.

Чл. 47. Земните недра се ползват за:

1. търсене, проучване и добив на подземни богатства;
2. проучване и добив на подземни води и геотермална енергия;
3. промишлено и гражданско строителство; строителство на обекти, свързани с отбраната на страната; съхраняване на отпадъци; стопански, туристически, научноизследователски дейности и др.

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Опазването и ползването на земните недра при търсенето, проучването и добива на подземни богатства, се извършват по ред, определен от този закон и от Закона за подземните богатства.

Чл. 49. Опазването на земните недра при проучването и ползването на подземните води се извършва по ред, определен от Закона за водите.

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Опазването на земните недра при ползването им за други цели се извършва при условията и по реда на този закон и на специални закони.

Раздел V. Опазване и ползване на биологичното разнообразие

Чл. 51. (1) На опазване и защита подлежат видовете, местообитанията на видовете и природните местообитания с присъщото им биологично разнообразие.

(2) Опазването на разнообразието от природни местообитания и видове от дивата флора и фауна се осъществява при условията и по реда на специален закон.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Опазването и ползването на естествения ландшафт се осъществяват по начин и със средства, недопускащи вредно въздействие, необратими изменения и/или увреждане на неговите елементи.

Чл. 52. Дивите растителни и животински видове се ползват по начин и със средства, които гарантират благоприятното развитие на техните популации в естествената им среда.

Чл. 53. (1) За опазването и ползването на горите, дивеча, рибите, билките, гъбите и другите възобновими ресурси от дивата природа се изработват дългосрочни и годишни планове и програми.

(2) Плановете и програмите по ал. 1 се изработват при условията и по реда на съответните специални закони.

Чл. 54. За ползването на горите, дивеча, рибите, билките, гъбите и другите възобновими биологични ресурси от земите и водите - собственост на държавата и на общините, се заплащат такси съгласно съответните специални закони.

Раздел VI. Опазване на атмосферния въздух

Чл. 55. Опазването на чистотата на атмосферния въздух осигурява:

1. защита на човешкото здраве, на живата природа, на природните и културните ценности от вредните въздействия и предотвратяване настъпването на опасности и щети за обществото при изменение на качеството на атмосферния въздух, нарушаване на озоновия слой и промените в климата в резултат на различните човешки дейности;
2. запазване качеството на атмосферния въздух в районите, в които то не е нарушено, и подобряването му в останалите райони.

Чл. 56. Опазването на атмосферния въздух се основава на принципите на устойчивото развитие и се извършва при условията и по реда на глава седма и на Закона за чистотата на атмосферния въздух.

Чл. 56а. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) (1) Лицата, притежаващи моторни превозни средства, които чрез своето устройство, действие или използвано гориво причиняват замърсяване на атмосферния въздух, нарушаване на озоновия слой и промяна в климата, заплащат еднократно при първа регистрация екотакса в размер и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

(2) Екотаксата по ал. 1 постъпва в предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.

Раздел VII. Управление на отпадъците

Чл. 57. Управлението на отпадъците се осъществява с цел да се предотврати, намали или ограничи вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда и се осигурява чрез:

1. предотвратяването или намаляването на образуването на отпадъци и на степента на тяхната опасност чрез:

- а) разработването и прилагането на технологии, осигуряващи рационално използване на природните ресурси;
- б) техническото разработване и пускането на пазара на продукти, които са проектирани така, че тяхното производство, употреба и обезвреждане да нямат или да имат възможно най-малък дял за увеличаване на количествата или опасността на отпадъците и рисковете от замърсяване с тях;
- в) разработването на подходящи техники за окончателно обезвреждане на опасните вещества, съдържащи се в отпадъците, предназначени за оползотворяване, рециклиране или преработване;

2. оползотворяване на отпадъците чрез рециклиране, повторна употреба или регенериране или чрез друг процес на извличане на вторични суровини или на използване на отпадъците като източник на енергия;

3. безопасно съхраняване на отпадъците, непригодни за оползотворяване на настоящия етап на развитие.

Чл. 58. Лицата, чиято дейност е свързана с образуване и/или третиране на отпадъци, са длъжни да осигурят преработването, рециклирането и обезвреждането им по начин, който не застрашава човешкото здраве, и да използват методи и модерни технологии, които:

1. не водят до увреждане или риск за компонентите на околната среда;
2. не предизвикват допълнително натоварване на околната среда, свързано с шум, вибрации и миризми.

Чл. 59. (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г.) Управлението на отпадъците се извършва при условията и по реда на този закон и на Закона за управление на отпадъците.

Раздел VIII. Опазване на околната среда от замърсяване с азбест и живак (Нов - ДВ, бр. 70 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г., загл. изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.)

Чл. 59а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите, съгласувано с министъра на здравеопазването, определя с наредба:

1. изискванията и мерките за предотвратяване и намаляване замърсяването на въздуха и водата с азбест;
  2. методите и процедурите за определяне на азбест в прахови емисии;
  3. методите и процедурите за определяне на концентрацията на неразтворени вещества в отпадни води, съдържащи азбест;
  4. случаите, в които се допускат изключения от изискванията и мерките по т. 1.
- (2) Министърът на околната среда и водите може да разреши използването на методи и процедури извън определените в наредбата по ал. 1, ако осигуряват получаването на еквивалентни данни и резултати.

Чл. 59б. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) Министърът на околната среда и водите е компетентен орган от страна на Република България, отговорен за прилагането на Регламент (ЕО) № 1102/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно забраната за износ на метален живак и някои живачни съединения и смеси и безопасното съхранение на метален живак (ОВ, L 304/75 от 14 ноември 2008 г.), наричан по-нататък "Регламент 1102/2008".

Чл. 59в. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) Информацията по чл. 5, ал. 3 от Регламент 1102/2008 се подава и до министъра на околната среда и водите в установения срок.

Чл. 59г. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) Лицата, извършващи дейности по чл. 2 от Регламент 1102/2008, подават информацията по чл. 6, ал. 1 или 2 от Регламент 1102/2008 и до министъра на околната среда и водите съгласно сроковете, установени в чл. 6, ал. 3 от Регламент 1102/2008.

Глава четвърта. ИКОНОМИЧЕСКА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Чл. 60. (1) Създава се предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда със статут на държавно предприятие по смисъла на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, наричано по-нататък "предприятието".

(2) Предприятието е юридическо лице със седалище в София.

(3) Предприятието не е търговско дружество и не формира и не разпределя печалба.

Чл. 61. (1) Основен предмет на дейност на предприятието е реализация на екологични проекти и дейности в изпълнение на национални и общински стратегии и програми в областта на околната среда.

(2) Предприятието осъществява и други дейности, които осигуряват или допълват основния предмет на дейност.

(3) За осъществяване на дейността на предприятието Министерският съвет с решение може да предоставя за ползване и управление имущество - публична и частна държавна собственост.

(4) Предприятието няма право да сключва договори за кредит с търговски банки и други финансови институции, освен ако за това има изрично решение на Министерския съвет.

(5) Дейността на предприятието за изпълнение на задачите, свързани с основния предмет на дейност, се финансира от:

1. таксите, определени със специалните закони в областта на околната среда;

2. целево предоставени средства от държавния бюджет за екологични програми, когато за това има решение на компетентните органи;

3. дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица;

4. постъпления от лихви по депозити;

5. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 89 от 2007 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) глоби или имуществени санкции за административни нарушения по този закон, Закона за водите, Закона за почвите, Закона за управление на отпадъците, Закона за лечебните растения, Закона за защитените територии, Закона за чистотата на атмосферния въздух, Закона за подземните богатства, Закона за биологичното разнообразие, Закона за защита от шума в околната среда и Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати, наложени от министъра на околната среда и водите или оправомощени от него лица;

6. приходи от портфейлни инвестиции с краткосрочни държавни ценни книжа и облигации;

7. приходи от услуги и дейности, свързани с опазване на околната среда;

8. други постъпления, определени с нормативен акт.

(6) Устройството и дейността на предприятието се уреждат с правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 62. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Ежегодно до 28 февруари предприятието внася в Министерството на околната среда и водите план за дейността си през текущата календарна година и годишен отчет за дейността през предходната календарна година.

(2) Планът по ал. 1 включва дейности по чл. 61 и съдържа най-малко следните елементи:

1. цели и очаквани резултати;
2. дейности, които ще бъдат извършвани за постигане на резултатите, включително инвестиционен план на предприятието;
3. план за управление на средствата по чл. 61, ал. 5, разработен на основата на очаквани разходи и приходи от дейността на предприятието.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.)

(4) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Министърът на околната среда и водите одобрява плана за дейността на предприятието и годишния отчет по ал. 1, които са публични.

(5) Средствата за административни разходи на предприятието се одобряват от министъра на околната среда и водите едновременно с плана по ал. 1.

(6) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Предприятието води счетоводна отчетност на касова и начислена основа по реда, предвиден за бюджетните предприятия.

(7) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Отчетните данни за активите, пасивите, приходите и разходите на предприятието се консолидират по реда на чл. 33, ал. 6 от Закона за счетоводството.

(8) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Паричните средства на предприятието, включително и сумите за данък върху добавената стойност, се събират, съхраняват, разходват и отчитат по отделна банкова набирателна сметка в Българската народна банка по ред, определен от министъра на финансите и управителя на Българската народна банка.

(9) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Редът за взаимодействие и обмен на информация между предприятието и органите - администратори на приходи, постъпващи в предприятието, по отношение на тяхното събиране, възстановяване и контрол се урежда с инструкция на министъра на околната среда и водите.

Чл. 63. (1) Предприятието се управлява от управителен съвет.

(2) Предприятието се представлява от изпълнителен директор.

(3) Управителният съвет се състои от 7 членове, включително председател.

(4) Членове на управителния съвет са:

1. председател - министърът на околната среда и водите;
2. представител на Министерството на околната среда и водите;
3. директорът на Изпълнителната агенция по околна среда;
4. представител на Министерството на финансите;
5. представител на Националното сдружение на общините в Република България;
6. представител на бизнеса, предложен от юридическите лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, които в устава или в учредителния си акт включват дейности, свързани с опазване на околната среда;
7. изпълнителният директор по ал. 2.

(5) Членовете на управителния съвет и изпълнителният директор се назначават от министъра на околната среда и водите.

Чл. 64. (1) (Попр. - ДВ, бр. 98 от 2002 г., отм. - ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.)

(2) (Отм. - ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.)

(3) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Решенията на управителния съвет за предоставяне на финансови средства по проекти са публични и се публикуват на интернет страницата на Министерството на околната среда и водите в 14-дневен срок от приемането им.

Чл. 65. (1) Осемдесет на сто от санкциите за увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми по чл. 69 постъпват по бюджета на общината, на чиято територия се намира санкционираният субект.

(2) Приходите от глоби и санкции по закона, налагани от кметовете на общини, постъпват по бюджета на съответната община.

(3) Приходите по ал. 1 и 2, както и приходите от глоби за нарушаване на наредбите, приемани от общинските съвети във връзка с опазването на околната среда, се изразходват за екологични проекти и дейности по приоритети, определени в общинските програми за околна среда.

Чл. 66. (1) (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) Националният доверителен екофонд (НДЕФ) е юридическо лице със седалище София за управление на средствата, постъпващи от суапови сделки "Дълг срещу околна среда" и "Дълг срещу природа", от международна търговия с предписани емисионни единици (ПЕЕ) за парникови газове, от продажба на квоти за емисии на парникови газове за авиационни дейности, както и от

правителства и международни финансови институции и други дарители, предназначени за опазване на околната среда в Република България.

(2) Органи на Националния доверителен екофонд са:

1. управителният съвет;
2. консултативният съвет;
3. изпълнителното бюро.

(3) Управителният съвет се състои от седем членове, включително председател и двама заместник-председатели и четирима членове.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) Консултативният съвет се състои от представителите на правителствата и на финансовите и другите институции, които са предоставили средства или оказват съдействие на Националния доверителен екофонд, както и от представители на страните - купувачи на ПЕЕ.

(5) Управителният съвет и консултативният съвет приемат правила за работата си.

(6) Изпълнителното бюро организира дейността на Националния доверителен екофонд.

Чл. 67. Министерският съвет определя с наредба начина на управление, устройството и дейността на Националния доверителен екофонд, реда и начина за набирането, разходването и контрола на средствата по него след съгласувателна процедура с дарителите.

Чл. 68. (1) Източници на постъпления в Националния доверителен екофонд са:

1. целево предоставяни средства от държавния бюджет, в това число във връзка с договори по сделки "Дълг срещу околна среда" и "Дълг срещу природа";
2. дарения от международни финансови институции, правителства, международни фондове и външни юридически лица, предоставяни за екологични програми и проекти;
3. дарения от международни фондации и чуждестранни граждани за подпомагане на държавната политика в областта на околната среда;

За. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.) постъпления от продажби на ПЕЕ;

4. погашения и лихви по предоставени чрез фонда заеми;
5. лихви от средствата на Националния доверителен екофонд в обслужващата банка;
6. приходи от портфейлни инвестиции с краткосрочни държавни ценни книжа и облигации;
7. други външни постъпления, съответстващи на характера на дейността на Националния доверителен екофонд.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.)

Средствата от НДЕФ се разходват за екологични проекти и дейности в съответствие с условията на дарителите и с приоритетите на националните екологични стратегии и програми, както и с целите и приоритетите на Националната схема за зелени инвестиции. Решенията за предоставяне на финансови средства по проекти са публични и се публикуват на интернет страницата на Националния доверителен екофонд.

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) При увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения на едноличните търговци и на юридическите лица се налагат санкции.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Санкциите по ал. 1 се налагат с наказателно постановление от министъра на околната среда и водите или от оправомощени от него лица.

(3) С наказателното постановление по ал. 2 се определят видът и размерът на санкцията.

(4) Наказателното постановление по ал. 2 подлежи на обжалване по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Санкциите по ал. 1 са еднократни или текущи. Текущите санкции са с фиксиран размер или нарастващи.

(6) Размерът на санкцията по ал. 1 се определя по реда на наредбата по ал. 8.

(7) Санкцията по ал. 1 се налага от датата на извършване на проверката от контролните органи на Министерството на околната среда и водите.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Видът, размерът и редът за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения се уреждат с наредба на Министерския съвет.

Чл. 69а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) В случаите по чл. 69, ал. 1 министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице налага санкция въз основа на:

1. протокол за проверка от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите;

2. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) протоколи от лабораторни изпитвания/анализи за установяване на замърсяването или увреждането на околната среда и/или неспазването на определените емисионни норми и

ограничения, издадени от акредитирани лаборатории, включително акредитирани лаборатории за собствени периодични или непрекъснати измервания на лицата по чл. 69, ал. 1;

3. констативен протокол, съставен въз основа на протоколите по т. 1 и/или т. 2 от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите;

4. предложение от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите за налагане на санкция, включващо вида, продължителността и причините за замърсяването или увреждането на околната среда, както и вида и размера на санкцията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Когато увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения се установява въз основа на извършени собствени периодични или непрекъснати измервания, министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице налага санкция, без да се извършва проверката по ал. 1, т. 1.

(3) Министърът на околната среда и водите със заповед утвърждава образци на протокола за проверка, констативния протокол, предложението за налагане на санкция и наказателното постановление.

Чл. 69б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Санкционирано лице, което преустанови или намали увреждането или замърсяването на околната среда и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения, може да подаде мотивирана молба за отмяна или намаляване на санкцията по чл. 69, ал. 1 до органа, издал наказателното постановление.

(2) В случаите по ал. 1 контролните органи на Министерството на околната среда и водите извършват проверка в срок до 5 работни дни от получаване на молбата по ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Когато прекратяването или намаляването на замърсяването или увреждането на околната среда се установява чрез изпитвания/анализи, същите се извършват от акредитирани лаборатории, включително акредитирани лаборатории за собствени периодични или непрекъснати измервания.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Когато прекратяването или намаляването на увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения се установява въз основа на извършени собствени периодични или непрекъснати измервания, органът, издал наказателното постановление, отменя или намалява наложената санкция, без да се извършва проверката по чл. 69а, ал. 1, т. 1.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Органът, издал наказателното постановление, със заповед отменя санкцията, когато въз основа на протокола за проверка, протоколите от лабораторните изпитвания/анализи, констативния протокол и предложението от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите за отмяна на санкцията се установи, че увреждането или замърсяването на околната среда и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения е прекратено.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Органът, издал наказателното постановление, със заповед намалява санкцията, когато въз основа на протокола за проверка, протоколите от лабораторните изпитвания/анализи, констативния протокол и предложението от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите за намаляване на санкцията се установи, че увреждането или замърсяването на околната среда и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения е намалено.

(7) Санкцията по чл. 69, ал. 1 се отменя или намалява от датата на получаване от компетентния орган на молбата на санкционираното лице.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Когато въз основа на протокола за проверка, протоколите от лабораторните изпитвания/анализи, констативния протокол и предложението от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите за налагане на санкция се установи увеличаване на увреждането или замърсяването на околната среда или неспазване на емисионни норми и ограничения, органът, издал наказателното постановление, със заповед отменя първоначално наложената санкция.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) В случаите по ал. 8 министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице налага с наказателно постановление нова санкция по реда на чл. 69а.

(10) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Видът, размерът и редът за отмяна или намаляване на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения се уреждат с наредбата по чл. 69, ал. 8.

Чл. 69в. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) При временно или постоянно спиране на дейността, предизвикала увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения, лицето по чл. 69, ал. 1 може да подаде мотивирана молба за спиране на

наложената санкция до органа, издал наказателното постановление или заповедта по чл. 69б, ал. 6.

(2) В случаите по ал. 1 контролните органи на Министерството на околната среда и водите извършват проверка в срок до 5 работни дни от получаване на молбата по ал. 1 и съставят констативен протокол, установяващ спирането на дейността.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице със заповед спира санкцията, когато въз основа на констативния протокол по ал. 2 се установи, че дейността, предизвикала увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения е спряна.

(4) Наложена санкция се спира от датата на получаване от компетентния орган на молбата на санкционираното лице.

(5) Санкционираното лице е длъжно в срок не по-късно от три дни преди датата на възобновяване на дейността по ал. 1 писмено да уведоми органа, издал заповедта по ал. 3.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице със заповед възобновява санкцията по чл. 69, ал. 1 или по чл. 69б, ал. 6 от датата на възобновяване на дейността съгласно уведомлението по ал. 5.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Ако санкционираното лице не уведоми органа, издал заповедта по ал. 3, за възобновяването на дейността и след проверка от контролните органи на Министерството на околната среда и водите се установи, че дейността е възобновена, министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице въз основа на протокол за проверка и съставен констативен протокол налага с наказателно постановление санкция за периода от спирането на санкцията по ал. 3 до датата на проверката от контролните органи на Министерството на околната среда и водите.

(8) Санкцията по ал. 7 се налага в троен размер на спряната по ал. 3 първоначална санкция.

(9) В случаите по ал. 7 органът, издал заповедта по ал. 3, възобновява санкцията от датата на проверката на контролните органи на Министерството на околната среда и водите.

(10) При възобновяване на дейността санкционираното лице може да подаде мотивирана молба за отмяна или намаляване на подлежащата на възобновяване санкция до органа, издал заповедта по ал. 3.

(11) Намаляването или отмяната на подлежащата на възобновяване санкция се извършва по реда на чл. 69б.

(12) Министърът на околната среда и водите със заповед утвърждава образец на констативния протокол по ал. 2.

(13) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Редът за спиране и възобновяване на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения се уреждат с наредбата по чл. 69, ал. 8.

Чл. 70. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.)

Чл. 71. (1) (Предишен текст на чл. 71 - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) За издаването на решения по ОВОС, разрешителни, становища, лицензии и регистриране Министерството на околната среда и водите събира такси.

(2) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) Не се издават разрешителни или разрешения на лица, които имат парични задължения към държавата или общината по смисъла на чл. 162, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, или задължения към Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда, определени със специалните закони в областта на околната среда.

Чл. 72. Редът за определянето и събирането на таксите по чл. 71 се определя с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Чл. 72а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 89 от 2007 г., изм. - ДВ, бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Невнесените в срок глоби и санкции по този закон, по Закона за водите, Закона за почвите, Закона за управление на отпадъците, Закона за лечебните растения, Закона за защитените територии, Закона за чистотата на атмосферния въздух, Закона за подземните богатства, Закона за биологичното разнообразие и Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати се събират заедно с лихвите за санкциите и разноските от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице издава акт за установяване на публично държавно вземане по ал. 1.

Чл. 73. (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) По предложение на министъра на околната среда и водите, съгласувано с министъра на финансите, ежегодно със закона за

държавния бюджет се определят средства от държавния бюджет за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в националните екологични стратегии и програми.

Чл. 74. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинските програми за опазване на околната среда.

Глава пета. СТРАТЕГИИ И ПРОГРАМИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Чл. 75. (1) Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда по чл. 3.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Министърът на околната среда и водите, съгласувано с министъра на здравеопазването, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, министъра на земеделието и храните и другите заинтересувани министри и ръководители на държавни агенции, разработва Националната стратегия за околна среда и я внася за одобряване от Министерския съвет.

(3) В процеса на разработване и обществено обсъждане на Националната стратегия за околна среда участват и представители на научните среди и неправителствени екологични и браншови организации.

(4) Министерският съвет внася в Народното събрание за приемане Националната стратегия за околна среда, след което я публикува.

Чл. 76. (1) Националната стратегия за околна среда се разработва за период 10 години и съдържа:

1. анализ на състоянието на околната среда по компоненти, на факторите, които им въздействат, на тенденциите, причините и източниците на замърсяване и увреждане на околната среда по сектори на националното стопанство, както и на институционалната рамка, административните и икономическите средства за осъществяване на политиката;
2. оценка на възможностите и ограниченията в международен и вътрешен план;
3. цели и приоритети;
4. средства за постигане на целите;
5. варианти за реализиране на стратегията с оценка на възможните позитивни и негативни въздействия и последствия в международен и вътрешен план;
6. петгодишен план за действие с конкретни институционални, организационни и инвестиционни мерки, срокове, отговорни институции, необходими ресурси и източници на финансиране;
7. схема за организация, наблюдение и отчитане изпълнението на плана за действие, за оценка на резултатите, за предприемане на коригиращи действия при необходимост;
8. други.

(2) Основни критерии при определяне на приоритетите в Националната стратегия за околна среда са:

1. спазване принципите на устойчиво развитие;
2. предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве и околната среда;
3. предотвратяване и намаляване на риска за биологичното разнообразие;
4. намаляване на вредните последствия върху компонентите на околната среда в резултат на природни процеси и явления;
5. оптимално използване на природни ресурси и енергия.

(3) Министърът на околната среда и водите ежегодно внася в Министерския съвет отчет за изпълнението на плана за действие по ал. 1, т. 6.

(4) Измененията, допълненията и актуализирането на Националната стратегия за околна среда и петгодишните планове се приемат от Народното събрание по предложение на Министерския съвет.

Чл. 77. Национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат, се разработват на основата на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда.

Чл. 77а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 78. Плановете и програмите за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли на национално и на регионално равнище осигуряват интегрирано опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на закона и Националната стратегия за околна среда.

Чл. 79. (1) Кметовете на общините разработват програми за опазване на околната среда за съответната община в съответствие с указания на министъра на околната среда и водите.
(2) Програмите по ал. 1 обхващат период на изпълнение не по-малък от 3 години.
(3) Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмите чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмите се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.
(4) Програмите се приемат от общинските съвети, които контролират изпълнението им.
(5) Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране.
(6) Отчетите по ал. 5 се представят за информация в РИОСВ.

Чл. 80. Проекти на общините могат да се финансират от държавния бюджет или от национални фондове само ако те са обосновани като приоритетни в общинските програми за околна среда.

Глава шеста. ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Раздел I. Общи разпоредби

Чл. 81. (1) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 23.06.2009 г.) Екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда се извършват на планове, програми и инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии или техни изменения или разширения, при чието осъществяване са възможни значителни въздействия върху околната среда, както следва:

1. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) екологична оценка се извършва на планове и програми, които са в процес на изготвяне и/или одобряване от централни и териториални органи на изпълнителната власт, органи на местното самоуправление и Народното събрание;
  2. оценка на въздействието върху околната среда се извършва на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии съгласно приложения № 1 и 2.
- (2) С екологичната оценка и ОВОС се цели интегриране на предвижданията по отношение на околната среда в процеса на развитие като цяло и въвеждане принципа на устойчиво развитие в съответствие с чл. 3 и 9.
- (3) Екологична оценка на планове и програми се извършва едновременно с изготвянето им, като се вземат предвид техните цели, териториалният обхват и степента на подробност, така че да се идентифицират, опишат и оценят по подходящ начин възможните въздействия от прилагането на инвестиционните предложения, които тези планове и програми включват.
- (4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Планове и програми, разработени единствено за целите на националната отбрана или на гражданската защита, както и финансови планове и бюджети със самостоятелно значение, не са предмет на екологична оценка.
- (5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Оценката на въздействието върху околната среда по ал. 1, т. 2 определя, описва и оценява по подходящ начин и според всеки конкретен случай преките и непреките въздействия от инвестиционните предложения за строителство, дейности и технологии върху човека, биологичното разнообразие и неговите елементи, включително флора и фауна, почвата, водата, въздуха, климата и ландшафта, земните недра, материалното и културно-историческото наследство и взаимодействието между тях.
- (6) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Извършване на ОВОС на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии съгласно приложения № 1 и № 2, когато те са за целите на националната отбрана, се преценява за всеки конкретен случай. Преценката се извършва с решение на Министерския съвет по мотивирано предложение на министъра на отбраната и министъра на околната среда и водите. При преценката се взема предвид очакваното неблагоприятно въздействие, което извършването на ОВОС би оказало върху целите на националната отбрана.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Процедурата за ОВОС за инвестиционни предложения не се провежда, когато по реда на специален закон те се одобряват по процедура, включваща подобна оценка и при осигурен обществен достъп до информация.

Чл. 82. (1) Оценката по чл. 81, ал. 1, т. 1 се съвместява изцяло с действащите процедури за изготвяне и одобряване на планове и програми.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Оценката по чл. 81, ал. 1, т. 2 се съвместява с процедурите по изготвяне и одобряване на инвестиционното предложение по реда на специален закон.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Когато за осъществяване на инвестиционното предложение трябва да се развият и други, свързани с основния предмет на оценка, спомагателни или поддържащи дейности, те също се включват в изискващата се оценка, независимо дали самостоятелно попадат в обхвата на приложения № 1 или 2. Ако спомагателните или поддържащите дейности самостоятелно като инвестиционни предложения са предмет на ОВОС, всички оценки се съвместяват, като се провежда една обединена процедура.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г., изм. - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) Екологичната оценка на планове и програми завършва със становище или решение на компетентния орган по чл. 84, ал. 1. Влязлото в сила становище или решение е задължително условие за последващото одобряване на плана или програмата. Органите, отговорни за одобряване и прилагане на плана или програмата, се съобразяват със становището или решението и с поставените в тях условия, мерки и ограничения.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г., изм. - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) Оценката на инвестиционни предложения завършва с решение на компетентния орган по чл. 93, ал. 2 или 3 или чл. 94, което може да съдържа условия, мерки и ограничения, задължителни за възложителя. Влязлото в сила решение е задължително условие за одобряването/разрешаването на инвестиционното предложение по реда на специален закон. Органът по одобряването/разрешаването се съобразява с характера на решението, отчита поставените в него условия, мерки и ограничения, като решението е приложение, неразделна част от административния акт по одобряване/разрешаване, необходим за осъществяването на инвестиционното предложение.

(6) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Започналите процедури по ОВОС или екологична оценка могат да бъдат прекратени на всеки етап, когато се установи недопустимост на съответното инвестиционно предложение, план или програма и при случаите в наредбите по чл. 90, ал. 1 и чл. 101, ал. 1.

Чл. 83. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) (1) Оценките по чл. 81, ал. 1 се възлагат от възложителя на плана или програмата или от възложителя на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 на колектив от експерти с ръководител.

(2) Ръководителят и членовете на колектива по ал. 1 могат да са български и чуждестранни физически лица, които притежават образователно-квалификационна степен "магистър".

(3) (Доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) В хода на консултациите по процедурата по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) компетентният орган по околна среда или оправомощено от него длъжностно лице може по своя преценка или при поискване да препоръча на възложителя екипът по ал. 1 да включва експерти с определена компетентност, съобразена със спецификата на инвестиционното предложение или с местоположението му.

(4) Членовете на колектива и ръководителят по ал. 1 трябва да декларират писмено, че:

1. не са лично заинтересувани от реализацията на съответното инвестиционно предложение, плана или програмата;

2. познават изискванията на действащата българска и европейска нормативна уредба по околна среда и при работата си по оценките по чл. 81, ал. 1 се позовават и съобразяват с тези изисквания и с приложими методически документи; изискванията към декларациите се определят с наредбите по чл. 90, ал. 1 и чл. 101, ал. 1.

(5) Членовете на колектива и ръководителят, изготвили оценките по чл. 81, ал. 1, дават заключение, ръководейки се от принципите за предотвратяване на риска за човешкото здраве и осигуряване на устойчиво развитие съобразно действащите в страната норми за качество на околната среда.

Раздел II.

Екологична оценка на планове и програми

Чл. 84. (1) (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Министърът на околната среда и водите или директорът на съответната РИОСВ е компетентният орган за издаване на становище или решение по екологична оценка на планове и програми съгласно чл. 82, ал. 4.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Становището или решението по ал. 1 се издава след провеждане на изискващата се процедура и се основава на цялата документация, изготвена или изискана в хода на проведената процедура, включително при отчитане на резултатите от обществените консултации.

Чл. 85. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) Екологичната оценка е задължителна за планове и програми в областите селско стопанство, горско стопанство, рибарство, транспорт, енергетика, управление на отпадъците, управление на водните ресурси и промишленост, включително добив на подземни богатства, електронни съобщения, туризъм, устройствено планиране и земеползване, когато тези планове и програми очертават рамката за бъдещото развитие на инвестиционни предложения по приложения № 1 и 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Планове и програми по ал. 1 на местно равнище за малки територии и изменения на планове и програми по ал. 1 се оценяват, когато при прилагането им се предполагат значителни въздействия върху околната среда.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

(4) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите или директорът на съответната РИОСВ преценява с решение необходимостта от екологичната оценка за предложен план и програма или за тяхно изменение съгласно процедурата, определена с наредбата по чл. 90, съобразно следните критерии за определяне значимостта на въздействието им:

1. характеристиките на плановете и програмите по отношение на:

а) степента, до която планът или програмата определя рамката за инвестиционни предложения и други дейности според тяхното местоположение, характер, мащабност и експлоатационни условия или съобразно предвижданията им за разпределението на ресурсите;

б) (изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) значението на плана или програмата за интегрирането на екологичните съображения особено с оглед насърчаването на устойчиво развитие;

в) (нова - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) екологични проблеми от значение за плана или програмата;

г) (нова - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) значението на плана или програмата за изпълнението на общностното законодателство в областта на околната среда.

2. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) характеристиките на последствията и на територията, която е вероятно да бъде засегната по отношение на: вероятност, продължителност, честота, обратимост и кумулативен характер на предполагаемите въздействия; потенциално трансгранично въздействие, потенциален ефект и риск за здравето на хората или за околната среда, включително вследствие на аварии, размер и пространствен обхват на последствията (географски район и брой на населението, които е вероятно да бъдат засегнати), ценност и уязвимост на засегнатата територия (вследствие на особени естествени характеристики или културно-историческото наследство; превишение на стандарти за качество на околната среда или пределни стойности; интензивно земеползване), въздействие върху райони или ландшафти, които имат признат национален, общностен или международен статут на защита;

3. (доп. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) степента, до която планът или програмата влияе върху други планове и програми, включително тези в дадена йерархия.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

Мотивирано решение по ал. 4 се издава в срок до 30 дни от внасянето на искане от възложителя на плана или програмата в зависимост от спецификата и сложността им и се обявява публично.

(6) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Плановете и програмите, за които извършването на екологична оценка е задължително и за които се преценява необходимостта от екологична оценка, се определят с наредбата по чл. 90.

Чл. 86. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Изготвянето на екологичната оценка се възлага от възложителя на плана или програмата при условията и по реда на чл. 83.

(2) Докладът за екологичната оценка включва информация, съответстваща на степента на подробност на плана и програмата и използваните методи за оценка.

(3) Докладът за екологична оценка задължително съдържа:

1. (доп. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) описанието на съдържанието на основните цели на плана или програмата и връзката с други съотносими планове и програми;

2. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) съответни аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на плана или програмата;

3. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати;

4. (доп. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана или програмата, включително отнасящите се до

райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие;

5. целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана и програмата, и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на плана или програмата;
6. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици;
7. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на плана или програмата върху околната среда;
8. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау;
9. описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на плана или програмата;
10. нетехническо резюме на екологичната оценка.

(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) При спазване на ал. 1, 2 и 3 екологична оценка не се възлага като самостоятелен доклад, когато по реда на специален закон се изисква подобна оценка да бъде част от плана или програмата, както и когато планът или програмата се изготвя и/или одобрява от органите по чл. 84, ал. 1.

Чл. 87. (1) Възложителят на плана или програмата:

1. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) осигурява необходимата подкрепа на експертите по чл. 83, ал. 1 за провеждане на консултации със заинтересуваните и засегнатите органи, особено с отговорните за подготовката и прилагането на плана или програмата, които са предмет на екологичната оценка;
2. организира консултации с обществеността и със заинтересувани лица, засегнати от прилагането на плана или програмата;
3. изпраща копие от плана или програмата и от доклада по чл. 86, ал. 2 на всяка държава, която има вероятност да бъде засегната от прилагането на плана или програмата, които са предмет на екологична оценка;
4. организира консултации с държавата, за която има вероятност да бъде засегната.

(2) Резултатите от консултациите се отразяват в доклада за екологична оценка и се вземат предвид в становището на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната РИОСВ.

Чл. 88. (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Становището по екологична оценка или решението, с което е преценено да не се извършва екологична оценка, задължително включва обосновка за предпочитаната алтернатива от гледна точка на околната среда и мерките по чл. 89. В становището по екологична оценка или в решението могат да се съдържат условия, мерки и ограничения, задължителни за изпълнение.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) До становището или решението по ал. 1 се осигурява достъп на обществеността, засегнатите и заинтересуваните страни и всяка държава, за която има вероятност да бъде засегната от прилагането на плана или програмата по ред, определен с наредбата по чл. 90, ал. 1.

Чл. 89. (Доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) Мерките за наблюдение и контрол при прилагането на плана или програмата се съгласуват между министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице или директора на съответната РИОСВ и органа, отговорен за прилагането на плана или програмата.

Чл. 90. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Условията и редът за извършване на екологична оценка се определят с наредба на Министерския съвет.

(2) В наредбата по ал. 1 се определят и съответните изисквания към:

1. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) преценяването на необходимостта, и обхвата на екологичната оценка на възможните въздействия от прилагането на плана или програмата, както и към начина за публично обявяване на решението по чл. 85, ал. 4;
2. задълженията на органите, възлагащи или прилагащи плана или програмата, които са предмет на екологична оценка;
3. обхвата, съдържанието и формата на доклада за екологичната оценка;
4. сроковете, условията и реда за извършване на консултации с обществеността и трети лица, за които има вероятност да бъдат засегнати от плана или от програмата;

5. (доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) формата и съдържанието на решението за преценяване и на становището на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната РИОСВ;
6. условията за включване в становището на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната РИОСВ на резултатите от консултациите по т. 4;
7. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) наблюдението и контрола на изпълнението на условията, мерките и ограниченията, определени в решението за преценяване или в становището на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната РИОСВ, в процеса на прилагане на плана или програмата;
8. наблюдението и контрола на въздействията върху околната среда при прилагане на плана или програмата с цел предприемането на мерки за предотвратяване или намаляване на екологичните щети в резултат на това прилагане;
9. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) съдържанието и поддържането на регистъра с данни за процедури по екологична оценка като част от регистъра по чл. 102.

Чл. 91. (1) Екологичната оценка на плана или програмата се извършва независимо от ОВОС пораздел III от тази глава.

(2) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Когато за инвестиционно предложение, включено в приложение № 1 или № 2, се изисква и изготвянето на самостоятелен план или програма по чл. 85, ал. 1 и 2, компетентният орган по околна среда може по искане на възложителя или по своя преценка да допусне извършването само на една от оценките по глава шеста.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Събраната информация, направените анализи при подготовката на екологичната оценка на планове и програми и становището на министъра или на директора на РИОСВ се ползват при изработване на докладите и постановяване на решенията на ОВОС за инвестиционни предложения по приложения № 1 и 2.

Раздел III.

Оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционни предложения

Чл. 92. Оценка на въздействието върху околната среда задължително се извършва на:

1. инвестиционните предложения за строителство, дейности и технологии съгласно приложение № 1;
2. (доп. - ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 23.06.2009 г.) инвестиционните предложения за строителство, дейности и технологии с трансгранично въздействие върху околната среда съгласно приложение № 1 към чл. 2 от Конвенцията по оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст, съставена в Еспо (Финландия) на 25 февруари 1991 г., ратифицирана със закон (ДВ, бр. 28 от 1995 г.) (обн., ДВ, бр. 86 от 1999 г.; попр., бр. 89 от 1999 г.).

Чл. 93. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 23.06.2009 г.) Необходимостта от извършване на ОВОС се преценява за:

1. инвестиционни предложения съгласно приложение № 2;
2. всяко разширение или изменение на инвестиционни предложения съгласно приложение № 2, които вече са одобрени или са в процес на одобряване, изпълнени са или са в процес на изпълнение, ако това разширение или изменение може да доведе до значително отрицателно въздействие върху околната среда;
3. всяко разширение или изменение на инвестиционни предложения съгласно приложение № 1 към този закон и приложение № 1 към чл. 2 от Конвенцията по оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст, които вече са одобрени или са в процес на одобряване, изпълнени са или са в процес на изпълнение, ако това разширение или изменение може да доведе до значително отрицателно въздействие върху околната среда;
4. инвестиционни предложения съгласно приложение № 1, разработени изключително или предимно за развитие и изпитване на нови методи или продукти и които няма да действат повече от две години;
5. (отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

(2) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Министърът на околната среда и водите преценява необходимостта от извършване на ОВОС за всеки конкретен случай съобразно критериите по ал. 4 и се произнася с мотивирано решение за:

1. случаите по ал. 1, т. 4;
2. всички случаи на предположения за значително въздействие върху околната среда на територията на друга държава или държави;
3. инвестиционни предложения, техни разширения или изменения, които са разположени на или засягат пряко територия на резервати, национални паркове и поддържани резервати - защитени територии по реда на Закона за защитените територии;

4. инвестиционни предложения, техни разширения или изменения, които са определени като обекти с национално значение с акт на Министерския съвет.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Необходимостта от извършване на ОВОС по ал. 1, т. 1 - 3 се преценява от директора на съответната РИОСВ за всеки конкретен случай и съобразно критериите по ал. 4, който се произнася с мотивирано решение.

(4) Необходимостта от извършване на ОВОС по ал. 1 се преценява въз основа на:

1. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) характеристиките на предлаганото строителство, дейности и технологии: обем, производителност, мащабност, взаимовръзка и кумулиране с други предложения, ползване на природни ресурси, генерирани отпадъци, замърсяване и дискомфорт на околната среда, както и риск от инциденти;

2. местоположението, в това число чувствителност на средата, съществуващото ползване на земята, относителното наличие на подходящи територии, качеството и регенеративната способност на природните ресурси в района;

3. способността за асимилация на екосистемата в естествената околна среда на:

а) защитените със закон територии и местообитанията;

б) планинските и гористите местности;

в) влажните и крайбрежните зони;

г) (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) районите, в които нормите за качество на околната среда са нарушени;

д) силно урбанизираните територии;

е) (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) защитените територии на единични и групови културни ценности, определени по реда на Закона за културното наследство;

ж) териториите и/или зоните и обектите със специфичен санитарен статут или подлежащи на здравна защита;

4. характеристиките на потенциалните въздействия - териториален обхват, засегнато население, включително трансгранични въздействия, същност, големина, комплексност, вероятност, продължителност, честота и обратимост;

5. обществения интерес към предложението за строителство, дейности и технологии.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Органите по ал. 2 и 3 се произнасят по необходимостта от извършване на ОВОС в срок един месец от внасяне на искането от възложителя на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2, като публично обявяват мотивите за своята преценка.

(6) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) При промяна на възложителя, на параметрите на инвестиционното предложение или на някое от обстоятелствата, при които е било издадено решение за преценяване на необходимостта от ОВОС, възложителят или новият възложител уведомява своевременно компетентния орган по околна среда.

(7) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) Решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС, губи правно действие, ако в срок 5 години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение, което се установява с проверка на контролните органи по околната среда.

Чл. 94. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) (1) Министърът на околната среда и водите е компетентен орган за вземане на решение по ОВОС за инвестиционни предложения, разширения или изменения:

1. засягащи резервати, национални паркове и поддържани резервати - защитени територии по реда на Закона за защитените територии;

2. засягащи територия, контролирана от две или повече РИОСВ;

3. в случаите на преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС по чл. 93, ал. 2;

4. случаите по чл. 98, ал. 1;

5. които са определени като обекти с национално значение с акт на Министерския съвет;

6. за сондажи за проучване и добив на неконвенционални въглеводороди, в т.ч. шистов газ.

(2) Директорът на съответната РИОСВ е компетентен орган за вземане на решение по ОВОС за инвестиционни предложения, разширения или изменения за случаите извън ал. 1.

Чл. 95. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Възложителят на инвестиционното предложение информира в най-ранния етап на своето инвестиционно намерение компетентните органи и засегнатото население, като го обявява писмено.

(2) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Възложителят осигурява изработване на задание за обхват и съдържание на ОВОС за инвестиционните предложения по приложение № 1 и за тези, за които с решение е преценено да се извърши ОВОС.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) Възложителят провежда консултации с компетентните органи за вземане на решение по ОВОС или оправомощени от тях длъжностни лица с други специализирани ведомства и засегнатата общественост по отношение на:

1. специфичните особености на предлаганото строителство, дейности и технологии, степен на развитие на проектното решение и взаимовръзката му със съществуващи или други планирани строителство, дейности и технологии;

2. характеристиките на съществуващата околна среда и всички нейни компоненти;

3. значимостта на предполагаемите въздействия;
4. заданието за обхват и съдържание на ОВОС;
5. границите на проучването във връзка с ОВОС;
6. алтернативите за инвестиционни предложения;
7. засегнатата общественост - интереси и мнения;
8. източниците на информация;
9. методиките за прогнози и оценка на въздействието върху околната среда;
10. мерки за намаляване на предполагаемите отрицателни въздействия върху околната среда.

Чл. 96. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Възложителят на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 представя на компетентния орган за оценяване на качеството доклад за ОВОС, който съдържа:

1. анотация на инвестиционното предложение за строителството, дейностите и технологиите;
  2. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) проучените от възложителя алтернативи за местоположение (със скици и координати на характерните точки в утвърдената координатна система за страната) и/или алтернативи на технологии и мотивите за направения избор за проучването, имайки предвид въздействието върху околната среда, включително "нулева алтернатива";
  3. описание и анализ на компонентите и факторите на околната среда по чл. 4 и 5 и на материалното и културното наследство, които ще бъдат засегнати в голяма степен от инвестиционното предложение, както и взаимодействието между тях;
  4. описание, анализ и оценка на предполагаемите значителни въздействия върху населението и околната среда в резултат на:
    - а) реализацията на инвестиционното предложение;
    - б) ползването на природните ресурси;
    - в) емисиите на вредни вещества при нормална експлоатация и при извънредни ситуации, генерирането на отпадъци и създаването на дискомфорт;
  5. информация за използваните методики за прогноза и оценка на въздействието върху околната среда;
  6. описание на мерките, предвидени да предотвратят, намалят или, където е възможно, да прекратят значителните вредни въздействия върху околната среда, както и план за изпълнението на тези мерки;
  7. (доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) становища и мнения на засегнатата общественост, на компетентните органи за вземане на решение по ОВОС или оправомощени от тях длъжностни лица и други специализирани ведомства и заинтересувани държави в трансграничен контекст, в резултат от проведените консултации;
  8. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) заключение в съответствие с изискванията на чл. 83, ал. 5;
  9. нетехническо резюме;
  10. описание на трудностите (технически причини, недостиг или липса на данни) при събирането на информация за изработване на доклада за ОВОС;
  11. (доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) друга информация по преценка на компетентния орган или оправомощено от него длъжностно лице.
- (2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Разходите по ОВОС са за сметка на възложителя на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2.
- (3) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Възложителят на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 осигурява необходимата информация за извършване на ОВОС, както и всякаква допълнителна информация, свързана с инвестиционното предложение.
- (4) Други органи, разполагащи с информация, която има отношение към извършваната ОВОС, са длъжни да предоставят тази информация в съответствие с глава втора.
- (5) При наличие на държавна, служебна или друга защитена със закон тайна информацията се предоставя при спазване на изискванията за поверителност по чл. 20.
- (6) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Компетентният орган или оправомощено от него длъжностно лице оценява качеството на доклада по ОВОС съобразно проведените консултации по чл. 95, ал. 3 и съответствието с изискванията на нормативната уредба по околна среда в 30-дневен срок от внасянето на доклада.

Чл. 97. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) След положителна оценка по чл. 96, ал. 6 възложителят организира съвместно с определените от компетентния орган или оправомощено от него длъжностно лице засегнати общини, кметства и райони обществено обсъждане на доклада за ОВОС.

(2) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) За организиране на общественото обсъждане възложителят внася писмено искане до определените от компетентния орган органи по ал. 1, с предложение за място, дата и час на срещата/срещите за обществено обсъждане, мястото за обществен достъп до документацията и за изразяване на становища, като датата на първата среща е до 60 дни от датата на внасяне на искането. Към писменото искане се прилага по един екземпляр на доклада за ОВОС с всички приложения към него на всеки един от определените органи по

ал. 1. Определените органи по ал. 1 потвърждават писмено предложението в срок до 7 дни от внасяне на искането или правят друго предложение за същия 60-дневен срок, като при непроизнасяне на органите по ал. 1 в 7-дневния срок се смята, че предложението на възложителя е прието.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) В обсъждането по ал. 1 могат да участват всички заинтересувани физически и юридически лица, в т.ч. представители на компетентния орган за вземане на решение по ОВОС, териториалната администрация на изпълнителната власт, обществени организации и граждани.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) Възложителят на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 уведомява лицата по ал. 3 за мястото и датата на обсъждането чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин най-малко 30 дни преди срещата за общественото обсъждане.

(5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) Възложителят на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 и компетентните органи по чл. 94, ал. 1 осигуряват обществен достъп до документацията по ОВОС за период 30 календарни дни преди началото на обсъждането по ал. 1.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) Представителите на обществеността представят писмено своите становища на срещата за обществено обсъждане или ги изпращат на компетентния орган за вземане на решение по ОВОС не по-късно от 7 календарни дни след обсъждането.

Чл. 98. (1) За инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии на територията на Република България, за които се предполага значително въздействие върху околната среда на територията на друга държава или държави, министърът на околната среда и водите:

1. уведомява засегнатите държави на възможно най-ранния етап на инвестиционното предложение, но не по-късно от датата на уведомяване на собственото население;
2. при съгласие за участие в процедурата по ОВОС предоставя на засегнатата държава описание на инвестиционното предложение и възможната информация за евентуално трансгранично въздействие върху околната среда, както и информация за характера на решението, което се предполага, че ще бъде взето.

(2) В случаите на уведомяване за предполагаемо значително въздействие върху околната среда на територията на Република България - резултат от предлагана дейност на територията на друга държава, министърът на околната среда и водите осигурява:

1. обществен достъп до предоставената информация за ОВОС;
2. своевременното изпращане на всички становища по информацията по т. 1 преди вземането на решения от компетентния орган на другата държава.

Чл. 99. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) За вземане на решение възложителят представя на компетентния орган в срок до 7 дни след обсъждането по чл. 97 резултатите от него, включително становищата и протокола от неговото провеждане.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Компетентният орган взема решение по ОВОС в срок до 45 дни след провеждане на общественото обсъждане, като отчита резултатите от него.

(3) Решението по ОВОС съдържа:

1. наименованието на органа, който го издава;
2. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) името на възложителя, местожителството/седалището;
3. правните и фактическите основания за постановяване на решението;
4. мотиви;
5. разпоредителна част;
6. условия за изпълнение, в това число мерки за предотвратяване, намаляване или ликвидиране на значителни отрицателни въздействия върху околната среда, срокове за изпълнение, където е необходимо;
7. органа и срока, в който може да се обжалва;
8. отговорността при неизпълнение на условията, определени в решението;
9. дата на издаване и подпис.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) В срок 7 дни от постановяване на решението по ОВОС компетентният орган или оправомощено от него длъжностно лице:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) предоставя решението по ОВОС на възложителя на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2;
2. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) оповестява решението по ОВОС чрез централните средства за масово осведомяване, интернет страницата си и/или по друг подходящ начин.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Компетентният орган по ал. 1 или оправомощено от него длъжностно лице осигурява достъп до съдържанието на решението по

ОВОС след постановяването му, включително до приложенията към него, чрез интернет страницата си и по реда на Закона за достъп до обществена информация.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.)

Заинтересуваните лица могат да обжалват решението по ОВОС по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването по ал. 4.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) При промяна на възложителя по ал. 3, т. 2 новият възложител на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 задължително уведомява компетентния орган, издал решението по ОВОС.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Решението по ОВОС губи правно действие, ако в срок 5 години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение, което се установява с проверка от контролните органи по околната среда.

(9) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

Чл. 99а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2008 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) В случаите по чл. 118, ал. 2 прилагането на най-добрите налични техники (НДНТ) се определя чрез оценка на:

1. консумацията (количество и вид) на вода, енергия и основни суровини за производството на единица продукция;
2. употребата на опасни вещества за производството на единица продукция;
3. количеството и вида на вредните вещества, изпускани в атмосферния въздух (включително параметрите на изпускащите устройства), в отпадъчните води и водните обекти (включително точките на заустване);
4. количеството и вида на производствените и/или опасните отпадъци, образувани при производствената дейност.

(2) Оценката по ал. 1 се представя от възложителя на инвестиционното предложение като част от изискваната документация, както следва:

1. при процедура по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС - към определената с наредбата по чл. 101 информация;
2. при процедура по ОВОС - към доклада за ОВОС по чл. 96, ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Въз основа на оценката по ал. 1 и получените в хода на процедурата по ОВОС становища, мнения и предложения, в решението по чл. 93, ал. 2 и 3, съответно в решението по чл. 99, ал. 3, се вписват мотиви за потвърждаване или непотвърждаване използването на НДНТ и се поставят условия към инсталациите, съоръженията и технологиите.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) При непотвърждаване прилагането на НДНТ в решението по чл. 93, ал. 2 и 3, съответно в решението по чл. 99, ал. 3, се вписва условие за подаване на заявление за издаване на комплексно разрешително при спазване на чл. 118, ал. 1.

Чл. 100. (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Компетентните органи по чл. 94 или упълномощени от тях длъжностни лица осъществяват контрол по плана за изпълнение на мерките по чл. 96, ал. 1, т. 6 и по изпълнението на условията от решението по ОВОС и в решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС.

Чл. 101. (1) Условията и редът за извършване на ОВОС се определят с наредба на Министерския съвет.

(2) С наредбата за ОВОС по ал. 1 се определят изискванията за:

1. преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за инвестиционните предложения по приложение № 2;
2. условията и реда за извършване на консултации с органите, обществеността и лицата, които има вероятност да бъдат засегнати от реализацията на инвестиционното предложение;
3. обхвата, съдържанието и формата на доклада за ОВОС;
4. критериите за оценяване на качеството на доклада за ОВОС;
5. реда и начина за организиране на общественото обсъждане на доклада за ОВОС;
6. мотивите за вземане на решение по ОВОС, включително начина, по който общественото мнение е взето предвид;
7. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) реда и начина за осъществяване на наблюдение и контрол по изпълнение на решенията, включително условията и мерките в тях;
8. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) съдържанието и поддържането на регистъра с данни за процедури по ОВОС.

Чл. 102. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Министерството на околната среда и водите и РИОСВ водят публичен регистър с данни за извършване на процедури по ОВОС и екологична оценка. Достъпът до регистъра е чрез интернет страниците на Министерството на околната среда и водите и РИОСВ.

Глава седма.
ПРЕДОТВРЯВАНЕ И ОГРАНИЧАВАНЕ НА ПРОМИШЛЕНОТО
ЗАМЪРСЯВАНЕ

Раздел I.
Предотвратяване на големи аварии

Чл. 103. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) С цел предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и околната среда всеки оператор на ново или действащо предприятие, в което се употребяват и/или се съхраняват опасни вещества в количества над посочените в приложение № 3, таблица 1 и/или 3 гранични стойности (предприятия, попадащи в обхвата на изискванията на този раздел), е длъжен да подаде уведомление до министъра на околната среда и водите.

(2) Формата и съдържанието на уведомлението по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Уведомлението по ал. 1 се подава:
1. в срок до един месец след надхвърлянето на посочените в приложение № 3, таблица 1 и/или 3 гранични стойности - за действащи предприятия;
2. след получаването на виза за проектиране, но не по-късно от 6 месеца преди подаването на заявление за съгласуване и одобрение на инвестиционния проект от страна на оператора по реда на глава осма, раздел II от Закона за устройство на територията - за нови предприятия.

(4) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) При установяване на непълноти и несъответствия във формата и съдържанието на уведомлението по ал. 1 министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице в 14-дневен срок уведомява писмено оператора, като дава указания за необходимите промени и определя срок за предоставяне на допълнителната информация.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Алинея 1 не се прилага за:

1. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) военни обекти, съоръжения и складове;

2. опасности, създавани от йонизираща радиация;

3. транспортиране на опасни вещества или препарати и непосредствено временно складиране по време на транспортирането по пътища, железопътни линии, вътрешни водни пътища, море или въздух извън предприятията, както и товарене, разтоварване и транспортиране до или от друго средство за транспорт на докове, кейове или разпределителни гари;

4. транспортиране на опасни вещества или препарати по тръбопроводи и помпени станции извън предприятията;

5. дейностите по търсене, проучване, добив и преработка на подземни богатства в подземни рудници, кариери и сондажни разработки, с изключение на дейностите, включващи химична или термична преработка, при които се употребяват или съхраняват опасни вещества;

6. търсене, проучване и добив на подземни богатства, включително нефт и природен газ, в континенталния шелф и изключителната икономическа зона;

7. депа за отпадъци, с изключение на действащи съоръжения за обезвреждане на течни отпадъци, хвостохранилища или сгуроотвали, съдържащи опасни вещества.

Чл. 103а. (Нов - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) (1) Предотвратяването на големи аварии и ограничаването на последствията от тях се отчитат при:

1. устройственото планиране на територията, и

2. планирането на защитата на населението и околната среда.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) При устройственото планиране на територията целите по ал. 1 се постигат чрез контрол на:

1. разположението на нови предприятия и/или съоръжения;

2. съществени изменения в предприятията и/или съоръжения, на които е издадено разрешително по чл. 104, ал. 1;

3. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) планирането на нови строежи, като транспортни връзки, жилищни райони, обекти с обществено предназначение в близост до съществуващи предприятия и/или съоръжения, които имат издадено разрешително по чл. 104, ал. 1, при които осъществяването на строителството им ще повиши риска от възникване на голяма авария в тези предприятия или ще утежни последствията от нея.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Контролът по ал. 2 се осъществява чрез:

1. издаване на разрешителни по чл. 104, ал. 1 за изграждане и експлоатация на нови предприятия с висок рисков потенциал от органа по чл. 105;

2. преразглеждане на издадени разрешителни при планирани съществени изменения в предприятия с висок рисков потенциал, на които е издадено разрешително по чл. 104, ал. 1 от органа по чл. 105;

3. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) съгласуване от министъра на околната среда и водите или от оправомощено от него длъжностно лице на устройствените планове на общините, на чиито територии са разположени предприятия, попадащи в обхвата на изискванията на този раздел, и по реда на чл. 127, ал. 2 от Закона за устройство на територията.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) В случаите по ал. 3 министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице отчита становището на обществеността по отношение на риска от големи аварии и предвидените мерки за безопасност, получено по реда на чл. 111, ал. 4 от този закон или чл. 127, ал. 1 от Закона за устройство на територията.

(5) При планирането на защитата на населението и околната среда целите по ал. 1 се постигат чрез изготвяне от кмета на съответната община на външни аварийни планове за предприятия и/или съоръжения с висок рисков потенциал.

(6) Формата и съдържанието на външните аварийни планове по ал. 5 се определят с наредбата почл. 104, ал. 6.

Чл. 104. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Изграждането и експлоатацията на ново и експлоатацията на действащо предприятие и/или съоръжение, класифицирано като "предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал", се извършва след издаване на разрешително при условията и по реда на този раздел.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Разрешителното по ал. 1 е задължително за издаване на разрешение за строеж.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Разрешителното по ал. 1 е безсрочно.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Алинея 1 не се прилага в случаите по чл. 103, ал. 5.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 77 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) При промяна на оператора на предприятие с висок рисков потенциал новият оператор - юридическо или физическо лице, поема правата и задълженията съгласно разрешителното.

(6) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министерският съвет приема наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях.

Чл. 105. (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., нов - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице е компетентен орган за издаване, преразглеждане, изменение и отмяна на разрешителни по чл. 104, ал. 1.

Чл. 106. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) В разрешителното по чл. 104, ал. 1 министърът на околната среда и водите определя условия, свързани с изграждането и експлоатацията на предприятието и/или съоръжението.

Чл. 107. (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., нов - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) (1) Операторът на предприятие с нисък рисков потенциал разработва и прилага Политика за предотвратяване на големи аварии, която трябва да гарантира високо ниво на защита на живота и здравето на човека и околната среда чрез планиране, разработване и прилагане на подходящи средства, структури и системи за управление.

(2) Операторът изготвя доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии, в който се включват общите цели и политиката по отношение на безопасната експлоатация на предприятието, описание на системата за управление на мерките за безопасност и конкретните мерки, които са предприети с цел намаляване на риска от възникване на големи аварии.

(3) За целите на контрола по чл. 157а операторът предоставя на директора на РИОСВ, в чийто териториален обхват се намира предприятието, копие от доклада по ал. 2 в срок до 4 месеца от подаване на уведомлението по чл. 103, ал. 1.

(4) Директорът на РИОСВ изпраща електронно копие от доклада по ал. 2 на контролните органи почл. 157а, ал. 2 в срок до 10 дни след получаването му.

(5) Формата и съдържанието на доклада за политиката за предотвратяване на големи аварии се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6.

Чл. 108. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) За издаване на разрешително по чл. 104, ал. 1 операторът на предприятие с висок рисков потенциал подава до министъра на околната среда и водите заявление в срок до 7 месеца след подаване на уведомлението по чл. 103, ал. 1.

(2) Формата и съдържанието на заявлението по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6.

Чл. 109. (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

Чл. 110. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) (1) Към заявлението по чл. 108, ал. 1 операторът на предприятие с висок рисков потенциал прилага:

1. доклад за безопасност;
2. аварийен план на предприятието и/или съоръжението;
3. документ за платена такса по чл. 71.

(2) Когато операторът на предприятие с висок рисков потенциал въз основа на Решение 98/433/ЕО на Комисията от 26 юни 1998 г. относно хармонизираните критерии за изключения по чл. 9 от Директива 96/82/ЕО на Съвета от 9 декември 1996 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, установи, че определени опасни вещества в предприятието или в части от него не могат да предизвикат голяма авария, той може да поиска от министъра на околната среда и водите или от оправомощено от него длъжностно лице информацията в доклада за безопасност да бъде ограничена до предотвратяването на опасностите от големи аварии и ограничаването на последиците от тях за човека и за околната среда, породени от други опасни вещества, налични в предприятието или в части от него.

(3) Формата и съдържанието на документите по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6.

(4) Операторът на предприятие с висок рисков потенциал може да поиска от министъра на околната среда и водите или от оправомощено от него длъжностно лице част от информацията в документите по ал. 1 да бъде обявена за конфиденциална, когато тя представлява производствена или търговска тайна.

(5) Когато информацията по ал. 1 представлява държавна или служебна тайна или съдържа лични данни, се прилагат разпоредбите на Закона за защита на класифицираната информация, съответно на Закона за защита на личните данни.

(6) В случаите по ал. 2 или 4 министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице в 5-дневен срок писмено уведомява оператора на предприятие с висок рисков потенциал, че искането му е частично или напълно уважено.

(7) В случаите по ал. 6 операторът на предприятие с висок рисков потенциал в 5-дневен срок след уведомяването по ал. 6 предоставя на министъра на околната среда и водите или на оправомощено от него длъжностно лице преработен вариант на доклада за безопасност или преработен вариант на документите, който не включва информацията, приета за конфиденциална.

(8) В случаите по ал. 2 министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице ежегодно до 31 януари предоставя на Европейската комисия списък на предприятията, чието искане е било частично или напълно уважено, заедно с мотивите за това.

Чл. 110а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице в 14-дневен срок от получаване на документите по чл. 110 уведомява оператора на предприятие с висок рисков потенциал за допуснати грешки и непълноти в тях и определя срок до един месец за отстраняването им.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г., в сила от 01.03.2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) В тридневен срок след изтичането на срока по ал. 1 за проверка на документите или за отстраняване на допуснатите несъответствия и непълноти министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице изпраща документите по чл. 110 за становище до министъра на вътрешните работи, изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда", кмета на общината или до оправомощени от тях длъжностни лица и до директора на РИОСВ, на чиято територия е разположено предприятието и/или съоръжението.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Министърът на околната среда и водите, органите по ал. 2 или оправомощени от тях лица могат да извършват проверки на място с цел оценка на съответствието на документите по чл. 110 с предвидените от оператора на предприятие с висок рисков потенциал мерки за предотвратяване на големи аварии и за ограничаване на последиците от тях.

(4) Органите по ал. 2 изпращат до министъра на околната среда и водите становищата си в срок до два месеца от получаване на документите по чл. 110.

(5) Липсата на становище на някои от органите по ал. 2 в законоустановения срок се смята за мълчаливо съгласие.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Когато въз основа на становище по ал. 2 се установи, че с документите по чл. 110 операторът на предприятие с висок рисков потенциал не е предвидил необходимите мерки за предотвратяване на големи аварии и за ограничаване на последиците от тях, в 10-дневен

срок от изтичането на срока по ал. 4 министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице определя срок за отстраняване на констатираните несъответствия и непълноти.

Чл. 111. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) В срока по чл. 110а, ал. 2 министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице публикува документите почл. 110 на Интернет страницата на Министерството на околната среда и водите и осигурява в продължение на един месец достъп на обществеността до тях.

(2) В тридневен срок от получаване на документите по чл. 110а, ал. 2 кметът на съответната община информира обществеността чрез местните средства за масово осведомяване за това и осигурява достъп до документите в едномесечен срок.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) В случаите, в които има уважено искане за обявяване на конфиденциална информация, министърът на околната среда и водите предоставя на обществеността документите по чл. 110, ал. 7.

(4) Представителите на обществеността могат да представят на министъра на околната среда и водите мотивирано писмено становище по документите не по-късно от изтичане на едномесечния срок по ал. 1.

Чл. 112. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите издава разрешителното по чл. 104, ал. 1 в срок до един месец след изтичане на срока по чл. 110а, ал. 4 или от получаване на коригираните и допълнени документи по чл. 110а, ал. 6.

Чл. 112а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) (1) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице в 7-дневен срок от датата на издаването на разрешителното по чл. 104, ал. 1 писмено уведомява оператора на предприятието с висок рисков потенциал и органите по чл. 110а, ал. 2.

(2) Разрешителното по чл. 104, ал. 1 се оповестява чрез интернет страницата на Министерството на околната среда и водите и чрез централен всекидневник в 14-дневен срок от датата на издаването му.

Чл. 112б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите с мотивирано решение отказва издаването на разрешително в срок до един месец след изтичане на срока по чл. 110а, ал. 4 или от получаване на коригираните и допълнени документи по чл. 110а, ал. 6, когато:

1. операторът не е предвидил в документите по чл. 110 необходимите мерки или предвидените мерки не са достатъчни за предотвратяване на големи аварии, или за ограничаване на последствията от тях, и/или

2. операторът не е представил документите по чл. 108, 110 или чл. 110а, ал. 6 в предвидените срокове.

(2) Министърът на околната среда и водите в срока по ал. 1 може мотивирано да откаже с решение издаването на разрешително за изграждане на ново предприятие и/или съоръжение при получаване на мотивирано възражение по законосъобразност от някой от органите по чл. 110а, ал. 2 срещу реализацията на проекта.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице в 7-дневен срок от датата на издаване на решението по ал. 1 или 2:

1. писмено уведомява оператора и органите по чл. 110а, ал. 2, и

2. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) оповестява издаването на решението чрез интернет страницата на Министерството на околната среда и водите и централен всекидневник.

Чл. 113. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Разрешителното и отказът за издаване на разрешително могат да бъдат обжалвани по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от оповестяването по чл. 112а, ал. 2 или по чл. 112б, ал. 3, т. 2.

Чл. 114. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите води публичен регистър на издадените разрешителни по чл. 112 и на отказите по чл. 112б, ал. 1 и 2.

(2) Формата и съдържанието на регистъра се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6.

Чл. 115. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Операторът на предприятие, класифицирано като предприятие с нисък рисков потенциал или предприятие с висок рисков потенциал, е длъжен да:

1. предприема всички необходими мерки за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и за околната среда;

2. информира незабавно министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице и директора на РИОСВ за планирано съществено изменение на предприятието и/или съоръжението.

Чл. 116. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) При възникване на голяма авария операторът на предприятие, класифицирано като предприятие с нисък рисков потенциал или предприятие с висок рисков потенциал, незабавно уведомява съответния оперативен комуникационно-информационен център и кмета на непосредствено застрашената община съгласно изискванията на Закона за защита при бедствия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) След възникване на голяма авария операторът веднага, след като тя стане налична, предоставя на органите по ал. 1 информация за:

1. обстоятелствата по възникването на аварията;
2. опасните вещества, предизвикали възникването на аварията или утежняващи последствията от нея;
3. наличните данни, позволяващи да се оценят последствията от аварията за живота и здравето на хората и за околната среда;
4. предприетите действия непосредствено след възникване на аварията;
5. предвидените мерки за предотвратяване на повторно възникване на авария;
6. предвидените мерки за ограничаване на последствията от аварията.

(3) Операторът е длъжен да актуализира информацията по ал. 2 и да я предостави на органа по ал. 1 при получаване на нови данни, свързани с причините за възникването на аварията и последствията от нея.

Чл. 116а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Операторът на предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал предоставя на засегнатата общественост:

1. информация за планираните мерки за безопасност и начините на поведение и действие в случаи на авария;
2. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) доклада за безопасност по чл. 110, ал. 1, т. 1 или преработените документи по чл. 110, ал. 7;
3. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) списък на опасните вещества по чл. 103, ал. 1, с изключение на тези, които са обявени за конфиденциална информация по чл. 110, ал. 4, и на информацията по чл. 110, ал. 5;
4. информация относно възможността от възникване на "ефект на доминото".

(2) (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Операторът на предприятие с висок рисков потенциал предоставя информацията по ал. 1, т. 1 и на обектите с обществено предназначение, които в случай на голяма авария могат да бъдат засегнати.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Операторът на предприятие с висок рисков потенциал преразглежда и при необходимост актуализира информацията по ал. 1, т. 1 на всеки три години, както и в случаите на съществени изменения на предприятието и/или съоръжението.

(4) Информацията по ал. 1, т. 1 се актуализира на всеки 5 години.

(5) Минималните изисквания към съдържанието на информацията по ал. 1, т. 1, както и начините за предоставянето ѝ, се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6.

Чл. 116б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.)

(1) При планирани изменения в предприятие с висок рисков потенциал операторът подава до министъра на околната среда и водите уведомление в най-ранния възможен момент, но не по-късно от 4 месеца преди предвидената дата за осъществяване на промените.

(2) Формата и съдържанието на уведомлението по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6.

(3) При планирани съществени изменения в предприятие с нисък рисков потенциал операторът на предприятие с нисък рисков потенциал преразглежда и при нужда актуализира доклада за политиката за предотвратяване на големи аварии не по-късно от един месец след реализирането на промените.

(4) Когато не се налага актуализация на документите по ал. 3, операторът на предприятие с нисък рисков потенциал съставя протокол с обосновка в срока по ал. 3 и при проверка предоставя протокола на комисията по чл. 157а.

(5) Операторът подава ново уведомление по реда и начина на чл. 103, когато предприятието ще се класифицира като предприятие с висок рисков потенциал в резултат на настъпили изменения по ал. 3, свързани с увеличаването на количествата опасни вещества в предприятието.

Чл. 116в. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Операторът на предприятие с висок рисков потенциал преразглежда и при необходимост актуализира доклада за безопасност по чл. 110, ал. 1, т. 1:

1. на всеки 5 години;

2. по своя инициатива или при поискване от министъра на околната среда и водите или от оправомощено от него длъжностно лице - при наличие на нови данни или научна информация, свързани с безопасната експлоатация на предприятието и/или съоръжението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.)

Операторът на предприятие с висок рисков потенциал проверява, преразглежда и при необходимост актуализира аварийния план по чл. 110, ал. 1, т. 2:

1. на подходящи интервали, не по-дълги от три години;

2. по своя инициатива или при поискване от министъра на околната среда и водите или от оправомощено от него длъжностно лице, когато са налице нови данни или научна информация, свързани с мерките за безопасност в предприятието и/или съоръжението.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Когато операторът на предприятие с висок рисков потенциал актуализира документите по ал. 1 и/или 2, той уведомява министъра на околната среда и водите в най-ранния възможен момент, но не по-късно от един месец след актуализацията.

(4) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Към уведомлението по ал. 3 операторът на предприятие с висок рисков потенциал прилага и актуализираните документи по ал. 1 и/или 2.

(5) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Когато не се налага актуализация на документите по ал. 1 и/или 2, операторът на предприятие с висок рисков потенциал документиращ данните и обстоятелствата в срок до един месец след сроковете по ал. 1 и/или 2 и при проверка предоставя тези документи на комисията по чл. 157а.

(6) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Формата и съдържанието на уведомлението по ал. 3 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6.

Чл. 116г. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) (1) В случаите по чл. 116б, ал. 1 и чл. 116в, ал. 3 министърът на околната среда и водите преценява необходимостта от преразглеждане и последващо изменение на издаденото разрешително по чл. 104 и уведомява оператора на предприятие с висок рисков потенциал.

(2) В случаите по ал. 1, когато е необходимо преразглеждане и последващо изменение на разрешителното по чл. 104, операторът на предприятие с висок рисков потенциал подава заявление за преразглеждане и последващо изменение на разрешителното по чл. 104 до министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице.

(3) Към заявлението по ал. 2 операторът на предприятие с висок рисков потенциал прилага актуализираните документи по чл. 116в, ал. 1 и/или 2.

(4) Формата и съдържанието на заявлението по ал. 2 и документите по ал. 3 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6.

(5) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице преразглежда издаденото разрешително по реда на чл. 110а и 111.

Чл. 116д. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) (1) В случаите по чл. 116г министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице с решение изменя или оставя в сила издаденото разрешително до един месец след изтичане на срока по чл. 110а, ал. 4 или от получаване на коригираните и допълнени документи по чл. 110а, ал. 6.

(2) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице в 7-дневен срок от датата на издаване на решението по ал. 1 писмено уведомява оператора и органите по чл. 110а, ал. 2.

(3) Решението по ал. 1 се оповестява чрез централен всекидневник в 14-дневен срок от датата на издаването му.

Чл. 116е. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите в срока по чл. 116д, ал. 1 може с мотивирано решение да откаже да разреши реализирането на промяната по чл. 116б, когато:

1. операторът не е предвидил в документите по чл. 116б и чл. 116в необходимите мерки или предвидените мерки не са достатъчни за предотвратяване на големи аварии или за ограничаване на последствията от тях и/или

2. някой от органите по чл. 110а, ал. 2 е дал мотивирано възражение по законосъобразност срещу реализацията на промяната по чл. 116б.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.)

Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице в 7-дневен срок от датата на издаване на решението по ал. 1 писмено уведомява оператора и органите по чл. 110а, ал. 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Решението по ал. 1 се оповестява чрез централен всекидневник в 14-дневен срок от датата на издаването му.

Чл. 116ж. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Решенията по чл. 116д, ал. 1 и по чл. 116е, ал. 1 могат да бъдат обжалвани по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от оповестяването им по чл. 116д, ал. 2 и 3 и чл. 116е, ал. 2 и 3.

Чл. 116з. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Когато въз основа на документите по чл. 107, ал. 2 и чл. 110, ал. 1 министърът на околната среда и водите идентифицира предприятия и/или съоръжения или група от предприятия и/или съоръжения, за които съществува опасност от възникване на "ефект на доминото", той уведомява операторите на тези предприятия и/или съоръжения.

(2) В случаите по ал. 1 операторите са длъжни:

1. да обменят информация за характера и степента на опасност от възникване на голяма авария в предприятията и/или съоръженията;
2. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) да актуализират документите по чл. 107, ал. 2 и чл. 110, ал. 1 с информацията по т. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) В случаите по ал. 1 операторите си сътрудничат при:

1. предоставяне на информацията по чл. 116а на обществеността;
2. предоставяне на информация, необходима за изготвянето на външен аварийен план.

Чл. 116и. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.)

(1) Министърът на околната среда и водите е компетентен орган по смисъла на чл. 16 от Директива 96/82/ЕО на Съвета от 9 декември 1996 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества.

(2) Министърът на околната среда и водите уведомява потенциално засегнатите страни, когато в предприятие с висок рисков потенциал съществува опасност от възникване на голяма авария с трансгранично въздействие в съответствие с изискванията на Конвенцията за трансграничните въздействия на промишлените аварии, подписана на 17 март 1992 г. в Хелзинки (ратифицирана със закон - ДВ, бр. 28 от 1995 г.).

(3) Министърът на околната среда и водите, министърът на труда и социалната политика и министърът на вътрешните работи в рамките на своята компетентност издават съвместни указания за провеждането на контрол по изпълнението на този раздел и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Раздел II. Комплексни разрешителни

Чл. 117. (1) Изграждането и експлоатацията на нови и експлоатацията на действащи инсталации и съоръжения за категориите промишлени дейности по приложение № 4 се разрешават след издаването на комплексно разрешително съгласно разпоредбите на тази глава.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Изискването по ал. 1 се прилага и при съществена промяна на действащи инсталации и съоръжения.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.)

(4) При промяна на оператора новият оператор - юридическо или физическо лице, поема правата и задълженията съгласно разрешителното.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.)

(6) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.)

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Инсталациите или частите от инсталации, използвани за изследователска работа, разработки и изпитания на нови продукти и процеси, не са предмет на разпоредбите на тази глава.

Чл. 118. (1) (Предишен текст на чл. 118 - ДВ, бр. 105 от 2008 г.) Комплексното разрешително по чл. 117 е задължително за издаване на разрешение за строеж.

(2) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2008 г.) Изключение по ал. 1 се допуска за инсталации и съоръжения, за които е завършила процедура по ОВОС с решение, потвърждаващо прилагането на най-добрите налични техники, в съответствие с чл. 99а.

(3) (*) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) В случаите по ал. 2:

1. комплексното разрешително е задължително за въвеждането на инсталациите и съоръженията в експлоатация;

2. до издаването на комплексно разрешително се прилагат изискванията за издаване и получаване на разрешителни, лицензии, експертизи и оценки съгласно действащото законодателство.

(4) (*) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) В случаите по ал. 1 и за действащи инсталации подаването на заявление за издаване на комплексно разрешително

или наличието на комплексно разрешително отменя изискванията за издаване и получаване на следните разрешения, разрешителни, лицензии, експертизи и оценки:

1. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) по чл. 67 във връзка с чл. 35 от Закона за управление на отпадъците;
2. по чл. 46, ал. 1, т. 1, буква "д" и т. 3 от Закона за водите.

Чл. 119. (1) Условието и редът за издаване на комплексни разрешителни по чл. 117 се определят с наредба на Министерския съвет.

(2) С наредбата по ал. 1 се определят и съответни изисквания към:

1. съдържанието и формата на заявленията за издаване на комплексни разрешителни;
2. реда и начина за определяне на най-добрите налични техники;
3. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) реда и начина за преразглеждане, изменение, актуализиране и отмяна на издадени комплексни разрешителни;
4. реда и начина на отчитане на емисиите на вредни вещества;
5. (*) (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) съдържанието на мониторинга по чл. 123, ал. 1, т. 4 и 7, включително към процедурите за мониторинг и задължението за предоставяне на съответната информация за органите, отговорни за налагане на съответствието по чл. 120, ал. 5.

Чл. 120. (1) (*) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 42 от 2011 г., доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.)

Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по околна среда е компетентният орган за издаване, отказ, преразглеждане, изменение, актуализиране и отмяна на разрешителните по чл. 117, ал. 1 и 2.

(2) (*) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) При издаване на комплексно разрешително за нова инсталация или при промяна в действаща инсталация, към които се прилагат изискванията на глава шеста, раздел III, компетентният орган по ал. 1 осигурява използването на всяка получена информация и направено заключение от ОВОС.

(3) (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) Министерството на околната среда и водите следи развитието на НДНТ, както и публикуването на нови или актуализирани заключения за НДНТ и предоставя тази информация на заинтересованата общественост и на компетентния орган по ал. 1.

(4) (*) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) Министърът на околната среда и водите предлага мерки за насърчаване разработването и прилагането на най-нови техники, по-специално на тези, описани в референтните документи за НДНТ, когато това е необходимо за целите по околна среда.

(5) (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) Контролът по изпълнението на условията в издаденото разрешително по чл. 117 се извършва от съответната РИОСВ.

Чл. 121. (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) При експлоатацията на инсталациите и съоръженията операторът контролира:

1. прилагането на всички подходящи мерки за предотвратяване на замърсяване чрез прилагане на НДНТ;
2. прилагането на системно управление по околна среда;
3. недопускането на замърсяване на околната среда съгласно нормите за допустими емисии и нормите/стандартите за качество на околната среда;
4. предотвратяването на образуването на отпадъци; третирането на образуваните отпадъци да се извършва в следния приоритетен ред: подготовка за повторна употреба, рециклиране, оползотворяване или в случаите, когато това е технически или икономически невъзможно, обезвреждане, като същевременно се избягва или намалява тяхното въздействие върху околната среда;
5. ефективното използване на енергията;
6. прилагането на необходимите мерки за предотвратяване на промишлени аварии и ограничаване на последствията от тях;
7. предприемането на необходимите мерки за избягване на възможни рискове от замърсяване;
8. при окончателно прекратяване на дейностите по приложение № 4 операторът:
  - а) прави оценка на състоянието на замърсяване на почвата и подземните води с опасни вещества, използвани, произведени или изпускани от инсталацията;
  - б) в случай че инсталацията е причинила значително замърсяване на почвата и подземните води с опасни вещества по буква "а" в сравнение със състоянието, установено в доклада за базовото състояние, предприема необходимите мерки за отстраняване на замърсяването до връщане на почвата и/или подземните води до базовото състояние;
  - в) при изпълнение на мерките по буква "б" взема предвид техническата им осъществимост;
  - г) в случай на значителен риск за човешкото здраве и околната среда, предизвикан от дейности по приложение № 4, съгласно доклада за базовото състояние по чл. 122, ал. 2, т.

12 предприема действия за отстраняване, контролиране, ограничаване или намаляване на опасните вещества така, че площадката, предвид характеристиката ѝ съгласно чл. 122, ал. 2, т. 4 и одобреното ѝ бъдещо предназначение, да не представлява повече такъв риск;
д) изпълнява действията по буква "г" и в случаите, когато от него не се изисква изготвянето на доклад за базово състояние.

Чл. 122. (1) За издаване на комплексно разрешително операторът на инсталацията и съоръжението подава заявление до съответния компетентен орган.

(2) (*) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) Заявлението по ал. 1 включва описание на:

1. инсталацията, дейностите които се осъществяват или ще бъдат осъществявани в нея, различните режими на нейната експлоатация, в т.ч. описание на основните алтернативи на предложените технологии, техники и мерки, ако има такива;
2. използваните суровини, материали и вещества (включително спомагателни);
3. използваната вода и използваната и/или генерираната енергия;
4. характеристиката на площадката, на която е разположена инсталацията;
5. източниците на емисии; вида и количеството на очакваните емисии от инсталацията по отделните компоненти по чл. 4 и фактори по чл. 5, както и определяне на възможните техни значителни въздействия върху околната среда;
6. доказателства за прилагане на НДНТ, включително:
  - а) обстоятелства по чл. 123а, ал. 3;
  - б) обстоятелства по чл. 123а, ал. 5;
  - в) за наличие на обстоятелствата по чл. 123, ал. 4 или 5;
7. предложените технологии и други техники за предотвратяване или в случаите, когато това е невъзможно - за намаляване на емисиите от инсталацията;
8. мерките за предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на генерираните от инсталацията отпадъци;
9. планираните допълнителни мерки за постигане на съответствие с общите принципи, определящи основните задължения на оператора съгласно чл. 121;
10. мониторинг на емисиите на вредни вещества в околната среда;
11. употребяваните, произвежданите или изпусканите опасни химични вещества, замърсители на почвите и подземните води; резултати от системна оценка на риска от замърсяване на почви и/или подземни води, в случай че се предлага различна честота на мониторинга от определената в чл. 123, ал. 1, т. 7;
12. доклад за базово състояние, в случай че са налични веществата по т. 11, съдържащ информация:
  - а) отчитаща възможността от замърсяване на почвата и подземните води на площадката на инсталацията;
  - б) достатъчна за количествено сравнение между текущото замърсяване на почвата и подземните води и замърсяването им при окончателното прекратяване на дейностите;
  - в) за настоящото предназначение и предишното предназначение на площадката;
  - г) за извършени, включително нови, измервания на почвата и подземните води, отразяващи състоянието към момента на изготвяне на доклада, отчитащи възможността от замърсяване на почвата и подземните води с опасните вещества, които ще се използват, произвеждат или изпускат от съответната инсталация;
  - д) всяка друга информация, отговаряща на изискванията на букви "а" - "г".

(3) Заявлението за издаване на комплексно разрешително съдържа и нетехническо резюме на описанието по ал. 2.

(4) (*) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) В случаите на съществена промяна:

1. заявлението за издаване на комплексно разрешително съдържа информация за частите на инсталацията, обхванати от промяната; информацията се предоставя в обхвата на ал. 2;
2. решението на компетентния орган по чл. 120, ал. 1 отразява предложената промяна в работата на инсталацията.

(5) (*) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) При изготвяне на заявлението операторът може да използва информация, предоставена на компетентния орган в изпълнение на разпоредбите на глава шеста и на раздел I от тази глава.

(6) (*) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) Докладът за базово състояние по ал. 2, т. 12 се изготвя само при издаване или при актуализиране на комплексно разрешително за площадка, за която такъв доклад не е изготвян.

Чл. 122а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2008 г.) (1) (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) В 45-дневен срок от подаването на заявлението компетентният орган по чл. 120, ал. 1 проверява съответствието на съдържанието и формата му с изискванията на наредбата по чл. 119, ал. 1 и при необходимост извършва проверка на място.

(2) (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) При установяване на непълноти и несъответствия в срока по ал. 1 компетентният орган по чл. 120, ал. 1 уведомява писмено

оператора по чл. 122, ал. 1, като дава указания за необходимите поправки и допълнителна информация и посочва основанията за това.

(3) (*) (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) В случаите по ал. 2 операторът по чл. 122, ал. 1 внася допълненото заявление в едномесечен срок от уведомяването.

(4) (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) В случай че указанията по ал. 2 или срокът по ал. 3 не бъдат спазени, компетентният орган по чл. 120, ал. 1 с решение прекратява разглеждането на искането за издаване на комплексно разрешително.

(5) (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) В 14-дневен срок от приключване на проверките по ал. 1 или повторното подаване на заявлението по ал. 3 компетентният орган по чл. 120, ал. 1 започва процедура по издаване на комплексно разрешително, за което писмено уведомява оператора, и съвместно с общините оповестява и осигурява в продължение на един месец при равнопоставеност достъп на заинтересованите лица до заявлението, в т. ч. и в държавите, засегнати от дейността на инсталацията в условията на трансгранично въздействие.

(6) (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) В 45-дневен срок от изтичането на срока по ал. 5 компетентният орган по чл. 120, ал. 1 подготвя и съгласува със съответната РИОСВ и/или басейнова дирекция проект на комплексно разрешително и уведомява писмено оператора по чл. 122, ал. 1.

(7) (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) В едномесечен срок от уведомяването по ал. 6 компетентният орган по чл. 120, ал. 1 провежда необходимите консултации с оператора и при необходимост актуализира проекта на комплексното разрешително.

(8) (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) В 14-дневен срок от изтичането на срока по ал. 7 компетентният орган по чл. 120, ал. 1 издава комплексното разрешително или мотивирано отказва издаването му.

Чл. 123. (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) (1) Комплексното разрешително по чл. 117 съдържа:

1. нормите за допустими емисии на веществата по приложение № 8 и на други вещества, които е възможно да бъдат изпуснати от съответната инсталация в значителни количества:

а) при определяне на нормите за допустими емисии се вземат предвид свойствата и способността на веществата да пренасят замърсяване от един компонент на околната среда в друг;

б) нормите за допустими емисии могат да бъдат допълнени или заменени от равностойни показатели или технически мерки, осигуряващи равностойна степен на опазване на околната среда;

2. приложимите условия за опазване на почвата и подземните води;

3. приложимите условия за наблюдение и управление на образуваните от инсталацията отпадъци;

4. съответните условия за мониторинг на емисиите:

а) определящи метода на изпитване, минималната честота и процедурата за оценка;

б) когато се прилагат изискванията на чл. 123а, ал. 1, т. 2, доказващи, че резултатите от емисионния мониторинг са налични за същите периоди и при същите референтни условия като тези за емисионните нива, посочени в заключенията за НДНТ, приети с решение на Европейската комисия;

в) основаващи се на заключенията за НДНТ, приети с решение на Европейската комисия, освен ако не противоречат на националната нормативна уредба по околна среда;

5. условията за предоставяне на контролния орган най-малко веднъж годишно:

а) на информация за резултатите от мониторинга на емисиите по т. 4 и други данни, необходими на контролния орган за проверка на изпълнението на условията на разрешителното;

б) когато се прилага чл. 123а, ал. 1, т. 2 - на информация за резултатите от мониторинга на емисиите, достатъчна за сравнение с емисионните нива, определени в заключенията за НДНТ, приети с решение на Европейската комисия;

6. условията, осигуряващи изпълнението на мерките по т. 2 и наблюдение на резултатите от прилагането им;

7. съответните условия за периодичен мониторинг на почвата и подземните води, съобразен със съответните опасни вещества, които е възможно да бъдат открити на площадката, както и с вероятността от замърсяване на почвата и подземните води на площадката, на която е разположена инсталацията; минималната честота на мониторинг за подземни води е веднъж на 5 години, а за почви - на 10 години; друга честота може да бъде обоснована от оператора въз основа на системна оценка на риска от замърсяване;

8. условията за предприемане на действията - при отклонение от нормалните експлоатационни условия, включително пускане и спиране на инсталацията, неразрешено изтичане на течности или газове, повреди или аварии, внезапни спирания и окончателно прекратяване на експлоатацията;

9. условията за свеждане до минимум замърсяването на далечно разстояние или трансграничното замърсяване;
10. условията за оценка на съответствието с нормите за допустими емисии по т. 1 или с други условия за контрол на емисиите;
11. условията за изпълнение на чл. 121, т. 8;
12. условията за изпълнение на чл. 123а, ал. 5 - при необходимост;
13. условията за изпълнение на чл. 125, ал. 2 и 3.
- (2) Компетентният орган по чл. 120, ал. 1 определя условията на разрешителното, като взема предвид заключенията за НДНТ.
- (3) При необходимост компетентният орган поставя по-строги стойности на показателите, описващи прилаганата техника, от тези, определени в заключенията за НДНТ.
- (4) Компетентният орган по чл. 120, ал. 1 поставя условия в разрешителното, като взема предвид НДНТ, определени съгласно критериите, по наредбата по чл. 119 след предварителни консултации с оператора в случаите, когато:
1. дадена дейност или производствен процес, осъществявани в инсталацията, не са включени в нито едно от заключенията за НДНТ, или
  2. приложимите заключения не се отнасят до всички възможни въздействия от тази дейност или процес върху околната среда.
- (5) Компетентният орган по чл. 120, ал. 1 може да постави условията в комплексното разрешително и въз основа на НДНТ, която не е описана в нито едно приложимо заключение за НДНТ, в случай че:
1. техниката е определена в съответствие с критериите за НДНТ по наредбата по чл. 119;
  2. изискванията на ал. 7, 8 и 9 и чл. 123а, ал. 1, 3, 4 и 5 са спазени;
  3. с условията на комплексното разрешително е осигурена степен на опазване на околната среда, равностойна на постигнатата посредством НДНТ, описани в заключенията за НДНТ - в случаите, когато заключенията за НДНТ не съдържат емисионни нива.
- (6) При поставяне на условия в комплексното разрешително за дейност, попадаща в обхвата на т. 6.6 от приложение № 4, компетентният орган прилага и разпоредбите на нормативната уредба за хуманно отношение към животните.
- (7) Нормите за допустими емисии се прилага към емисиите на вредни и опасни вещества в точката на тяхното изпускане от инсталацията и при определянето им всяко разреждане преди тази точка трябва да бъде изключено.
- (8) При определяне на емисионни норми при изпускане на отпадъчни води в канализация се взема предвид наличието на пречиствателна станция за отпадъчни води, в случай че действието ѝ осигурява равностойна степен на опазване на околната среда като цяло и не води до по-високи нива на замърсителите в околната среда.
- (9) Нормите и мерките по ал. 1, т. 1 за инсталациите и съоръженията по приложение № 4 се основават на прилагането на НДНТ, без да се предписва използването на определена техника или технология.
- (10) Нормите по ал. 1, т. 1 не могат да бъдат по-високи от нормативно определените норми за допустими емисии.
- (11) Компетентният орган по чл. 120, ал. 1 може да поставя в разрешителното при необходимост допълнителни по-строги мерки за съответствие с нормите/стандартите за качество на околната среда от тези, постижими чрез прилагането на НДНТ. При това не се засяга действието на мерки, определени за постигане на съответствие с други норми/стандарты за качество на околната среда.
- (12) В комплексното разрешително не се включват норми за допустими емисии на парникови газове, освен ако не е необходимо да се гарантира, че няма да се наруши качеството на атмосферния въздух.

Чл. 123а. (*) (Нов - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) (1) Емисионните норми по чл. 123, ал. 1, т. 1 при нормални експлоатационни условия:

1. не надхвърлят емисионните нива, определени в заключенията за НДНТ, приети с решение на Европейската комисия; тези емисионни норми се отнасят за същите или за по-кратки периоди от време и за същите референтни условия като емисионните нива, определени в решенията, или
  2. се различават от нивата по т. 1, но осигуряват съответствието на емисиите с емисионните нива, определени в заключенията за НДНТ, приети с решение на Европейската комисия.
- (2) Съответствието по ал. 1, т. 2 се гарантира чрез извършване на мониторинг на емисиите и оценка на резултатите от контролния орган най-малко веднъж годишно.
- (3) Алинея 1 не се прилага, в случай че разходите по прилагането ѝ не могат да бъдат обосновани с полза за околната среда поради:
1. географското положение на инсталацията;
  2. характеристиките на околната среда в района на площадката;
  3. техническите характеристики на инсталацията.

(4) В случаите по ал. 3 емисионните норми не трябва да водят до значително замърсяване на околната среда и трябва да осигуряват постигане на висока степен на опазване на околната среда.

(5) Компетентният орган по чл. 120, ал. 1 може да разреши да не се прилагат разпоредбите на ал. 1 и 2, чл. 121, т. 1 и чл. 123, ал. 9 при изпитване и прилагане на най-нови техники за общ срок до 9 месеца. След изтичане на определения в разрешителното срок прилагането на техниката се прекратява или емисиите от дейността се привеждат в съответствие с емисионните нива съгласно определената НДНТ.

Чл. 123б. (*) (Нов - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) (1) Едновременно с подготовката на проекта на комплексно разрешително компетентният орган по чл. 120, ал. 1 изготвя техническа оценка, в която обосновава приложимите условия в комплексното разрешително. Техническата оценка съдържа:

1. мотивите, на които се основава решението;
2. резултатите от консултациите, проведени преди вземане на решението, и обяснение за начина, по който са взети предвид;
3. заглавието на референтните документи и заключенията за НДНТ и приложими към съответната инсталация или дейност;
4. мотивите за определяне условията на разрешителното, включително нормите за допустими емисии, спрямо НДНТ и емисионните нива, свързани с тях;
5. при прилагане на чл. 123а, ал. 3 - конкретните причини за прилагането въз основа на критериите и условията на същата разпоредба.

(2) В случаите по чл. 123, ал. 4 и 5 в техническата оценка компетентният орган по чл. 120, ал. 1 описва предоставените доказателства за приложимостта им.

(3) В случаите по чл. 123а, ал. 3 в техническата оценка компетентният орган по чл. 120, ал. 1 описва предоставените доказателства за приложимостта ѝ.

Чл. 124. (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) (1) Комплексните разрешителни по чл. 117 са безсрочни, освен в случаите, когато нормативната уредба по околна среда предвижда конкретни крайни срокове за прекратяване дейността на инсталациите.

(2) Компетентният орган по чл. 120, ал. 1 преразглежда разрешителното, когато:

1. поради причинено от инсталацията значително замърсяване на околната среда е необходима промяна на поставените в разрешителното емисионни ограничения или включване в условията на разрешителното на нови емисионни ограничения;
2. операторът е планирал промени в работата на инсталацията;
3. не е налично заключение за НДНТ, но развитието на прилаганата НДНТ позволява значително намаляване на емисиите;
4. е настъпила промяна в изискванията за експлоатационна безопасност на инсталацията, налагащи използването на други техники;
5. са настъпили промени в нормативната уредба по околна среда;
6. е публикувано заключение за НДНТ, прието с решение на Европейската комисия, свързано с основната дейност на дадена инсталация.

(3) При преразглеждането на разрешителното по ал. 2 компетентният орган преценява необходимостта от изменение на условията в разрешителното - в случаите по ал. 2, т. 1, или от актуализирането му - в случаите по ал. 2, т. 2 - 5.

(4) В случаите, когато операторът прекрати дейност по приложение № 4 или част от нея, в резултат на което на площадката, за която е издадено комплексното разрешително, не са налични инсталации в обхвата на приложението, за които е необходимо издаването на комплексно разрешително, компетентният орган по чл. 120, ал. 1 отменя решението за издаване на комплексно разрешително.

(5) Преразглеждането по ал. 2, т. 6 и последващото актуализиране:

1. се извършват до 4 години от публикуването на решението на Европейската комисия;
2. осигуряват съответствие с изискванията на тази глава;
3. вземат предвид всички нови или актуализирани заключения, приети с решение на Европейската комисия след издаването на разрешителното или неговото последно актуализиране и които са приложими към инсталацията.

(6) Актуализираните условия на разрешителното във връзка с ал. 2, т. 6 се изпълняват от оператора в срок до 4 години от публикуването на решението на Европейската комисия.

(7) При преразглеждането компетентният орган използва всяка налична информация, включително в резултат от собствен мониторинг или проведен контрол.

(8) При актуализиране, когато се прилага чл. 123а, ал. 3, или при изменение във връзка с ал. 2, т. 1 на комплексно разрешително компетентният орган осигурява достъп на заинтересуваните лица до проекта за актуализиране, съответно изменение по реда на чл. 122а, ал. 5.

Чл. 125. (*) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) (1) Операторът на инсталацията е длъжен да:

1. информира министъра на околната среда и водите и компетентния орган по чл. 120, ал. 1 за всяка планирана промяна в работата на инсталацията;
2. изпълнява условията в комплексното разрешително;
3. изготвя и изпълнява съгласуван план за собствен мониторинг в съответствие с условията в комплексното разрешително;
4. информира редовно контролиращия орган за резултатите от мониторинга и незабавно да го осведомява за всички инциденти или аварии със значително отрицателно въздействие върху околната среда;
5. осигурява условия на представителите на контролиращия орган при всички необходими проверки на инсталацията за вземането на проби и събирането на необходимата информация за изпълнението на задълженията им по закона;
6. изготвя и предоставя на контролиращия орган годишен доклад за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексно разрешително.

(2) При нарушаване условията на разрешителното операторът:

1. информира незабавно контролния орган;
2. предприема незабавно необходимите мерки, с които осигурява възстановяване на съответствието във възможно най-кратък срок;
3. изпълнява всички допълнителни мерки за възстановяване на съответствието, изискани от контролния орган;
4. спира експлоатацията на инсталацията до възстановяване на съответствието в случаите, когато нарушението създава непосредствена опасност за човешкото здраве или заплахата за непосредствено значително отрицателно въздействие върху околната среда.

(3) При възникване на инциденти или аварии със значително отрицателно въздействие върху околната среда операторът предприема действията по ал. 2 за ограничаване на последиците и предотвратяване на възможни последващи инциденти или аварии.

Чл. 125а. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2008 г., отм. - ДВ, бр. 42 от 2011 г.)

Чл. 126. (*) (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2008 г., нов - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.)

(1) В едномесечен срок от постъпване на информацията по чл. 125, ал. 1, т. 1 министърът на околната среда и водите преценява наличието на съществена промяна и уведомява оператора за необходимостта от издаване на ново разрешително в съответствие с чл. 117, ал. 2.

(2) В случаите по чл. 124, ал. 2 министърът на околната среда и водите изисква операторът да представи на компетентния орган по чл. 120, ал. 1 в срока по ал. 1 необходимата информация и определя нейния обхват, включително:

1. описание на промяната;
2. резултати от собствения мониторинг на емисиите;
3. доклад за базовото състояние съгласно чл. 122, ал. 2, т. 12;
4. доказателства за прилагане на НДНТ, в т. ч. сравнение между избраната техника и приложимите заключения за НДНТ, включително емисионните нива, определени с тях;
5. доказателства за наличието на обстоятелства по чл. 123а, ал. 3, в случай че операторът не планира прилагане на чл. 123а, ал. 1.

(3) В едномесечен срок от предоставянето на информация по ал. 2 компетентният орган по чл. 120, ал. 1 преразглежда комплексното разрешително и се произнася за необходимостта от неговото актуализиране.

(4) В едномесечен срок от приключване на преразглеждането по ал. 3 компетентният орган по чл. 120, ал. 1 актуализира комплексното разрешително при необходимост.

Чл. 127. (1) (*) (Отм., предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 105 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) Решението за издаване, отказ, изменение, актуализиране или отмяна на комплексно разрешително се оповестява от компетентния орган по чл. 120, ал. 1 чрез средствата за масово осведомяване в 14-дневен срок от датата на издаването му, като същевременно се изпраща на държавите, засегнати от дейността на инсталацията, в случай на трансграничен пренос. В този срок писмено се уведомява и заявителят.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 105 от 2008 г.) Заинтересуваните лица могат да обжалват решението по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от оповестяването му по ал. 1.

Чл. 128. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.)

Чл. 129. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., предишен текст на чл. 129, доп. - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) Министърът на околната среда и водите води публичен регистър с данни за резултатите от издаването, отказа, отмяната, преразглеждането, изменението и актуализирането на комплексните разрешителни.

(2) (*) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) Регистърът по ал. 1 съдържа:

1. копие на решението;
2. копие на разрешителното;
3. актуална техническа оценка;
4. данни относно влизането в сила на решението;
5. информация за мерките, предприети от оператора по чл. 121, т. 8.

(3) (*) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2011 г., предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) Данните по ал. 2, т. 1 - 4 се предоставят от компетентния орган по чл. 120, ал. 1.

(4) (*) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) Изпълнителната агенция по околна среда поддържа публичен регистър на интернет страницата си за резултатите от мониторинга на емисиите, предвиден в комплексните разрешителни.

(5) (*) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.) Контролните органи по чл. 120, ал. 5 предоставят на Изпълнителната агенция по околна среда информацията по ал. 4 на електронен носител.

Чл. 130. (*) (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.)

Чл. 131. (*) (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г.)

Раздел III.

Схеми за подобряване на резултатите в опазване на околната среда (Загл. изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.)

Чл. 131а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131в. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131г. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131д. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131е. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131ж. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131з. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131и. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131к. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131л. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) Министерският съвет издава наредби за:

1. (отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)
2. (отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)
3. (отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)
4. (отм. - ДВ, бр. 42 от 2011 г.)
5. (изм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.) реда и начина за организирането на националните инвентаризации за вредни вещества в атмосферния въздух съгласно изискванията на Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния, съставена в Женева на 13 ноември 1979 г. (ратифицирана с указ - ДВ, бр. 16 от 1981 г.) (ДВ, бр. 45 от 2003 г.).

Чл. 131м. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г., в сила от 09.01.2007 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131н. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131о. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131п. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131р. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131с. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131т. (Нов - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131у. (Нов - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 131ф. (Нов - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 132. (1) Организациите могат да поемат доброволни ангажименти по отношение на опазването на околната среда при:

1. осъществяването на своята дейност;
2. разработването, производството, предлагането и ползването на продукти от тяхната дейност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

Доброволните ангажименти по ал. 1 се прилагат чрез:

1. схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) съгласно Регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 761/2001 и на решения 2001/681/ЕО и 2006/193/ЕО на Комисията (ОВ, L 342/1 от 22 декември 2009 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 1221/2009";

2. схемата на ЕС за екомаркировка съгласно Регламент (ЕО) № 66/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно екомаркировката на ЕС (ОВ, L 27/1 от 30 януари 2010 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 66/2010".

(3) (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.)

Чл. 133. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) (1) Всяка организация може да кандидатства за регистрация съгласно глава II на Регламент (ЕО) № 1221/2009.

(2) За регистрация на организациите съгласно Регламент (ЕО) № 1221/2009 се заплащат такси по тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Чл. 134. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) (1) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице е компетентният орган за регистрация на организации, разположени в Европейския съюз, съгласно чл. 11, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1221/2009.

(2) Директорите на РИОСВ предоставят на организациите по ал. 1 информация в съответствие с чл. 32, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1221/2009 относно приложимите правни изисквания, свързани с околната среда, и начините за доказване на съответствие с тези изисквания.

Чл. 135. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е националният орган по акредитация съгласно чл. 28 от Регламент (ЕО) № 1221/2009.

Чл. 136. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Редът за регистриране, подновяването на регистрацията и контролът за съответствие с изискванията съгласно Регламент (ЕО) № 1221/2009 се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

Чл. 136а. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Използването на логото на EMAS се осъществява съгласно чл. 10 от Регламент (ЕО) № 1221/2009.

Чл. 137. (1) (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.)

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

Екомаркировката на ЕС могат да получат продукти, за които има специфични критерии, приети с решение на Европейската комисия, публикувано в "Официален вестник" на Европейския съюз.

Чл. 138. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице е компетентният орган съгласно чл. 4 от Регламент (ЕО) № 66/2010.

Чл. 139. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Екомаркировката на ЕС се присъжда и използва съгласно чл. 9 от Регламент (ЕО) № 66/2010.

Чл. 140. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2007 г., в сила от 13.04.2007 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

Чл. 141. (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., предишен текст на чл. 141, изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) За обработка на заявлението и за ползване на екомаркировката на ЕС се заплащат такси по тарифа, одобрена от Министерския съвет.
(2) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Разходите по доказване на съответствието с критериите за присъждане на екомаркировката на ЕС са за сметка на заявителя.

Чл. 142. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

Раздел IV.

Международна търговия с ПЕЕ и Национална схема за зелени инвестиции (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.)

Чл. 142а. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 142б. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 142в. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) (1) Средствата от продажбата на ПЕЕ постъпват в специална извънбюджетна сметка, която се поддържа и контролира от министъра на финансите. Министърът на финансите контролира изпълнението на договорите за продажба на ПЕЕ и разходването на средствата, отпускани от НДФФ, по договорите за финансиране на проектите по Националната схема за зелени инвестиции (НСЗИ), включително разходите за административни нужди по прилагането на НСЗИ.
(2) (Отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)
(3) В случай на липса на изрично изискване от страна на купувача на ПЕЕ за позеленяване на средствата от продажбата чрез НСЗИ то тези средства постъпват в държавния бюджет и се изразходват за екологични проекти.

Чл. 142г. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 142д. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 142е. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 142ж. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 142з. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Глава осма.

НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Чл. 143. Националната система за мониторинг на околната среда обхваща територията на цялата страна.

Чл. 144. (1) Националната система за мониторинг на околната среда включва:
1. националните мрежи за:
а) мониторинг на атмосферния въздух;

- б) мониторинг на валежите и повърхностните води;
  - в) мониторинг на подземните води;
  - г) мониторинг на морските води;
  - д) мониторинг на геоложката среда;
  - е) (изм. - ДВ, бр. 89 от 2007 г.) мониторинг на почвите;
  - ж) мониторинг на горите и защитените територии;
  - з) (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) мониторинг на биологичното разнообразие;
  - и) радиологичен мониторинг;
  - к) мониторинг на шумовото замърсяване в околната среда;
  - л) (отм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.)
  - м) мониторинг на депата и старите замърсявания с отпадъци;
2. контролно-информационна система за емисии във въздуха и състоянието на отпадъчните води;

3. експлоатацията, комуникационното и информационното осигуряване и лабораторното обслужване на мрежите по т. 1 и 2.

(2) Националните мрежи за мониторинг на околната среда се проектират и изграждат в съответствие с националните, европейските и международните стандарти.

(3) За информационното осигуряване на Националната система за мониторинг на околната среда се създава национална автоматизирана система за мониторинг на околната среда.

(4) Националната автоматизирана система за мониторинг на околната среда се организира на национално, на басейново и на регионално ниво.

(5) Измерванията и лабораторните изпитвания се извършват от акредитирани лаборатории.

(6) Министърът на околната среда и водите утвърждава със заповед мрежите по ал. 1, т. 1.

Чл. 145. Задачите на Националната система за мониторинг на околната среда са:

1. провеждане на наблюдения на националните мрежи за определяне състоянието на компонентите на околната среда;
2. обработване, анализ, визуализация и съхраняване на информацията от мрежите по т. 1 и от собствения мониторинг;
3. осигуряване на информация за оперативен контрол;
4. прогнозиране на състоянието, оценка на риска за околната среда и разработване на предложения за подобряването ѝ;
5. информационно осигуряване на органите на изпълнителната власт и на обществеността;
6. създаване и поддържане на специализирани карти и регистри на компонентите на околната среда и на факторите, които им въздействат;
7. обмен на информация за състоянието на околната среда с Европейската система за мониторинг.

Чл. 146. (1) (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 74 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г., доп. - ДВ, бр. 89 от 2007 г.) За провеждането на собствен мониторинг лицата, задължени по Закона за водите, Закона за почвите, Закона за чистотата на атмосферния въздух, Закона за подземните богатства, Закона за защита от шума в околната среда и Закона за управление на отпадъците, разработват план, съобразен с поставените условия в разрешителното или в решението по ОВОС.

(2) Планът за собствен мониторинг се одобрява от органа, задължил лицето по ал. 1.

(3) При одобряването на плана за собствен мониторинг органът по ал. 2 определя информацията, която лицата, провеждащи собствен мониторинг, са длъжни да предоставят за включване в националната автоматизирана система за екологичен мониторинг, както и реда и начина за предоставянето ѝ.

Чл. 147. (1) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Националната система за мониторинг на околната среда, с изключение на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии се организира и ръководи от министъра на околната среда и водите.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Създаването, функционирането, материално-техническото и информационно-програмното осигуряване на националната автоматизирана система за екологичен мониторинг, с изключение на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии се осъществяват от Изпълнителната агенция по околна среда.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

(4) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Методическото ръководство на мониторинговата дейност, с изключение на мониторинговата дейност върху шума в урбанизираните територии се осъществява от Изпълнителната агенция по околна среда.

(5) Оценка за състоянието на околната среда се извършват на регионално и на национално равнище от РИОСВ и Изпълнителната агенция по околна среда.

(6) Данните и оценките за състоянието на околната среда се публикуват в тримесечен и годишен бюлетин за състоянието на околната среда.

(7) Данните от наблюденията и оценките, получени в резултат на дейността на Националната система за мониторинг на околната среда, както и на собствения мониторинг са основа за осъществяване на контрол и за налагане на санкции при нарушаване на нормативните изисквания.

Глава девета. КОНТРОЛ

Раздел I. Общи условия

Чл. 148. (1) Министерството на околната среда и водите осъществява контрол върху компонентите на околната среда и факторите, които им въздействат.

(2) Контролът е превантивен, текущ и последващ.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Контролът се осъществява на национално равнище от министъра на околната среда и водите или от оправомощени от него лица, а на регионално равнище - от директорите на РИОСВ, директорите на басейновите дирекции, директорите на националните паркове, областните управители и от кметовете на общините или от упълномощени от тях длъжностни лица.

Чл. 149. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Физическите и юридическите лица са длъжни да осигуряват незабавен достъп и да оказват съдействие на органите по чл. 148, ал. 3 за всички обекти и територии за извършване на проверка, за измерване или за вземане на проби от настоящи или потенциални източници на замърсяване и/или увреждане на околната среда.

(2) Достъпът до обекти и територии на Министерството на вътрешните работи и на Министерството на отбраната се разрешава от съответния началник на структурно звено на министерството.

(3) Органите на изпълнителната власт и подчинените им администрации, организациите, юридическите и физическите лица са длъжни да оказват съдействие на органите, осъществяващи контрол по изпълнението на техните функции.

Чл. 150. Физическите и юридическите лица, които притежават и използват пречиствателни съоръжения и съоръжения за третиране на отпадъци, са длъжни да осигурят функционирането им, съгласно разпоредбите на нормативните актове и съобразно условията в решенията по ОВОС, в разрешителните и другите индивидуални административни актове, отнасящи се до тях.

Чл. 151. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) За установените по време на контролната дейност административни нарушения контролните органи съставят актове за установяване на нарушенията.

(2) В случаите по ал. 1 контролните органи могат да издават писмени предписания и заповеди за налагане на принудителни административни мерки.

Раздел II. Превантивен контрол

Чл. 152. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Превантивният контрол за опазване на околната среда се осъществява чрез екологичната оценка при одобряването на планове и програми, чрез ОВОС като условие в развитието на инвестиционния процес, както и чрез издаване на комплексни и други разрешителни, предвидени в закона.

Чл. 153. (1) Превантивният контрол има за цел недопускане на замърсяване и/или увреждане на околната среда над допустимите норми преди осъществяване на предлаганата и/или планираната дейност.

(2) В изпълнение на своите функции и с оглед постигането на целта на превантивния контрол органите по чл. 148, ал. 3 съставят предупредителни протоколи на физическите лица, на управителните органи на юридическите лица и на едноличните търговци, които подлежат на контрол.

(3) В протоколите, съставени въз основа на ал. 2, се отразяват фактите или обстоятелствата, които могат да доведат до увреждане и/или замърсяване на околната среда, и се дават задължителни предписания за недопускане на отразените факти и/или обстоятелства.

(4) Предписанията от протокола по ал. 3 са задължителни за проверявания.

Раздел III. Текущ и последващ контрол

Чл. 154. (1) Текущият контрол обхваща:

1. контрола върху качеството на компонентите на околната среда и факторите, които ѝ въздействат;
2. контрола по изпълнението на издадените от Министерството на околната среда и водите, басейновите дирекции, дирекциите на националните паркове и от регионалните инспекции по околната среда и водите разрешителни, решения по оценка на въздействие върху околната среда и на предвидените мерки в програмите.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Текущият контрол се осъществява чрез извършване на проверки по документи и на място, наблюдения и измервания.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Когато при проверка по документи или на място бъде констатирана липса на документи, удостоверяващи спазването на установените изисквания, проверяваното лице ги представя в 7-дневен срок от проверката.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Текущият контрол включва достъп до:

1. данните от собствения мониторинг на обекта, осъществяван от оператора;
2. информацията, свързана с производствената дейност на обекта;
3. имотите и съоръженията, които са държавна, общинска и частна собственост.

Чл. 154а. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) (1) Контролните органи по чл. 120, ал. 5 разработват, преразглеждат и при необходимост актуализират план за проверки на инсталациите в обхвата на приложение № 4 за контролираната от тях територия.

(2) Планът по ал. 1 включва:

1. обща оценка на значителните въздействия върху околната среда;
2. територия, обхваната от плана;
3. списък на инсталациите;
4. процедури за разработване на програми за планови проверки;
5. процедури за извънпланови проверки;
6. правила за съвместяване на проверки с други контролни органи - при необходимост.

(3) Въз основа на плановете по ал. 2 контролният орган изготвя редовно програми за планови проверки, в които се посочват честотата на проверките на място за различните видове инсталации.

(4) Честотата на проверките по ал. 3 се определя въз основа на системна оценка на риска за околната среда от съответните инсталации и е най-малко веднъж годишно за инсталациите, които представляват най-голям риск, и три години за инсталациите, които представляват най-малък риск.

(5) При установено с проверка значително несъответствие с условията на разрешителното контролният орган извършва нова проверка на място в срок до 6 месеца от последната проверка.

(6) За системната оценка на риска за околната среда по ал. 4 се прилагат най-малко следните критерии:

1. потенциалното и реалното въздействие на съответните инсталации върху човешкото здраве и околната среда, като се отчитат нивата и видовете емисии, чувствителността на местната околна среда и рискът от аварии;
2. спазването на условията на разрешителното;
3. валидна регистрация на оператора съгласно схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) съгласно Регламент (ЕО) № 1221/2009.

(7) В едномесечен срок от получаването на жалби и сигнали, аварии и инциденти, свързани с опасност за околната среда или случаи на несъответствие с условията на комплексното разрешително, се извършват извънпланови проверки, а в случаите на открита процедура по реда начл. 117 или 124 - преди приключването ѝ.

(8) По време на всяка проверка на място контролният орган съставя констативен протокол. Въз основа на констативния протокол след проверката контролният орган подготвя доклад, съдържащ констатирани факти и обстоятелства относно съответствието на инсталацията с условията на разрешителното и при необходимост, задължителни за оператора предписания, както и предприети от контролния орган административнонаказателни мерки.

(9) Контролният орган:

1. запознава оператора с доклада по ал. 8 не по-късно от два месеца от приключване на проверката;
2. публикува доклада по ал. 8 при спазване на изискванията за обществен достъп до информацията за околна среда не по-късно от 4 месеца от приключването на проверката.

(10) Независимо от прилагането на чл. 125, ал. 2 операторът изпълнява предписанията, дадени с констативния протокол, в съответствие с предписаните срокове.

Чл. 155. (1) По време на извършването на текущия контрол длъжностни лица, определени от органите по чл. 148, ал. 3, съставят констативни протоколи.

(2) В протоколите по ал. 1 се отразяват констатираните факти и обстоятелства и се дават задължителни предписания с посочване на срокове и отговорници за изпълнението им.

Чл. 156. Последващият контрол се осъществява чрез проследяване на:

1. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) резултатите от изпълнението на условията, мерките и ограниченията в решения по ОВОС, решения за преценяване на необходимостта от ОВОС, становища по екологична оценка, решения за преценяване на необходимостта от екологична оценка и в разрешителните, както и от изпълнението на инвестиционните проекти и от прилагането на плана или програмата;

2. изпълнението на предписанията, дадени на контролираните лица по време на извършването на превантивния и на текущия контрол.

Чл. 157. Съставянето на актове за извършени административни нарушения и издаването на наказателни постановления са част от текущия и последващия контрол.

Чл. 157а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите контролира изпълнението на задълженията на оператора, на който е издадено разрешително по чл. 104, ал. 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г., в сила от 01.03.2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Контролът по ал. 1 се извършва чрез съвместни проверки от определени със заповед на министъра на околната среда и водите комисии, съставени от представители на териториалните и регионалните структури на Министерството на околната среда и водите, Министерството на вътрешните работи и оправомощени представители на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" и кметовете на общините.

(3) Комисиите по ал. 2 контролират:

1. изпълнението на условията в разрешителните по чл. 104, ал. 1 и чл. 116д, ал. 1;

2. изпълнението на задълженията на оператора по чл. 115, т. 1, чл. 116а, чл. 116в, ал. 1, т. 1 и ал. 2, т. 1 и чл. 116з, ал. 2.

(4) Съвместните проверки се осъществяват:

1. въз основа на годишен план за контролна дейност на комисиите;

2. при жалби и сигнали.

(5) Съвместните проверки се осъществяват най-малко веднъж годишно за предприятия и/или съоръжения с висок рисков потенциал.

(6) Със заповедта по ал. 2 министърът на околната среда и водите определя поименния състав и председателя на комисията, както и обектите и обхвата на проверката.

(7) Министърът на околната среда и водите упълномощава председателя на комисията по ал. 2 да съставя констативни протоколи за извършените проверки, да дава задължителни предписания и да съставя актове за констатираните при проверката административни нарушения.

(8) Министърът на околната среда и водите със заповед утвърждава годишния план за контролна дейност.

(9) Организацията на работата на комисията по ал. 2 и формата на годишния план по ал. 4, т. 1 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6.

Чл. 157б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) По време на извършването на съвместната проверка председателят на комисията по чл. 157а, ал. 2 съставя констативен протокол, който се подписва от всички нейни членове.

(2) В протокола по ал. 1 се отразяват констатираните факти и обстоятелства и се дават задължителни предписания със срокове и отговорници за изпълнението им.

(3) Председателят на комисията по чл. 157а, ал. 2 при констатирани нарушения съставя акт за административно нарушение.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице издава наказателно постановление, с което налага на оператора съответното административно наказание.

Чл. 157в. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) При извършване на проверката членовете на комисията по чл. 157а, ал. 2 имат право да изискват необходимите данни, сведения, справки и обяснения от проверяваните лица и от трети лица, свързани с осъществяване на контролираната дейност.

(2) Операторът на предприятието и/или съоръжението е длъжен да осигурява на представителите на контролната комисия по чл. 157а, ал. 2 необходимото съдействие за изпълнението на всички проверки на предприятието и/или съоръжението, вземане на проби и събиране на необходимата информация за изпълнение на задълженията им по този закон.

(3) Членовете на комисията по чл. 157а, ал. 2 са длъжни да не разгласяват служебната, производствената и търговската тайна, която им е станала известна при или по повод осъществяването на контролната дейност.

Чл. 157г. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) (1) Контролът по изпълнение на изискванията на Регламент 1102/2008 се осъществява от министъра на околната среда и водите или от оправомощени от него длъжностни лица.

(2) За целите на контрола по изпълнението на Регламент 1102/2008 изпълнителният директор на Националната агенция за приходите и директорът на Агенция "Митници" предоставят при поискване от министъра на околната среда и водите или от оправомощени от него длъжностни лица информация съгласно чл. 5, ал. 3 от Регламент 1102/2008.

Чл. 157д. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) (1) Контролът по изпълнението на изискванията на Регламент (ЕО) № 1221/2009 и Регламент (ЕО) № 66/2010 се осъществява от директорите на РИОСВ.

(2) Органите по надзор на пазара по смисъла на Регламент (ЕО) № 765/2008 своевременно уведомяват съответната РИОСВ за нарушения на използването на логото на EMAS и на екомаркировката на ЕС, установени при осъществяването на контрола съгласно съответните им компетенции.

Чл. 157е. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) В случаите на извършване на контрол по искане на засегнати лица разходите за установяване на нарушенията се заплащат от съответния нарушител.

Глава десета. ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 158. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощени от него лица, директорите на РИОСВ, директорите на националните паркове и директорите на басейновите дирекции прилагат принудителни административни мерки в случаите на:

1. аварийни ситуации, предизвикани от действия или бездействия на собственици или ползватели на обекти и територии;
2. бедствени ситуации;
3. възникване на непосредствена опасност за замърсяване или увреждане на околната среда или за увреждане на здравето или имуществото на хората;
4. предотвратяване или преустановяване на административни нарушения, свързани с опазването на околната среда, както и предотвратяване и/или отстраняване на вредните последици от тези нарушения.

Чл. 159. (1) Принудителните административни мерки са превантивни, преустановителни и възстановителни.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) При прилагането на принудителните административни мерки министърът на околната среда и водите или оправомощени от него лица, директорите на РИОСВ, директорите на националните паркове и директорите на басейновите дирекции със съдействието на областния управител спират с мотивирана заповед производствената дейност на собствениците или ползвателите на територии, както и достъпа до територии на собствениците и ползвателите, включително чрез пломбиране или запечатване.

(3) Маркировката на пломбата и начинът на пломбиране и запечатване по ал. 2 се утвърждават със заповед на министъра на околната среда и водите.

Чл. 160. (1) Прилагането на принудителна административна мярка се извършва с мотивирана заповед на органа по чл. 158.

(2) В заповедта по ал. 1 се определя видът на принудителната административна мярка и начинът на прилагането ѝ.

(3) Заповедта по ал. 1 се връчва на заинтересуваното лице по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта по ал. 1 може да се обжалва от заинтересуваните лица по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Обжалването на заповедта по ал. 1 не спира действието ѝ.

Чл. 161. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице обжалва актовете на административните органи, които противоречат на нормативните актове в областта на опазването на околната среда.

(2) Обжалването по ал. 1 спира действието на обжалвания акт.

Чл. 162. (1) За нарушенията на този закон, които не съставляват престъпления, физическите лица, областните управители, кметовете на общини, кметовете на райони, кметовете на кметства и длъжностните лица се наказват с глоби от 100 до 6000 лв., а на юридическите лица и на едноличните търговци се налагат имуществени санкции от 1000 до 20 000 лв.

(2) При повторно нарушение размерът на глобата или имуществената санкция е в двойния размер по ал. 1.

(3) При явно маловажни случаи на нарушения, извършени от физически лица, глобата е 100 лв.

Чл. 163. (1) (Предишен текст на чл. 163 - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Член или ръководител на колектива по чл. 83, ал. 1, който наруши чл. 83, ал. 5, се наказва с глоба от 1000 до 10 000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Който използва екомаркировката на ЕС в нарушение на разпоредбите на чл. 9 от Регламент (ЕО) № 66/2010, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Който използва логото на EMAS в нарушение на разпоредбите на чл. 10 от Регламент (ЕО) № 1221/2009, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, в размер от 1000 до 5000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) При повторно нарушение глобата, съответно имуществената санкция, е в двоен размер.

Чл. 164. (1) (Предишен текст на чл. 164 - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) За неизпълнение на изискванията по чл. 125 на оператора на инсталацията - юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 10 000 до 100 000 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) За неизпълнение на изискванията начл. 22а и представянето на невярна информация на оператора на инсталацията - юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 5000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Оператор на инсталации и съоръжения, извършващи дейности в обхвата на приложение № 4 без комплексно разрешително по чл. 117, ал. 1 и 2, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, в размер 50 000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Прилагането на ал. 3 не спира действията по чл. 158, т. 4 до издаване на комплексно разрешително.

Чл. 164а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 164б. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) За неизпълнение на изискванията на чл. 56а, ал. 1 на физическото или юридическото лице се налага глоба или имуществена санкция в двоен размер на незаплатената екотакса за моторното превозно средство.

Чл. 164в. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Чл. 165. (1) Длъжностно лице, което не допусне в обекта или на територията контролен орган, извършващ проверка, измерване или вземане на проба, се наказва с глоба от 2000 до 20 000 лв.

(2) Имуществена санкция от 2000 до 20 000 лв. се налага на юридическото лице или едноличния търговец в случаите, когато негов работник или служител извърши нарушение по ал. 1, независимо от това дали контролният орган може да установи самоличността на работника или служителя.

Чл. 166. С наказанията по чл. 165 се наказват и лицата, които:

1. не предоставят на контролните органи съществуващите данни от собствения мониторинг;
2. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) не спазват условия, мерки и ограничения в разрешителни, решения или становища, издадени от компетентните органи по околна среда;
3. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) не изпълняват предписанията, дадени в индивидуалните административни актове и констативните протоколи по чл. 155 или 157б, издавани от министъра на околната среда и водите, директорите на РИОСВ, директорите на басейновите дирекции, директорите на националните паркове или от упълномощени от тях длъжностни лица.

Чл. 166а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Физическо или юридическо лице, което извършва дейност без разрешително по чл. 104, ал. 1 или без решение за изменение на разрешителното по чл. 116д, ал. 1, в случаите, когато такова се изисква, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, от 30 000 до 100 000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) За неспазване на условията, предвидени в разрешителното по чл. 104, ал. 1 или в решението по чл. 116д, ал. 1, а също и за неизпълнение на задълженията по чл. 115, т. 1 и чл. 116з, ал. 2, физическото лице, ако не подлежи на по-тежко наказание, или юридическото лице се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, от 10 000 до 20 000 лв.

(3) За неизпълнение на задълженията по чл. 116а, ал. 1 и 2 физическото лице, ако не подлежи на по-тежко наказание, или юридическото лице се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, от 5000 до 10 000 лв.

(4) За неспазване на сроковете, предвидени в чл. 108, ал. 1, чл. 116а, ал. 3 и 4, чл. 116в, ал. 1, т. 1 и ал. 2, т. 1 физическото или юридическото лице се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, от 2000 до 5000 лв.

Чл. 166б. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) (1) Физическо или юридическо лице, което изнася метален живак и/или негови съединения и смеси по чл. 1, ал. 1 от Регламент 1102/2008 или смесва метален живак с други вещества с единствена цел износ на метален живак, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, от 50 000 до 100 000 лв.

(2) За неспазване на разпоредбите или предоставяне на невярна информация по чл. 5, ал. 3 и чл. 6 от Регламент 1102/2008 физическо или юридическо лице, извършващо дейност по чл. 2 от Регламент 1102/2008, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, от 3000 до 10 000 лв.

Чл. 167. (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Актовете, с които се установяват административни нарушения по този закон, се съставят от длъжностни лица, определени от министъра на околната среда и водите, съответно от директорите на РИОСВ, директорите на басейновите дирекции или директорите на националните паркове.

Чл. 168. (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Наказателните постановления по закона се съставят по реда на Закона за административните нарушения и наказания и се издават от министъра на околната среда и водите или от оправомощени от него лица, от директорите на РИОСВ, директорите на басейновите дирекции или директорите на националните паркове.

Чл. 169. (1) Актове за установяване на административни нарушения по този закон могат да съставят и представители на обществеността и на неправителствени екологични организации, определени от министъра на околната среда и водите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) Наказателните постановления по ал. 1 се издават от министъра на околната среда и водите или от оправомощени от него лица.

Глава единадесета. ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 170. (1) Който виновно причини другиму вреди от замърсяване или увреждане на околната среда, е длъжен да ги обезщети.

(2) В случаите, когато е увредено имущество - държавна собственост, оправомощен да заведе иска по ал. 1 е:

1. министърът на околната среда и водите - ако вредите са настъпили на територията на повече от една област;

2. областният управител - ако вредите са настъпили на територията на повече от една община.

(3) В случаите, когато е увредено имущество - общинска собственост, кметът на общината е оправомощен да заведе иска по ал. 1.

Чл. 171. Увредените лица и лицата по чл. 170, ал. 2 и 3 могат да предявят иск срещу нарушителя за преустановяване на нарушението и за отстраняване последиците от замърсяване.

Чл. 172. Ликвидирането на последствията, причинени от трансгранично замърсяване на околната среда, се осъществява въз основа на международен договор, по който Република България е страна.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Околна среда" е комплекс от естествени и антропогенни фактори и компоненти, които се намират в състояние на взаимна зависимост и влияят върху екологичното равновесие и качеството на живота, здравето на хората, културното и историческото наследство.
2. "Опазване на околната среда" е комплекс от дейности, които са насочени към предотвратяване на деградацията на околната среда, към нейното възстановяване, запазване и подобряване.
3. "Природни ресурси" са частите на органичната и неорганичната природа, които се използват или могат да бъдат използвани от човека за задоволяване на неговите нужди.
4. "Възобновими ресурси" са тези, които естествено се възстановяват или чрез специални дейности могат да бъдат изцяло или частично възстановени и за които се счита за доказано, че се възстановяват с темпове, съпоставими с темповете на тяхната експлоатация. Всички останали ресурси са невъзобновими.
5. "Замърсяване на околната среда" е промяната на качествата ѝ вследствие на възникване и привнасяне на физически, химически или биологически фактори от естествен или антропогенен източник в страната или извън нея, независимо дали се превишават действащите в страната норми.
6. "Увреждане на околната среда" е такова изменение на един или повече от съставлящите я компоненти, което води до влошаване качеството на живот на хората, до обедняване на биологичното разнообразие или до затруднено възстановяване на природните екосистеми.
7. "Налична първична информация" е информацията, представляваща резултатите от измервания, изпитвания, наблюдения и други подобни, непридружени от анализи, прогнози и обяснения, събирана в рамките на задълженията на компетентната администрация, без за това да е необходимо искане на заинтересувано лице.
8. "Налична предварително обработена информация" е информацията, обработена, обобщена и анализирана в рамките на задълженията на компетентната администрация, без за това да е необходимо искане на заинтересувано лице.
9. "Нарочно обработена информация" е информацията, събирана или обработвана, обобщавана и анализирана по искане на заинтересувано лице.
10. "Събиране на информация" са действията на компетентните администрации и на задължените физически и юридически лица, с които се извършват измерванията, констатациите и наблюденията на фактите, представляващи първична информация и с които се извършва обработването на информацията.
11. "Даване на информация" е актът на даването на информацията от задълженото лице на компетентната администрация или на компетентния орган.
12. "Предоставяне на информация" е актът, с който се осъществява достъпът на заинтересуваните лица до наличната информация.
13. "Ландшафт" е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори.
- 13а. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Подземни води" са водите по смисъла на § 1, ал. 1, т. 24 от Закона за водите.
14. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Почва" е най-горният слой на земната кора, разположен между основната скала и повърхността. Почвата се състои от минерални частици, органична материя, вода, въздух и живи организми.
15. "Почвени функции" са:
  - а) основа за живот и жизнено пространство за хората, животните, растенията и почвените организми;
  - б) съставна част на природния баланс, особено с неговите кръговрати на води и хранителни вещества.
16. "Вредни изменения на почвата" са нарушаване на почвените функции, които предизвикват значителни вреди и щети за отделния индивид и за общността като цяло:
  - а) химическо замърсяване над пределно допустими количества с тежки метали и металоиди, устойчиви органични замърсители, пестициди и нефтопродукти, в това число засоляване и вредна киселинност;
  - б) замърсяване с пресен торов отпад и концентрирани минерални торове, както и с различни видове отпадъци;
  - в) физическа деградация, като водна и ветрова ерозия с нейните антропогенни аспекти, преовлажняване и заблзяване, последици от изгаряне на стърнища и растителни остатъци.
17. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Инвестиционно предложение" е:
  - а) предложение за извършване на строителни работи или изграждане на инсталации или схеми,

б) друга намеса в естествената околна среда и ландшафта, включително добив на полезни изкопаеми.

18. "Въздействие" е всяко въздействие върху околната среда, което може да бъде причинено от реализирането на инвестиционното предложение за строителство, дейност или технология, включително върху здравето и безопасността на хората, флората, фауната, почвата, въздуха, водата, климата, ландшафта, историческите паметници и други материални ценности или взаимодействието между тези фактори.

19. "Трансгранично въздействие" е всяко въздействие не само от глобален характер в район, намиращ се под юрисдикцията на дадена държава, предизвикано от предлагана дейност, чийто физически източник е разположен изцяло или частично в район под юрисдикцията на друга държава.

20. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Възложител на инвестиционно предложение" е обществен орган, физическо или юридическо лице, което по реда на специален закон, нормативен или административен акт има права да инициира или да кандидатства за одобряване на инвестиционно предложение.

21. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Възложител на план или програма" е лицето или органът, който е оправомощен да възложи изготвянето на плана или програмата.

22. "Планове и програми" са планове, програми, стратегии и други подобни документи, както и техните изменения, които:

а) се изискват от закони, нормативни или административни разпоредби;

б) са предмет на подготовка и/или приемане от публичен орган на национално, регионално или местно равнище или които се подготвят от даден орган за приемане чрез одобрена от Министерския съвет или от Народното събрание процедура.

23. "Заинтересувани държави в трансграничен контекст" са държавата, източник на въздействие върху околната среда, и засегнатите от това въздействие други държави, страни по Конвенцията по оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст.

24. "Общественост" е едно или повече физически или юридически лица и техните сдружения, организации или групи, създадени в съответствие с националното законодателство.

25. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Засегната общественост" е обществеността по т. 24, която е засегната или с вероятност да бъде засегната, или която има интерес при процедурите за одобряване на планове, програми, инвестиционни предложения и при вземането на решения за издаването или актуализацията на разрешителни по реда на този закон или на условията в разрешителното, включително екологичните неправителствени организации, създадени в съответствие с националното законодателство.

26. "Нулева алтернатива" е възможността да не се осъществява дейността, предвидена с инвестиционното предложение.

27. "Нетехническо резюме" е кратко изложение на достъпен за обществеността език на информацията в доклада за ОВОС в обем не по-малък от 10 на сто от обема на доклада, съдържащо необходимите нагледни материали (карти, снимки, схеми).

28. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 23.06.2009 г.)

29. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) "Съоръжение" е техническа единица в рамките на предприятието, в която се произвеждат, употребяват, обработват или складираат опасни вещества. То включва цялото оборудване, структури, тръбопроводи, машини, инструменти, частни железопътни резервни коловози (коловози от вътрешния железопътен транспорт), докове, кейове за разтоварване (пристанищни терминали), които обслужват съоръжението, пирсове, складове или подобни структури, плаващи или не, необходими за работата на съоръжението.

29а. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) "Съхранение на опасни вещества" е складиране или отговорно пазене на налични опасни вещества в предприятието и/или съоръжението.

29б. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Ефект на доминото" е повишаване на риска или утежняване на последствията от голяма авария в предприятие и/или съоръжение или в група от предприятия и/или съоръжения, което е следствие от географска близост с друго предприятие и/или съоръжение или с група от предприятия и/или съоръжения или е следствие от опасните вещества, които се произвеждат, употребяват и/или съхраняват на територията на предприятието и/или съоръжението.

29в. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Обекти с обществено предназначение" са:

а) детски ясли и градини и специализирани институции за социални услуги за деца и ученици, училища и висши училища, ученически и студентски общежития, школи - музикални, езикови, спортни, и центрове за работа с деца;

б) лечебни и здравни заведения, здравни кабинети, служби по трудова медицина;

в) спортни обекти - стадиони и спортни зали;

г) театри, кинозалони, концертни зали;

д) железопътни гари, летища, пристанища, автогари;

е) административни и обществени сгради.

29г. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Необходими мерки за предотвратяване на големи аварии" са техническите, организационните и управленските мерки, необходими за безопасната експлоатация на предприятието и/или съоръжението.

30. "Решение по оценка на въздействие върху околната среда" е индивидуален административен акт на компетентния орган по чл. 94, с който се одобрява допустимостта за проектиране на инвестиционно предложение по т. 17 чрез оценка на местоположението (площадка, трасе) на обекти и очакваното въздействие върху околната среда въз основа на доклад за ОВОС при отчитане на общественото мнение и изразените становища на засегнатата общественост.

30а. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Дискомфорт" са раздразнението и неудобствата, създавани от факторите на околната среда, определени посредством проучвания в тази област.

31. "Предприятие" е цялата територия и обектите върху нея, които са под контрола на оператор, в които има опасни химични вещества или препарати в едно или повече съоръжения, включително общи или свързани инфраструктури или дейности.

32. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Вещество" е всеки химичен елемент или съединение с изключение на веществата - източници на йонизиращи лъчения по смисъла на § 1, т. 15 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия и § 1, т. 3 от Закона за генетично модифицирани организми.

33. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Промислено замърсяване" е всяко пряко или непряко постъпване в резултат на човешка дейност във въздуха, водите или почвите на вещества, вибрации, топлинни лъчения или шумове, което може да окаже вредно въздействие върху човешкото здраве или околната среда, да предизвика увреждане на материалните ценности, да ограничи или предотврати възможностите за използване на полезните качества на околната среда и останалите нейни законосъобразни ползвания.

34. (доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Инсталация" е всяко неподвижно техническо съоръжение, в което:

а) се извършват една или повече от посочените в приложение № 4 дейности;

б) се извършват други дейности на същата площадка и което е непосредствено свързано и/или има техническа връзка със съоръженията по буква "а" и което може да окаже въздействие върху емисиите и замърсяването.

35. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Действаща инсталация" е всяка инсталация, която е въведена в експлоатация по реда на Закона за устройство на територията.

36. (изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.) "Емисия" е прякото или непрякото изпускане на вещества, вибрации, топлинни лъчения или шумове в атмосферния въздух, водите или почвите от организирани или неорганизиран източници в рамките на дадена инсталация или отделянето на парникови газове от въздухоплавателни средства, извършващи авиационна дейност, включена в списъка по приложения № 1 и № 2 от Закона за ограничаване изменението на климата.

37. "Норма за допустими емисии" е определена стойност за маса на дадено вещество, изразена чрез съответните специфични параметри, като концентрация и/или ниво на емисиите, която не може да бъде превишавана по време на един или повече предварително зададени периоди. Нормите за допустими емисии могат да се определят и за определени групи, класове или категории вещества.

38. "Норми за качество на околната среда" са определените в нормативните актове по околната среда специфични изисквания, които следва да бъдат изпълнени в определен момент в околната среда, като норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух, норми на качество на водите във водните обекти, норми за качеството на другите компоненти на околната среда и норми за допустимите стойности на факторите, които замърсяват или увреждат околната среда.

39. (изм. и доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Комплексно разрешително" е индивидуален административен акт, предоставящ разрешение за експлоатация на определена инсталация или на дадена част от нея при определени условия, които гарантират съответствието на инсталацията с изискванията на глава седма. Едно разрешително може да се отнася до една или повече инсталации (или до части от различни инсталации), които са разположени на една и съща площадка са експлоатирани от един и същ оператор и някои от които могат да не попадат в обхвата на приложение № 4.

40. "Промяна в работата на инсталацията" е всяко преустройство с промяна на естеството на производствената дейност, функционирането или разширението на инсталацията, които могат да окажат определено въздействие върху околната среда.

41. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

"Съществена промяна" е промяна в работата на инсталацията, която може да има значително отрицателно въздействие върху здравето на хората или върху околната среда. Всяка промяна или увеличение на капацитета се смята за съществени, ако промяната или увеличението на капацитета сами по себе си достигат праговите стойности, определени в приложение № 4.

42. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Най-добри налични техники (НДНТ)" е най-ефективният и най-напредналият етап в развитието на

дейностите и методите за тяхното осъществяване, показващ практическата пригодност на съответните техники за осигуряване на основа за определяне на съответните норми за допустими емисии и други условия на разрешителното, имащи за цел предотвратяването, а в случаите, когато това е практически невъзможно - намаляването на емисиите и въздействието им върху околната среда като цяло:

- а) "техники" включва както използваната технология, така и начина на проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инсталацията;
- б) "налични техники" са техники, разработени в мащаб, който позволява прилагането им в съответния промишлен отрасъл, при жизнени в икономически и технически смисъл условия и отчитане на свързаните с тях разходи и предимства, независимо от това, дали тези техники се използват, или се създават във въпросната държава членка, при условие че са достъпни в разумна степен за оператора;
- в) "най-добри" са най-ефективни с оглед постигането на висока степен на опазване на околната среда като цяло.

42а. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Референтен документ за НДНТ" означава документ, който разглежда определени дейности и описва по-специално прилаганите техники, настоящите емисии и консумацията на ресурси и вещества, оценените техники за определяне на НДНТ, както и заключенията за НДНТ и всякакви най-нови техники, в който се отделя специално внимание на критериите по наредбата по чл. 119 и е резултат от обмена на информация, организиран от Европейската комисия, с цел изготвянето, прегледа или актуализирането му.

42б. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Заключения за НДНТ" е документ, съдържащ част от референтен документ за НДНТ, в който се съдържат заключенията за НДНТ, тяхното описание, информация за оценка на тяхната приложимост, емисионните нива, свързани с НДНТ, свързания с тях мониторинг, свързаната с тях консумация на ресурси и вещества и когато е уместно - съответните мерки за възстановяване на площадката.

42в. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Заключение за НДНТ, прието с решение на Европейската комисия" е заключение, прието по комитологична процедура след 7 януари 2011 г.

42г. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Емисионни нива, свързани с НДНТ" са емисионните нива, получени при нормални експлоатационни условия чрез използване на най-добра налична техника или комбинация от НДНТ, описани в заключенията за НДНТ, изразени в средни стойности за определен период от време и при определени референтни условия.

42д. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Най-нова техника" е непознатата досега техника за промишлена дейност, която, ако бъде развита с търговска цел, би могла да осигури или по-висока обща степен на опазване на околната среда, или поне същата степен на опазване на околната среда при реализиране на по-големи икономии в сравнение със съществуващите НДНТ.

43. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Оператор" е всяко физическо или юридическо лице, по отношение на което е налице една от следните характеристики:

- а) експлоатира определено собствено предприятие, съоръжение и/или инсталация, включително част от нея;
- б) контролира експлоатацията на определено предприятие, съоръжение и/или инсталация, включително част от нея;

в) разпорежда се и взема решения относно настоящото или бъдещото функциониране на предприятието, съоръжението и/или инсталацията, включително част от нея.

43а. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43б. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43в. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43г. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43д. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43е. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43ж. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43з. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43и. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43к. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43л. (нова - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43м. (нова - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43н. (нова - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43о. (нова - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43п. (нова - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

43р. (нова - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

44. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Организация" е дружество, корпорация, компания, предприятие, орган или институция или част, или комбинация от тях, регистрирани или не като юридическо лице, публични или частни, които имат собствени функции и администрация.

45. (отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

46. (отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

47. "Пломбиране" е ограничаването на достъпа на лица до имоти и съоръжения чрез поставяне на оловна пломба от контролния орган.

48. "Запечатване" е ограничаването на достъпа на лица до имоти и съоръжения чрез поставяне на лепенка с поставен на нея мъкръ печат от контролния орган.

49. "Щета върху околната среда, настъпила от минали действия или бездействия" е старо замърсяване на терени или строителни конструкции на промишлени площадки с опасни вещества и отпадъци, породено от промишлена, селскостопанска, търговска или транспортна дейност, вследствие на което се застрашава човешкото здраве или околната среда.

50. "Устойчиво развитие" е развитие, което отговаря на нуждите на настоящето, без да ограничава и нарушава способността и възможността на бъдещите поколения да посрещат своите собствени потребности. Устойчивото развитие обединява два основни стремежа на обществото:

а) постигане на икономическо развитие, осигуряващо нарастващ жизнен стандарт;

б) опазване и подобряване на околната среда сега и в бъдеще.

51. "Авария" е внезапна технологична повреда на машини, съоръжения и агрегати, съпроводена със спиране или сериозно нарушаване на технологичния процес, взривове, възникване на пожари, наднормено замърсяване на околната среда, разрушения, жертви или заплаха за живота и здравето на населението.

52. "Мониторинг на околната среда" е събирането, оценката и обобщаването на информацията за околната среда чрез непрекъснато или периодично наблюдение на определени качествени и количествени показатели, характеризирани състоянието на компонентите на околната среда и тяхното изменение в резултат на въздействието на природни и антропогенни фактори.

53. "Национална система за мониторинг на околната среда" е комплекс от измервателни, аналитични и информационни дейности, чиято цел е осигуряването на своевременна и достоверна информация за състоянието на компонентите на околната среда и факторите, въздействащи върху тях, въз основа на която да се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда и човешкото здраве от вредни въздействия.

53а. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) "Съществено изменение на предприятие и/или съоръжение" са:

а) планирани от оператора промени или модификации в работата на предприятието и/или съоръжението, включително спирането или модификацията на действащи или построяването на нови съоръжения, които могат да окажат значително влияние върху опасността от възникване на големи аварии;

б) промяна на количеството на всяко от опасните вещества, налични в предприятието и/или съоръжението, и/или въвеждане на нови опасни вещества, които се отразяват на класификацията на предприятието и/или съоръжението и/или оказват значително влияние върху опасността от възникване на големи аварии или сериозността на последствията от тях;

в) значителна промяна в естеството или физичната форма на наличните опасни вещества или всяка промяна на работните процеси, при които те се използват или произвеждат;

г) окончателно затваряне на предприятието и/или съоръжението;

д) промени в нормативните изисквания за експлоатационна безопасност на предприятието и/или съоръжението, налагащи използването на други техники.

54. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Опасно вещество" е:

а) за целите на глава седма, раздел II - вещество или смес по смисъла на чл. 3 от Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етиктирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ, L 353/1 от 31 декември 2008 г.);

б) за целите на глава седма, раздел I - всяко вещество, препарат или смес, поименно изброено в приложение № 3, таблица 1, или което е класифицирано в поне една от категориите на опасност, посочени в таблица 3 на приложение № 3, и е суровина, продукт,

страничен продукт, утайка или междинен продукт, включително вещество, което е възможно да се получи в резултат на протичането на странична реакция или при възникването на авария.

54а. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) "Голяма авария" е възникване на голяма емисия, пожар или експлозия, която става в резултат на неконтролируеми събития в хода на операциите на всяко предприятие, което има издадено разрешително по чл. 104, ал. 1, и която води до сериозна опасност за човешкото здраве и/или за околната среда, която опасност е непосредствена, забавена, вътре или вън от предприятието и включва едно или повече опасни вещества от таблица 1 на приложение № 3 или опасни вещества, класифицирани в поне една от категориите на опасност, посочени в таблица 3 на приложение № 3.

54б. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Опасност от голяма авария" е всяко действие или събитие с участието на опасно вещество от табл. 1 на приложение № 3 или опасно вещество, класифицирано в поне една от категориите, посочени в табл. 3 на приложение № 3, които могат да причинят увреждания на човешкото здраве и/или на околната среда.

55. "Интегриране на държавната политика по околна среда в секторните политики" означава съобразяването и включването на изискванията за опазване на околната среда в процеса на разработване, прилагане и контрола по прилагането на секторните политики, определени в чл. 9.

56. "Добра земеделска практика" е земеделската практика, която се основава на принципите на устойчивото развитие.

57. "Територии със специален режим на защита" са територии, в които се въвеждат мерки за опазване на редки видове от флората и фауната и на техни местообитания.

58. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

59. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

"Парникови газове" са парникови газове по смисъла на § 1, т. 41 от допълнителните разпоредби на Закона за ограничаване изменението на климата.";

60. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

61. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

62. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

62а. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

63. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

64. (нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г., в сила от 09.01.2007 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

65. (нова - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) "Нарастваща санкция" е санкцията, която прогресивно увеличава размера си във времето при наличието на нормативно установени предпоставки за това и въз основа на обективно определена формула за изчисление.

66. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

67. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

68. (нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

69. (нова - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

70. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Доклад за базовото състояние" е информация за замърсяването на почвата и подземните води със съответните опасни вещества.

71. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Проверка по околна среда" са всички действия, включително посещения на място, мониторинг на емисиите и проверки на вътрешните доклади и на документите относно последващите действия, проверка на собствения мониторинг, проверка на използваните техники и адекватност на управлението на околната среда на инсталацията, предприети от контролния орган с цел проверка, подпомагане на съответствието с условията на разрешителните и при необходимост, наблюдение на въздействието на инсталациите върху околната среда.

72. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Птици" са кокошки, пуйки, токачки, патици, гъски, пъдпъдци, гълъби, фазани, яребици и щраусовидни видове (щрауси, ему, киви и други), птици, отглеждани или държани затворени за разплод, за производство на месо и яйца за консумация или за попълване на запасите от дивеч.

73. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) "Неконвенционални въглеводороди" са природни въглеводороди от геоложки формации с ниско съдържание на въглеводороди, ниска порестост и ниска или много ниска проницаемост и за тяхното извличане е необходимо да се прилагат технологии за допълнително въздействие върху съдържащите ги геоложки формации.

§ 2. В случаите, когато законът изисква уведомяване или съобщаване и когато за това не са предвидени изрични правила или прилагането на изрично определена процедура,

уведомяването, съответно съобщаването, се извършва по реда на Гражданския процесуален кодекс.

§ 2а. (Нов - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) Този закон въвежда разпоредбите на Директива 96/82/ЕО на Съвета от 9 декември 1999 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, на Директива 2003/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2003 г. за изменение на Директива 96/82/ЕО относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, на Директива 2008/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел включване на авиационните дейности в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и на чл. 1, параграфи 10 и 13 от Директива 2009/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с оглед подобряване и разширяване на схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове на Общността.

§ 2б. (Нов - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) Този закон въвежда изискванията на Директива 2009/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за изменение на Директива 98/70/ЕО по отношение на спецификацията на бензина, дизеловото гориво и газьола и за въвеждане на механизъм за наблюдение и намаляване на нивата на емисиите на парникови газове и за изменение на Директива 1999/32/ЕО на Съвета по отношение на спецификацията на горивото, използвано от плавателни съдове по вътрешните водни пътища, и за отмяна на Директива 93/12/ЕО (ОВ, L 140/88 от 5 юни 2009).

§ 2в. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Този закон въвежда разпоредбите на глави първа и втора и приложения № 1 и 2 на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ, L 334/17 от 17 декември 2010 г.).

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 3. Законът за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 100 от 1992 г., бр. 31 и 63 от 1995 г., бр. 13, 85 и 86 от 1997 г., бр. 62 от 1998 г., бр. 12 и 67 от 1999 г., бр. 26, 27 и 28 от 2000 г., бр. 1 и 26 от 2001 г.) се отменя.

§ 4. Подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона се издават в срок до шест месеца от влизането му в сила.

§ 5. Подзаконовите нормативни актове, издадени въз основа на отменения Закон за опазване на околната среда, се прилагат до издаването на съответните нови подзаконови нормативни актове, доколкото не противоречат на този закон.

§ 6. До приемането на нормативни актове за дейностите по чл. 144, ал. 1 се прилагат методики и инструкции на министъра на околната среда и водите.

§ 7. В шестмесечен срок от влизането в сила на закона операторите на инсталациите, които са в обхвата на дейностите по приложение № 4, са длъжни писмено да уведомят за това Министерството на околната среда и водите.

§ 8. (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Невнесените в срок такси, глоби и санкции по този закон, Закона за водите, Закона за управление на отпадъците, Закона за лечебните растения, Закона за защитените територии и Закона за чистотата на атмосферния въздух се събират заедно с лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

§ 9. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) (1) При приватизация отговорността за нанесените щети върху околната среда от минали действия или бездействия носят съответните приватизирани дружества или собственици на обособени части и възстановяването на околната среда е за тяхна сметка.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 42 от 2011 г., доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) Договорите за изпълнение на програми за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия при приватизация, които са сключени до 15 декември 2007 г., се изпълняват по досегашния ред. При необходимост договорите могат да се изменят или допълват с оглед възможностите за изпълнение на програмите. По

този ред програмите се изпълняват най-късно до 31 декември 2020 г., като след тази дата всички незапочнати и/или с недовършено изпълнение програми се прекратяват.

(3) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2011 г.) При прекратяване на договор по ал. 2 програмата се довършва при условията и по реда на Наредбата за условията и реда за определяне на отговорността на държавата и за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при приватизация, приета с Постановление № 173 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 2004 г.; попр., бр. 114 от 2004 г.; изм., бр. 65 от 2007 г.).

§ 10. (1) В срок до една година от влизането в сила на закона кметовете на общините разработват програмите по чл. 79, ал. 1.

(2) **Член 81**, ал. 1, т. 1 и ал. 3, чл. 82, ал. 1 и 4 и раздел II на глава шеста влизат в сила от 1 юли 2004 г.

(3) До влизането в сила на разпоредбите, посочени в ал. 2, ОВОС на националните, регионалните и областните планове и програми за развитие, устройствените планове и техните изменения се извършва по ред, определен с наредба на министъра на околната среда и водите.

§ 10а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Класификацията на действащи предприятия и/или съоръжения за обезвреждане на течни отпадъци, хвостохранилища или сгуроотвали, съдържащи опасни вещества, както и класификацията на действащи предприятия и/или съоръжения, при дейността на които се извършва търсене, проучване, добив и преработка на подземни богатства чрез химична и/или термична преработка, при която се употребяват опасни вещества, се извършва до 31 декември 2006 г.

§ 11. (1) Изискването за издаване на комплексно разрешително по глава седма се прилага за: 1. нови и при промяна на производствената дейност на действащи инсталации и съоръжения - от 1 януари 2003 г.;

2. действащи инсталации и съоръжения - от 1 януари 2003 г. до 30 октомври 2007 г.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Крайният срок за изпълнение на условията, установени с издадените комплексни разрешителни за действащи инсталации, е 31 октомври 2007 г., с изключение на случаите, когато друг специален закон в областта на околната среда или Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз предвижда друго.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) За отделни блокове от дадена действаща голяма горивна инсталация по искане на заинтересованото лице срокът за изпълнение на условията, установени с издадените комплексни разрешителни, може да бъде удължаван до 31 декември 2014 г., когато тази голяма горивна инсталация не изгаря местни лигнитни въглища и с решение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма или на упълномощено от него длъжностно лице е задължена да компенсира част или цялото производство от изведените от експлоатация ядрени мощности и когато спазването на срока по ал. 2 би довело до непреодолими трудности за изпълнение на нейните производствени задължения за поддържане на енергийния баланс на страната.

§ 11а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

§ 12. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г., в сила от 09.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) **Член 131з**, ал. 9 и чл. 131м, ал. 1 се прилагат до 31 декември 2012 г.

§ 12а. (1) (Нов - ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 23.06.2009 г., предишен текст на § 12а - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) Срокът по чл. 99, ал. 8 започва да тече от датата на влизане в сила на решенията по ОВОС и се отнася и за тези решения, които са издадени преди влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда (ДВ, бр. 77 от 2005 г.).

(2) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) Срокът по чл. 93, ал. 7 започва да тече от датата на влизане в сила на становището или на решението по чл. 93, ал. 2 и 3 и се отнася и за тези становища или решения, които са издадени преди 1 юли 2012 г.

§ 12б. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 23.06.2009 г.) (1) Решенията по ОВОС, с които са одобрени инвестиционни предложения по реда на отменения Закон за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 100 от 1992 г., бр. 31 и 63 от 1995 г., бр. 13, 85 и 86 от 1997 г., бр. 62 от 1998 г., бр. 12 и 67 от 1999 г., бр. 26, 27 и 28 от 2000 г., бр. 1 и 26 от 2001 г.; отм., бр. 91 от 2002 г.) и по реда на този закон, при които няма изменение на инвестиционното предложение и строителството на които не е приключило към влизането в сила на този закон, по искане на компетентния орган и/или на възложителя подлежат на преглед и преценка за актуалност на данните в извършените анализи и оценки в документацията по ОВОС.

(2) Процедурата започва с консултации между компетентния орган и възложителя за уточняване на обхвата и съдържанието на информацията, с която е необходимо да се допълни докладът по ОВОС. След уточняването им процедурата продължава по реда на чл. 96 - 98 и чл. 99, ал. 1.

(3) Компетентният орган взема решение в срок до един месец от провеждането на общественото обсъждане, като отчита резултатите от него, с което:

1. потвърждава решението по ОВОС, или

2. изменя и допълва решението по ОВОС с условия за изпълнение, включително мерки за предотвратяване, намаляване или ликвидиране на значителни отрицателни въздействия върху околната среда и срокове за изпълнение, където е необходимо.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) В случаите, при които с влязло в сила решение по ал. 3, т. 2 се променят мерки и условия в решение по ОВОС и при проведена процедура по оценка за съвместимост по реда на § 14 от Закона за биологичното разнообразие, при необходимост компетентният орган може по своя инициатива да: измени и/или допълни решението по оценка за съвместимост с условия за опазване на защитените зони, изисквания и мерки за предотвратяване, намаляване или за възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на инвестиционното предложение.

(5) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) В случаите по ал. 4 компетентният орган се произнася с решение в едномесечен срок от влизането в сила на решението по ал. 3, т. 2.

(6) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Обжалването на решенията по ал. 3 и 5 не спира изпълнението им.

(7) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) В случай на започнала процедура по ал. 1, при която за разглежданото инвестиционно предложение няма проведена или приключила процедура по оценка за съвместимост, се прилага чл. 31, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие.

§ 13. В Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества, препарати и продукти (ДВ, бр. 10 от 2000 г.) се правят следните изменения:

1. Глава четвърта се отменя.

2. **Член 31** се отменя.

§ 14. В Закона за чистотата на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45 от 1996 г.; попр., бр. 49 от 1996 г.; изм., бр. 85 от 1997 г., бр. 27 от 2000 г., бр. 102 от 2001 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 27:

а) в ал. 1 думите "общинските органи изготвят и приемат" се заменят с "кметовете на общините разработват и общинските съвети приемат";

б) алинея 2 се изменя така:

"(2) Програмите по ал. 1 са неразделна част от общинските програми за околна среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда."

2. В наименованието на глава шеста думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

3. В чл. 31, ал. 1 и 3 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

4. В чл. 32, ал. 1 и 3 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

5. В чл. 33, ал. 1 и 2 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

6. В чл. 44 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

7. Параграф 46 се отменя.

§ 15. В Закона за защитените територии (обн., ДВ, бр. 133 от 1998 г.; изм., бр. 98 от 1999 г., бр. 28, 48 и 78 от 2000 г., бр. 23 от 2002 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 74:

а) в ал. 1 думите "Националния фонд за опазване на околната среда към Министерството на околната среда и водите" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда";

б) алинея 4 се изменя така:

"(4) Средствата по ал. 1 се разходват съгласно правилата за работа на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда."

2. В чл. 86:

а) в ал. 2, т. 1 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда";

б) в ал. 4 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

§ 16. В чл. 25, ал. 1 от Закона за лечебните растения (обн., ДВ, бр. 29 от 2000 г.; изм., бр. 23 от 2002 г.) се правят следните изменения:

1. В т. 2 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".
2. В т. 3 думите "съответния общински фонд за опазване на околната среда" се заменят с "бюджета на съответната община".

§ 17. В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 196:
  - а) думите "По специална партида на Националния фонд за опазване на околната среда постъпват" се заменят с "В Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда постъпват";
  - б) точка 6 се отменя.
2. В чл. 197:
  - а) в ал. 1 думите "Средствата по партидата се разходват за" се заменят със "Средствата по чл. 196 се разходват за";
  - б) алинея 2 се изменя така:

"(2) Средствата по чл. 196 се разходват съгласно правилата за работа на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда."
3. В чл. 199, ал. 4 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

§ 18. (1) Разпоредбите на чл. 60 - 64, § 12, т. 1 и 4 и § 14 - 17 влизат в сила от 1 януари 2003 г.

(2) До влизането в сила на разпоредбите по ал. 1 дейността на Националния фонд за опазване на околната среда се осъществява в съответствие с разпоредбите на § 9 и приложение № 7 към § 9 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2002 г.

§ 19. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) Когато през първите две години на всеки от периодите, посочени в чл. 131б, ал. 4, няма установени авиационни емисии от полети, извършени от оператор на въздухоплавателно средство, които да са установени за неговата администрираща държава членка, съгласно т. 43в, буква "б" от § 1 на допълнителните разпоредби операторът на въздухоплавателно средство се прехвърля към друга администрираща държава членка за следващия период. Новата администрираща държава членка е държавата членка с най-голям брой предвидени установени авиационни емисии от полети, извършени от този оператор на въздухоплавателно средство по време на първите две години от предходния период.

§ 20. (Нов - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) **Член 131з**, ал. 6 се прилага по отношение на операторите на въздухоплавателни средства за периода, посочен в чл. 131б, ал. 4, т. 1.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на 23 юли 2002 г. и на 19 септември 2002 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 86 ОТ 2003 Г.)

§ 13. В Закона за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 91 от 2002 г.; попр., бр. 98 от 2002 г.) се правят следните изменения:

1. Навсякъде в текста думите "Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда" се заменят със "Закона за управление на отпадъците".

.....

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА ОТ ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА

(ОБН. - ДВ, БР. 74 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2006 Г.)

§ 13. Законът влиза в сила от 1 януари 2006 г.

**Допълнителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ
НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

(ОБН. - ДВ, БР. 77 ОТ 2005 Г.)

§ 103. Навсякъде в закона думите "изменяне" и "изменянето" се заменят съответно с "изменение" и "изменението", а думите "инвеститор", "инвеститорът" и "инвеститора" - съответно с "възложител", "възложителят" и "възложителя".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ
НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

(ОБН. - ДВ, БР. 77 ОТ 2005 Г.)

§ 104. Първият Национален план за разпределение на квоти за търговия с емисии на парникови газове по чл. 77а, ал. 1 е едногодишен и обхваща периода 1 януари 2007 - 1 януари 2008 г.

§ 105. Единици редуцирани емисии и сертифицирани единици редуцирани емисии се използват в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове от 1 януари 2008 г.

§ 106. (1) Министърът на околната среда и водите е компетентният орган от страна на Република България, отговорен за изпълнението на оперативната програма "Околна среда 2007 - 2013 г.", съфинансирана от кохезионния и структурните фондове на ЕС.

(2) Министърът на околната среда и водите може да възлага изпълнение на определени задачи във връзка с отговорностите по ал. 1 на междинни звена.

(3) Междинните звена по оперативната програма "Околна среда 2007 - 2013 г." се създават с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на околната среда и водите.

§ 107. Имуществената санкция по чл. 164а е в размер 80 лв. за периода 1 януари 2007 - 1 януари 2008 г.

§ 108. Министерският съвет в едногодишен срок от влизането в сила на този закон приема наредбите по чл. 131л.

§ 109. Дължимите към момента на влизането в сила на този закон такси, глоби и санкции по този закон, Закона за водите, Закона за управление на отпадъците, Закона за лечебните растения, Закона за защитените територии, Закона за чистотата на атмосферния въздух и Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати се събират по реда на чл. 72а.

§ 110. От датата на влизане в сила на този закон не могат да бъдат утвърждавани временни норми по смисъла на чл. 10 и 10а от Закона за чистотата на атмосферния въздух за действащи инсталации и съоръжения, за които се изисква комплексно разрешително.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ИЗМЕРВАНИЯТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 95 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.03.2006 Г.)

§ 66. Законът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 48 и 49, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА
2006 Г.**

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2006 Г.)

§ 95. Законът влиза в сила от 1 януари 2006 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2006 Г.)

§ 88. Кодексът влиза в сила от 1 януари 2006 г., с изключение на чл. 179, ал. 3, чл. 183, ал. 9, § 10, т. 1, буква "д" и т. 4, буква "в", § 11, т. 1, буква "б" и § 14, т. 12 от преходните и заключителните разпоредби, които влизат в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;
2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;
3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

(ОБН. - ДВ, БР. 65 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 11.08.2006 Г.)

§ 4. Заявленията за издаване на разрешителни по чл. 131в, ал. 1 за действащи инсталации се подават в срок до 30 септември 2006 г.

§ 5. Този закон влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 1, т. 1, относно разпоредбата по чл. 11, ал. 1, т. 9, която влиза в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВОДИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 65 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 11.08.2006 Г.)

§ 145. Този закон влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на разпоредбите на:

1. параграф 18, т. 3, която влиза в сила една година след влизането в сила на този закон;
2. параграф 48 - в частта му относно разпоредбата на чл. 118а, ал. 1, т. 1, която влиза в сила от 22 декември 2013 г.;
3. параграф 60, т. 5, която влиза в сила от 1 март 2007 г.;
4. параграф 73 - в частта му относно разпоредбата на чл. 155а, ал. 1, т. 1, която влиза в сила една година след влизането в сила на този закон.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЧИСТОТАТА НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

(ОБН. - ДВ, БР. 99 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 09.01.2007 Г.)

§ 37. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
СЧЕТОВОДСТВОТО**

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

§ 61. Този закон влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на § 48, който влиза в сила от 1 юли 2007 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ПРОДУКТИ В ХУМАННАТА МЕДИЦИНА**

(ОБН. - ДВ, БР. 31 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 13.04.2007 Г.)

§ 37. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 22, който влиза в сила една година след влизането в сила на този закон.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
РИБАРСТВОТО И АКВАКУЛТУРИТЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 36 ОТ 2008 Г.)

§ 84. В Закона за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 91 от 2002 г.; попр., бр. 98 от 2002 г.; изм., бр. 86 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 74, 77, 88, 95 и 105 от 2005 г., бр. 30, 65, 82, 99, 102 и 105 от 2006 г. и бр. 31, 41 и 89 от 2007 г.) навсякъде думите "министъра на земеделието и горите" се заменят с "министъра на земеделието и продоволствието".

**Допълнителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ
НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

(ОБН. - ДВ, БР. 52 ОТ 2008 Г.)

§ 37. Навсякъде в закона думите:

1. "министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице", "министъра на околната среда и водите или упълномощени от него длъжностни лица" и "министърът на околната среда и водите, органите по ал. 2 или упълномощени от тях длъжностни лица" се заменят съответно с "министърът на околната среда и водите или оправомощено от него лице", "министъра на околната среда и водите или оправомощени от него лица" и "министърът на околната среда и водите, органите по ал. 2 или оправомощени от тях лица".
2. "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии", "министъра на държавната политика при бедствия и аварии" и "министъра на земеделието и продоволствието" се заменят съответно с "Министерството на извънредните ситуации", "министъра на извънредните ситуации" и "министъра на земеделието и храните".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ
НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2008 Г.)

§ 11. В тримесечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема необходимите изменения в подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ДАНЪЧНО-
ОСИГУРИТЕЛНИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС**

(ОБН. - ДВ, БР. 12 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 01.05.2009 Г., ДОП. - ДВ, БР. 32 ОТ 2009 Г.)

§ 68. (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2009 г.) Законът влиза в сила от 1 май 2009 г., с изключение на § 65, 66 и 67, които влизат в сила от датата на обнародването на закона в "Държавен вестник" и § 2 - 10, § 12, т. 1 и 2 - относно ал. 3, § 13 - 22, § 24 - 35, § 36, ал. 1 - 4, § 37 - 51, § 52, т. 1 - 3, т. 4, буква "а", т. 7, буква "е" - относно ал. 10 и 11, т. 8, буква "а", т. 9 и 12 и § 53 - 64, които влизат в сила от 1 януари 2010 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО**

(ОБН. - ДВ, БР. 19 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 10.04.2009 Г.)

§ 44. Законът влиза в сила от 10 април 2009 г., с изключение на чл. 114, ал. 2 и чл. 126, които влизат в сила от 10 април 2010 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ОТБРАНАТА И ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ**

(ОБН. - ДВ, БР. 35 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 12.05.2009 Г.)

§ 46. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВОДИТЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 47 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 23.06.2009 Г.)

§ 46. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 26, 29, 30, 32 - 36 и 40, които влизат в сила три месеца след обнародването му.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ТУРИЗМА**

(ОБН. - ДВ, БР. 82 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 16.10.2009 Г.)

§ 59. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 93 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 25.12.2009 Г.)

§ 100. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на §

1, 2, 21, 36, 39, 41, 44, 45, 49, 50, 51, 53, 55, 56, 57, 59, 62, 63, 64, 65, 70 и 91, които влизат в сила от деня на обнародването му.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ
НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

(ОБН. - ДВ, БР. 103 ОТ 2009 Г.)

§ 34. (1) В тримесечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема необходимите изменения в подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

(2) Издадените до влизане в сила на този закон подзаконови нормативни актове по прилагането му запазват действието си, доколкото не му противоречат.

**КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ
НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

(ОБН. - ДВ, БР. 46 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 18.06.2010 Г.)

§ 20. **Член 131з**, ал. 6 се прилага по отношение на операторите на въздухоплавателни средства за периода, посочен в чл. 131б, ал. 4, т. 1.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ
НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

(ОБН. - ДВ, БР. 46 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 18.06.2010 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 42 ОТ 2011 Г.)
§ 38. (1) В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема необходимите изменения в наредбите по чл. 131л, т. 1, 2, 3 и 5.
(2) (Отм. - ДВ, бр. 42 от 2011 г.)
.....

§ 40. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГИЯТА ОТ ВЪЗОбНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ

(ОБН. - ДВ, БР. 35 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 03.05.2011 Г.)
§ 25. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на разпоредбите на:
1. член 20, ал. 1, 2 и 3, които влизат в сила от 1 януари 2012 г. за сгради за обществено обслужване, а за останалите сгради - от 31 декември 2014 г.;
2. член 21, ал. 1, 2, 3 и 4, които влизат в сила от 31 декември 2012 г.;
3. член 22, ал. 1, 2, 3, 4 и 5, които влизат в сила от 1 януари 2012 г.;
4. член 23, ал. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 12, които влизат в сила от 1 юли 2012 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

(ОБН. - ДВ, БР. 42 ОТ 2011 Г.)
§ 26. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема наредбата почл. 131ф, ал. 2.
§ 27. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите издава методиката по чл. 131т, ал. 4 съгласувано с министъра на икономиката, енергетиката и туризма и с министъра на земеделието и храните.
§ 28. (1) До 31 декември 2012 г. квоти за нови участници в схемата за търговия с емисии на парникови газове се отпускат въз основа на решение за разпределение на квоти за нови участници на Междуведомствената работна група за координиране изпълнението на Националния план за разпределение на квоти за емисии на парникови газове за периода 2008 - 2012 г. и издадена заповед на министъра на околната среда и водите за разпределение на квоти на съответния нов участник.
(2) Междуведомствената работна група по ал. 1 работи по Методическите указания, утвърдени със Заповед № РД-396 на министъра на околната среда и водите от 23 април 2010 г.
§ 29. Докладите по чл. 131и, ал. 8 за периода от 1 януари 2005 г. до 31 декември 2010 г. се представят в Изпълнителната агенция по околна среда до 15 юли 2011 г.
§ 30. Разпоредбата на чл. 97, ал. 2 се прилага и за неприключилите до влизането в сила на този закон процедури по ОВОС.
.....
§ 32. Разпоредбата на чл. 131т, ал. 3 влиза в сила от 1 септември 2011 г., а разпоредбата на чл. 131ф, ал. 1 влиза в сила от 1 януари 2012 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

(ОБН. - ДВ, БР. 32 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 24.04.2012 Г.)
§ 89. (1) Започналите до влизането в сила на този закон процедури по реда на глава шеста се довършват при условията и по реда на този закон с изключение на тези, които са на етап след консултации по определяне на обхвата на ОВОС, съответно на екологичната оценка, които се довършват по досегашния ред.
(2) За започналите до влизането в сила на този закон процедури по реда на глава шеста, при които има промяна на компетентния орган, цялата документация се предава служебно на новия компетентен орган до 30 дни от влизането в сила на този закон с изключение на случаите, когато:

1. процедурата по ОВОС е на етап след проведена среща за обществено обсъждане;
  2. процедурата по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС е на етап след внесено искане за преценяване.
- (3) В случаите по ал. 2, т. 1 и 2 процедурите се довършват от компетентния орган, започнал процедурата.

§ 90. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема необходимите изменения в подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

§ 91. (В сила от 01.01.2013 г.) (1) Процедурите за издаване на разрешително по чл. 104, ал. 1 за предприятия с висок рисков потенциал, които са започнали преди 1 януари 2013 г., се довършват по досегашния ред.

(2) Процедурите за издаване на разрешително по чл. 104, ал. 1 за предприятия с нисък рисков потенциал, които са започнали преди 1 януари 2013 г., се прекратяват с решение на министъра на околната среда и водите.

(3) В случаите по ал. 2 министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице изпраща внесената от операторите документация на директора на съответната РИОСВ, на територията на която е разположено предприятието.

(4) В 6-месечен срок след 1 януари 2013 г. министърът на околната среда и водите отменя издадените разрешителни по чл. 104, ал. 1 за предприятия с нисък рисков потенциал.

(5) Разпоредбите на чл. 103 не се прилагат за предприятията по ал. 1 и 2.

§ 92. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон операторите на инсталациите, които са в обхвата на дейностите по приложение № 4, т. 1.1 за дейности с обща номинална входяща топлинна мощност, равна на 50 MW; т. 1.4, буква "б"; т. 3.1, буква "а" - по отношение на дейностите по производство на циментен клинкер в пещи, различни от ротационни, с производствен капацитет над 50 тона за денонощие; т. 3.1, буква "в"; т. 4.1 - 4.6 за дейности относно производство чрез биологична обработка; т. 5.1, букви "а" - "д", "з" и "л"; т. 5.2, буква "а"; т. 5.3.1, букви "в" - "д", т. 5.3.2, 5.5 и 5.6, т. 6.1, буква "в", т. 6.4.2, букви "б" и "в" и т. 6.9, 6.10 и 6.11, са длъжни писмено да уведомят за това Министерството на околната среда и водите.

§ 93. (1) Операторите на инсталации, които са въведени в експлоатация или им е издадено разрешение за строеж преди влизането в сила на този закон и извършват дейности в обхвата на приложение № 4, т. 1.1 за дейности с обща номинална входяща топлинна мощност, равна на 50 MW; т. 1.4, буква "б"; т. 4.1 - 4.6 за дейности относно производство чрез биологична обработка; т. 5.1, букви "а" - "д", "з" и "л"; т. 5.2, буква "а" с изключение на битови отпадъци; т. 5.3.1, букви "в" - "д", т. 5.3.2, 5.5 и 5.6, т. 6.1, буква "в", т. 6.4.2, букви "б" и "в" и т. 6.10 и 6.11, подават заявление за издаване на комплексно разрешително съгласно глава седма, раздел II до 31 януари 2013 г.

(2) Крайният срок за изпълнение на условията, установени с издадените комплексни разрешителни за действащи инсталации по ал. 1, е 7 юли 2015 г.

.....

§ 98. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на разпоредбите на:

1. параграфи 20 - 42, § 75 и § 91, които влизат в сила от 1 януари 2013 г.;

2. параграфи 43 - 58, § 87 и § 88, които влизат в сила от 7 януари 2014 г. за операторите:

а) на инсталации, които са въведени в експлоатация и притежават комплексно разрешително преди 7 януари 2013 г. и които изпълняват дейности по приложение № 4:

аа) точка 1.1 - за дейности с номинална входяща топлинна мощност над 50 MW;

аб) точки 1.2, 1.3, 1.4, буква "а", т. 2.1 - 2.6, 3.1 - 3.5;

ав) точки 4.1 - 4.6 - за дейности относно производство чрез химична обработка;

аг) точки 5.1, букви "е", "ж", "и" и "к" и 5.2, буква "а" - само за битови отпадъци;

ад) точки 5.3.1, букви "а" и "б", 5.4, 6.1, букви "а" и "б", 6.2, 6.3, 6.4.1, 6.4.2, буква "а", 6.4.3 и 6.5 - 6.9;

б) чието заявление за издаване на комплексно разрешително е одобрено не по-късно от 7 януари 2013 г. и съоръженията - обект на заявлението, ще бъдат въведени в експлоатация не по-късно от 7 януари 2014 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ДЪРЖАВНИЯ СЛУЖИТЕЛ**

(ОБН. - ДВ, БР. 38 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2012 Г.)

§ 84. (В сила от 18.05.2012 г.) В срок до един месец от обнародването на този закон в "Държавен вестник":

1. Министерският съвет привежда Класификатора на длъжностите в администрацията в съответствие с този закон;
2. компетентните органи привеждат устройствените актове на съответната администрация в съответствие с този закон.

§ 85. (1) Правоотношенията с лицата от администрациите по Закона за радиото и телевизията, Закона за независимия финансов одит, Закона за електронните съобщения, Закона за Комисията за финансов надзор, Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, Кодекса за социално осигуряване, Закона за здравното осигуряване, Закона за подпомагане на земеделските производители и Закона за пътищата се уреждат при условията и по реда на § 36 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител (ДВ, бр. 24 от 2006 г.).

(2) С акта за назначаването на държавния служител се:

1. присъжда определения в Класификатора на длъжностите в администрацията минимален ранг за заеманата длъжност, освен ако служителят притежава по-висок ранг;
2. определя индивидуална основна месечна заплата.

(3) Допълнително необходимите средства за осигурителни вноски на лицата по ал. 2 се осигуряват в рамките на разходите за заплати, възнаграждения и осигурителни вноски по бюджетите на съответните разпоредители с бюджетни кредити.

(4) Министерският съвет да извърши необходимите промени по извънбюджетната сметка на Държавен фонд "Земеделие", произтичащи от този закон.

(5) Органите на управление на Националния осигурителен институт и на Националната здравноосигурителна каса да извършат необходимите промени по съответните бюджети, произтичащи от този закон.

(6) Неизползваните отпуски по трудовите правоотношения се запазват и не се компенсират с парични обезщетения.

§ 86. (1) В едномесечен срок от влизането в сила на този закон индивидуалната основна месечна заплата на служителя се определя така, че същата, намалена с дължимия данък и задължителните осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице, ако са били дължими, да не е по-ниска от получаваната до този момент брутна месечна заплата, намалена с дължимите задължителни осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице, ако са били дължими, и дължимия данък.

(2) В брутната заплата по ал. 1 се включват:

1. основната месечна заплата или основното месечно възнаграждение;
2. допълнителни възнаграждения, които се изплащат постоянно заедно с полагащата се основна месечна заплата или основно месечно възнаграждение и са в зависимост единствено от отработеното време.

§ 87. Законът влиза в сила от 1 юли 2012 г. с изключение на § 84, който влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 53 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 13.07.2012 Г.)

§ 35. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на разпоредбите на:

1. член 10, ал. 3 и 6, чл. 11, ал. 1, чл. 19, ал. 5, чл. 38, ал. 4 и чл. 39, ал. 3, които влизат в сила две години след влизането в сила на закона;
2. член 33, ал. 4 и чл. 34, които влизат в сила от 1 януари 2013 г.;
3. член 49, ал. 8, която влиза в сила от 1 януари 2015 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

(ОБН. - ДВ, БР. 82 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 26.11.2012 Г.)

§ 149. Законът влиза в сила в 30-дневен срок от обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 16, § 35, т. 2 и § 39, които влизат в сила от 1 януари 2016 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

(ОБН. - ДВ, БР. 15 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2014 Г.)

§ 123. Законът влиза в сила от 1 януари 2014 г. с изключение на § 115, който влиза в сила от 1 януари 2013 г., и § 18, § 114, § 120, § 121 и § 122, които влизат в сила от 1 февруари 2013 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

(ОБН. - ДВ, БР. 66 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 26.07.2013 Г.)

§ 76. В Закона за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 91 от 2002 г.; попр., бр. 98 от 2002 г.; изм., бр. 86 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 74, 77, 88, 95 и 105 от 2005 г., бр. 30, 65, 82, 99, 102 и 105 от 2006 г., бр. 31, 41 и 89 от 2007 г., бр. 36, 52 и 105 от 2008 г., бр. 12, 19, 32, 35, 47, 82, 93 и 103 от 2009 г., бр. 46 и 61 от 2010 г., бр. 35 и 42 от 2011 г., бр. 32, 38, 53 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 27 от 2013 г.) навсякъде думите "министъра на регионалното развитие и благоустройството" се заменят с "министъра на регионалното развитие".

.....

§ 117. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

(ОБН. - ДВ, БР. 22 ОТ 2014 Г., В СИЛА ОТ 11.03.2014 Г.)

§ 13. Подзаконовите нормативни актове, издадени на основание на разпоредби на Закона за опазване на околната среда, отменени с § 11, остават в сила до приемане на съответните наредби по чл. 5, доколкото не противоречат на този закон.

.....

§ 20. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

(ОБН. - ДВ, БР. 98 ОТ 2014 Г., В СИЛА ОТ 28.11.2014 Г.)

§ 76. В Закона за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 91 от 2002 г.; попр., бр. 98 от 2002 г.; изм., бр. 86 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 74, 77, 88, 95 и 105 от 2005 г., бр. 30, 65, 82, 99, 102 и 105 от 2006 г., бр. 31, 41 и 89 от 2007 г., бр. 36, 52 и 105 от 2008 г., бр. 12, 19, 32, 35, 47, 82, 93 и 103 от 2009 г., бр. 46 и 61 от 2010 г., бр. 35 и 42 от 2011 г., бр. 32, 38, 53 и 82 от 2012 г., бр. 15, 27 и 66 от 2013 г., бр. 22 от 2014 г.) навсякъде думите "министъра на регионалното развитие" се заменят с "министъра на регионалното развитие и благоустройството".

.....

§ 117. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към чл. 92, т. 1

(Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

Инвестиционни предложения:

1. Рафинерии за суров нефт (с изключение на производството само на смазочни материали от суров нефт) и инсталации за газификация и втечняване на 500 и повече от 500 тона на денонощие въглища или битуминозни шисти.

2.1. Топлоелектрически централи и други горивни инсталации с номинална входяща топлинна мощност 50 MW или повече, и

2.2. Ядрени електроцентрали и други ядрени реактори, включително демонтаж или извеждане от експлоатация на такива централи и реактори, с изключение на инсталации за производство и преработване на делящите се или обогатени материали, чиято максимална мощност не надвишава 1 киловат непрекъснато топлинно натоварване.

3.1. Инсталации за преработване на отработено ядрено гориво.

3.2. Инсталации, предназначени:

а) за производство или обогатяване на ядрено гориво;

б) за обработване на отработено ядрено гориво или отпадъци с висока степен на радиоактивност;

в) за окончателно погребване на отработено ядрено гориво;

г) единствено за окончателно погребване на радиоактивни отпадъци;

д) единствено за съхраняване, планирано за повече от 10 г., на отработено ядрено гориво или радиоактивни отпадъци на площадка, различна от тази, на която са произведени.

4. Интегрирано предприятие за производство на чугун и стомана (първично или вторично топене), включително непрекъснато леене.

5. Леярни за черни метали с производствен капацитет над 20 т на денонощие.

6. Инсталации за обработване на черни метали:

а) станове за горещо валцуване с капацитет над 20 т необработена стомана за час;

б) ковашки цехове с преси, чиято енергия превишава 50 киловат на преса, където използваната топлинна мощност превишава 20 MW;

в) защитни покрития от разтопен метал с консумация над 2 т необработена стомана за час.

7. Инсталации за:

а) производство на цветни необработени метали от руди, концентрати или отпадъци от метали чрез металургични, химични или електролитни процеси;

б) топене, включително сплавяване на цветни метали, с капацитет на топене над 4 т на денонощие за олово и кадмий или 20 т на денонощие за всички останали метали.

8. Инсталации за повърхностна обработка на метали и пластмаси чрез електролитни или химични процеси, при които обемът на ваните за обработка е над 30 м³.

9. Инсталации за добив и преработка на азбест и за производство на продукти, съдържащи азбест:

а) за азбестоциментовите продукти с годишно производство над 20 000 т крайна продукция;

б) за фрикционни материали с годишно производство повече от 50 т крайна продукция;

в) за други производства, използващи азбест над 200 т годишно.

10. Интегрирани химически инсталации за производство в промишлен мащаб на химични вещества, използващи процеси на химично превръщане, където отделните инсталации са функционално свързани и които са:

а) за производство на основни органични химични вещества;

б) за производство на основни неорганични химични вещества;

в) за производство на фосфорни, азотни и калиеви торове (еднокомпонентни и сложни торове);

г) за производство на основни вещества за растителна защита и биоциди;

д) за производство на основни фармацевтични продукти с използване на химически или биологични процеси;

е) за производство на взривни вещества;

ж) за производство на белтъчни фуражни добавки, ензими и други белтъчни вещества с използване на химично или биологично превръщане в производствения процес.

11. Промислени предприятия за производство на:

а) целулозна каша от дървесина или други подобни влакнести материали;

б) хартия и картон с производствен капацитет над 20 т на денонощие.

12. Инсталации за производство на циментен клинкер в ротационни пещи с производствен капацитет над 500 т на денонощие или за вар в ротационни пещи с капацитет над 50 т на денонощие или в други пещи с производствен капацитет над 50 т на денонощие.

13. Инсталации за производство на стъкло, включително стъклени влакна, с топилен капацитет над 20 т на денонощие.

14. Инсталации за разтопяване на минерални вещества, включително за производство на минерални влакна, с топилен капацитет над 20 т на денонощие.

15. Инсталации за изработване на керамични продукти чрез изпичане, по-конкретно покривни керемиди, тухли, огнеупорни тухли, плочи, каменинови или порцеланови изделия, с производствен капацитет над 75 т на денонощие и/или с капацитет на пещта за изпичане над 4 м³ и с плътност на подреждане за една пещ над 300 кг/м³.

16. Инсталации за предварителна обработка (дейности, като измиване, избелване, мерцеризиране) или багрене на влакна и/или текстил с капацитет над 10 т на денонощие.

17. Инсталации за дъбене на необработени и сурови кожи при капацитет над 12 т на денонощие готова продукция.

18. Инсталации за повърхностно третиране на вещества. Инсталации за повърхностно третиране на вещества, предмети или продукти с използване на органични разтворители, по-конкретно за апретиране, шамповане, грундиране, обезмасляване, придаване на

водонепромокаемост, оразмеряване, боядисване, почистване или импрегниране, с консумация на органични разтворители над 150 кг на час или над 200 т годишно.

19.1. Кланици с производствен капацитет над 50 т трупно месо за денонощие.

19.2. Инсталации за обработване и преработване на суровини с цел производство на хранителни продукти от:

а) животински суровини (без мляко) с производствен капацитет над 75 т готова продукция на денонощие;

б) зеленчукови суровини с производствен капацитет над 300 т на денонощие готова продукция (средна стойност за тримесечие).

19.3. Обработване и преработване на мляко с количество на постъпващо мляко над 200 т на денонощие (средна стойност за година).

20. Инсталации за обезвреждане или оползотворяване на животински трупове и животински отпадъци с капацитет над 10 т на денонощие.

21. Ферми за интензивно отглеждане на птици и свине с повече от:

а) 40 000 места за отглеждане на бройлери, 40 000 места за кокошки носачки;

б) 2000 места за отглеждане на свине за угодяване (над 30 кг), или

в) 750 места за свине майки.

22.1. Строителство на железопътни магистрали и железопътни линии I категория (линии за железопътен трафик на големи разстояния) и на летища с дължина на основната писта 2100 м и повече.

22.2. Строителство на автомагистрали и пътища I клас.

22.3. Строителство на нов път с четири или повече платна или изместване на трасе и/или разширение на съществуващ път с две или по-малко платна до четири или повече платна, когато новият път, изместването на трасе и/или разширението на съществуващия път е с 10 и повече км непрекъсната дължина.

23.1. Вътрешни водни пътища и пристанища, обслужващи корабите по вътрешните водни пътища, които позволяват преминаване на кораби с водоизместване над 1350 т.

23.2. Търговски пристанища, терминали за товарене и разтоварване, свързани със сушата, и пристанища за обществен транспорт (с изключение на терминали за фериботи), които могат да приемат кораби с водоизместване над 1350 т.

24. Инсталации за обезвреждане на опасни отпадъци чрез изгаряне, химично третиране или депониране по смисъла на Закона за управление на отпадъците.

25. Инсталации с капацитет над 100 т за денонощие за обезвреждане на неопасни отпадъци чрез изгаряне или химично третиране по смисъла на Закона за управление на отпадъците.

26. Добив на подземни води или изкуствено подхранване на подземните води с годишен обем на добиваната вода или вода за подхранване 10 млн. м³ или повече.

27.1. Дейности за прехвърляне на водни ресурси между речни басейни за задоволяване на недостига при водопотреблението, когато обемът на прехвърлената вода е повече от 100 млн. м³ годишно.

27.2. Във всички останали случаи дейности за прехвърляне на водни маси между речни басейни, където средногодишният (осреднено за много години) отток на басейна, от който се прехвърля вода, е над 2000 млн. м³ годишно.

В случаите по т. 27.1 и 27.2 прехвърлянето на вода за питейни нужди по тръбопроводи се изключва.

28. Пречиствателни станции за отпадъчни води с капацитет над 150 000 еквивалентни жители.

29. Добив на нефт или природен газ за търговски цели при количества над 500 т на денонощие за нефт или над 500 000 м³ на денонощие за природен газ.

29.1. Сондажи за проучване и добив на неконвенционални въглеводороди, в т.ч. шистов газ.

30. Язовири или други съоръжения, предназначени за постоянно задържане или съхраняване на вода, където новото или допълнителното количество вода, което се задържа или съхранява, е над 10 млн. м³.

31. Тръбопроводи с диаметър повече от 800 мм и с дължина повече от 40 км:

а) за транспортиране на газ, нефт, химични вещества и смеси;

б) за транспортиране на потоци от въглероден диоксид (CO₂) с цел съхранение в геоложки формации, включително свързаните с тях компресорни станции.

32. Съоръжения за съхраняване на 200 000 т или повече нефт, нефтопродукти или химични продукти.

33. Строителство на надземни електропроводи с напрежение 220 kV и повече и с дължина над 15 км.

34. Открит добив в кариери и рудници на суровини при площ над 25 хектара или добив на торф с площ над 150 хектара.

35. Туризъм и отдих:

а) ваканционни селища, хотелски комплекси извън урбанизирани територии с обща площ над 10 дка и съоръжения към тях;

б) ски писти, ски влекове, лифтове с обща дължина над 1000 м и съоръжения към тях;

в) спортни или рекреационни комплекси извън урбанизирани територии с обща площ над 20 дка.

36. Инсталации за улавяне на потоци от CO₂ с цел съхранение в геоложки формации от инсталации, обхванати от това приложение, или когато общото годишно количество уловен CO₂ е равно на или надвишава 1,5 мегатона.

37. Места за съхранение на CO₂ в геоложки формации.

38. Всяко изменение или разширение на инвестиционно предложение, включено в приложението, когато това изменение или разширение самостоятелно достига критериите, ако има такива, посочени в приложението.

Приложение № 2 към чл. 93, ал. 1, т. 1 и 2

(Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

Инвестиционни предложения

1. Селско, горско и водно стопанство:

а) комасация на селскостопански земи;

б) използване на необработваеми или полупустеещи земи за интензивни селскостопански цели;

в) мелиоративни дейности в селското стопанство, включително напояване и пресушаване на земи;

г) първично залесяване и обезлесяване с цел промяна на предназначението на земята;

д) интензивно животновъдство (инвестиционни предложения, невключени в приложение № 1);

е) интензивно развъждане на риба;

ж) пресушаване на земи от морето;

з) (отм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

2. Минно дело:

а) кариери, открити рудници и добив на торф (невключени в приложение № 1);

б) (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) мини с подземен добив;

в) (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) изземване на инертни материали от реки, езера или море чрез драгиране;

г) (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) дълбоки сондажи, в т.ч.:

- геотермални

- за съхраняване на ядрени отпадъци

- за водоснабдяване,

с изключение на тези за изследване на стабилността на геоложката основа;

д) добив на въглища, нефт, природен газ, руди и битуминозни шисти;

е) (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) всички проучвателни сондажи за нефт и газ.

3. Енергийно стопанство:

а) промишлени инсталации за производство на електроенергия, пара и топла вода (невключени в приложение № 1);

б) промишлени съоръжения за пренос на газ, пара и топла вода, пренос на електроенергия по надземни кабели (невключени в приложение № 1);

в) съоръжения за надземно складиране на природен газ;

г) съоръжения за подземно складиране на горими газове;

д) съоръжения за надземно складиране на горива;

е) промишлено брикетирание на въглища;

ж) инсталации за преработка и съхраняване на радиоактивни отпадъци (невключени в приложение № 1);

з) водноелектрически централи;

и) съоръжения за производство на електроенергия посредством силата на вятъра;

к) (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) инсталации за улавяне на потоци от CO₂ с цел съхранение в геоложки формации от инсталации, които не са обхванати от приложение № 1.

4. Производство и преработка на метали:

а) инсталации за производство на чугун и стомана (първично и вторично топене), включително непрекъснато леене (невключени в приложение № 1);

б) инсталации за преработка на черни метали (невключени в приложение № 1):

- горещо валцуване;

- ковашко пресоване;

- защитни покрития от разтопен метал;

в) леярни за черни метали (невключени в приложение № 1);

г) инсталации за топене на цветни метали, включително производство на сплави (с изключение на благородните метали), изтегляне, формоване и валцуване на изделия от цветни метали и сплави (невключени в приложение № 1);

д) инсталации за повърхностна обработка на метали и пластмаси чрез електролитни или химични процеси (невключени в приложение № 1);

е) производство и монтаж на моторни превозни средства и производство на автомобилни двигатели;

ж) корабостроителници;

з) производство и ремонт на самолети;

и) производство на жп съоръжения;

к) земни работи, извършвани с взривни вещества;

л) инсталации за пържене и агломерация на руди.

5. Производство на продукти от нерудни минерални суровини:

а) коксови пещи (суха дестилация на въглища);

б) инсталации за производство на цимент (невключени в приложение № 1);

в) инсталации за производство на азбест и азбестови изделия (невключени в приложение № 1);

г) инсталации за производство на стъкло и стъклени влакна (невключени в приложение № 1);

д) инсталации за топене на минерални вещества, включително производство на минерални влакна (невключени в приложение № 1);

е) инсталации за производство на керамични изделия чрез печене, в т.ч. керемиди, тухли, огнеупорни тухли, плочи, керамични и порцеланови съдове (невключени в приложение № 1).

6. Инсталации в химическата промишленост (невключени в приложение № 1):

а) (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) обработка на междинни продукти и производство на химични вещества и смеси;

б) инсталации за производство на пестициди и фармацевтични продукти, бои и лакове, еластомери и пероксиди;

в) съоръжения за съхраняване на нефт, нефтопродукти и химически вещества.

7. Предприятия в хранителната промишленост (невключени в приложение № 1):

а) производство на растителни и животински масла и мазнини;

б) консервиране на растителни и животински продукти;

в) производство на млечни продукти;

- г) производство на бира и малц;
- д) производство на захарни изделия и сиропи;
- е) кланици;
- ж) промишлено производство на нишесте;
- з) производство на рибно брашно и рибно масло;
- и) производство на захар.

8. Текстилна, кожарска, дървообработваща и хартиена промишленост:

- а) промишлени инсталации за производство на хартия и картон (невключени в приложение № 1);
- б) (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) инсталации за предварителна обработка (операции като пране, избелване, мерсеризиране и т.н.) или боядисване на влакна или текстил (невключени в приложение № 1);
- в) обработка (дъбене) на кожи (невключени в приложение № 1);
- г) инсталации за производство и преработване на целулоза.

9. Каучукова промишленост. Производство и преработка на продукти на базата на еластомери.

10. Инфраструктурни инвестиционни предложения:

- а) индустриални зони;
- б) обекти с обществено предназначение, включително строителство на търговски центрове и паркинги;
- в) строителство на жп линии и съоръжения за комбиниран превоз и смесени терминали (невключени в приложение № 1);
- г) строителство на летища (невключени в приложение № 1);
- д) строителство на пътища (невключени в приложение № 1);
- е) (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) строителство на пристанища, пристанищни съоръжения, включително рибарски пристанища (невключени в приложение № 1);
- ж) строителство на вътрешни водни пътища, изграждане на канали и аварийни съоръжения срещу наводнения;
- з) язовири и други съоръжения за събиране и съхраняване на вода за продължително време (невключени в приложение № 1);
- и) трамвайни трасета, подземни и надземни железници, висящи линии за превоз изключително или главно на пътници;
- к) (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) нефтопроводи и газопроводи и свързани с тях инсталации, както и тръбопроводи за пренос на потоци от CO₂ с цел съхранение в геоложки формации (невключени в приложение № 1);
- л) аквадукти за далечен пренос;
- м) крайбрежна дейност за борба с ерозията и крайбрежни съоръжения, които водят до изменение на бреговата линия, като изграждане на диги, вълноломи и други защитни съоръжения, с изключение на ремонт и реконструкция на тези съоръжения;
- н) (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) добив на подземни води и изкуствено подхранване на подземни води (невключени в приложение № 1);
- о) проекти за прехвърляне на водни ресурси между речни басейни (невключени в приложение № 1).

11. Други инвестиционни предложения:

- а) постоянни състезателни писти и писти за изпитване на моторни превозни средства;
- б) инсталации и депа за обезвреждане на отпадъци (невключени в приложение № 1);
- в) пречиствателни станции за отпадъчни води (невключени в приложение № 1);

- г) депа за утайки от пречиствателни станции;
- д) съхраняване на метален скрап, включително скрап от моторни превозни средства;
- е) съоръжения за изпитване на двигатели, турбини или реактори;
- ж) производство на изкуствени минерални влакна (невключени в приложение № 1);
- з) съоръжения за обезвреждане или унищожаване на взривни вещества;
- и) инсталации за обезвреждане или оползотворяване на животински трупове и животински отпадъци (невключени в приложение № 1);
- к) цехове за разфасовка на продукти за растителна защита;
- л) складове за съхранение на продукти за растителна защита.

12. Туризмът и отдих:

- а) (изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) ски писти, ски влекове, лифтове и съоръжения към тях;
- б) морски съоръжения;
- в) ваканционни селища, хотелски комплекси извън урбанизирани територии и съпътстващи дейности (невключени в приложение № 1);
- г) постоянни къмпинги и места за паркиране на каравани;
- д) паркове със специално предназначение;
- е) (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) спортни и/или рекреационни комплекси извън урбанизирани територии.

Приложение № 3 към чл. 103, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г., предишно Приложение № 3 към чл. 103, ал. 3 - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.)

1. Настоящото приложение се прилага, за да се определи наличието на опасни вещества за всяко предприятие и/или съоръжение за целите на класифицирането му като "предприятие и/или съоръжение с нисък рисков потенциал" или "предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал" от страна на оператора и прилагането на изискванията на глава седма, раздел I.
2. Операторът на ново или действащо предприятие и/или съоръжение, в което се употребяват и/или се съхраняват опасни вещества в количества, равни или надвишаващи количествата, изброени в таблици 1 и 3, колона 2 на приложението, е длъжен да го класифицира като "предприятие и/или съоръжение с нисък рисков потенциал", а операторът на ново или действащо предприятие и/или съоръжение, в което се употребяват и/или се съхраняват опасни вещества в количества, равни или надвишаващи количествата, изброени в таблици 1 и 3, колона 3, е длъжен да го класифицира като "предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал". При изчисляването на количествата на опасните вещества се спазват всички изисквания на приложението.
3. Класификацията по т. 2 определя задълженията на операторите по чл. 110, ал. 1 и чл. 116а.
4. Смеси и препарати се разглеждат като чисти вещества, когато попадат в граничните стойности на концентрациите, определени в съответствие със свойствата им, по критериите, посочени в Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетирание на химични вещества и препарати (обн., ДВ, бр. 5 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 66 от 2004 г., бр. 50 и 57 от 2005 г., бр. 20 от 2007 г. и бр. 4 и 51 от 2008 г.), или в Наредбата за разрешаване на продукти за растителна защита (ДВ, бр. 81 от 2006 г.), въвеждащи изискванията на европейските директиви, посочени в т. 1 на забележките към таблица 3, освен когато не са изрично посочени определен процентен състав или друго обяснение.
5. Количествата, посочени в долните таблици, се отнасят за всички предприятия и/или съоръжения.
6. За целите на класификацията на предприятието и/или съоръжението следва да се отчитат максималните количества на опасните вещества, които са налични или може да се очаква да са налични по всяко време, на площадката на предприятието и/или съоръжението. Опасни вещества в налични количества, равни или по-малки от 2 на сто от съответните количества, посочени в таблиците, могат да бъдат изключени при изчисляването на сумата на относителните количества на опасните вещества по реда на т. 4 на забележките към таблица 3, ако местоположението им в предприятието и/или съоръжението е такова, че не би могло да причини голяма авария на друго място в предприятието и/или съоръжението.

7. Правилата за изчисляване на сумата на относителните количества на опасните вещества по реда на т. 4 от забележките към таблица 3 се прилагат, когато е необходимо.

8. За целите на класификацията съгласно приложението газ е всяко вещество, което при температура 20°C има абсолютно парно налягане, равно на или по-голямо от 101,3 kPa.

9. За целите на класификацията съгласно приложението течност е всяко вещество, което не е газ и което не е в твърдо състояние при температура 20°C и стандартно налягане 101,3 kPa. Когато едно или повече опасни вещества, налични в предприятието и/или съоръжението, са поименно изброени в таблица 1 и са класифицирани в една или повече категории на опасност съгласно таблица 3, се прилагат пределните количества, посочени в таблица 1.

Таблица 1		
Поименно изброени вещества		
Опасни вещества	Пределно количество (в тонове)	
	Нисък рисков потенциал	Висок рисков потенциал
1	2	3
Амониев нитрат (1)	5000	10000
Амониев нитрат (2)	1250	5000
Амониев нитрат (3)	350	2500
Амониев нитрат (4)	10	50
Калиев нитрат (5)	5000	10000
Калиев нитрат (6)	1250	5000
Арсенов(V)оксид, арсенова (V) киселина и/или солите им	1	2
Арсенов(III)оксид, арсенова (III)киселина и/или солите им		0.1
Бром	20	100
Хлор	10	25
Никелови съединения в праховидна инхалабилна форма (никелов монооксид, никелов диоксид, никелов сулфид, триникелов дисулфид, диникелов триоксид)		1
Етиленимин	10	20
Флуор	10	20
Формалдехид (концентрация $\geq 90\%$)	5	50
Водород	5	50
Хлороводород (втечен газ)	25	250
Оловни алкили	5	50
Втечени изключително запалими газове (включително втечен нефтен газ) и природен газ	50	200
Ацетилен	5	50
Етиленоксид	5	50
Пропиленоксид	5	50
Метанол	500	5000
4,4-метиленис (2-хлор-анилин) и/или солите му в прахообразна форма		0.01
Метилизоцианат		0.15
Кислород	200	2000
Голуендиизоцианат	10	100
Карбонилдихлорид (фосген)	0.3	0.75

Арсенов хидрид (арсин)	0.2	1
Фосфорен трихидрид (фосфин)	0.2	1
Серен дихлорид	1	1
Серен триоксид	15	75
Полихлордибензофурани и полихлордибензодиоксини (вкл. ГХДД), изчислени в ГХДД еквивалент		0.001
Следните канцерогенни вещества в концентрации над 5 тегловни %: 4-аминобифенил и/или солите му, бензотрихлорид, бензидин и/или солите му, бис(хлорметил) етер, хлорметил метил етер, 1,2-диброметан, диетил сулфат, диметилсулфат, диметилкарбамоилхлорид, 1,2-дибромо-3-хлорпропан, 1,2-диметилхидразин, диметилнитрозамин, хексаметилфосфорен триамид, хидразин, 2-нафтиламин и/или солите му, 4-нитродифенил и 1,3-пропансултон	0.5	2
Петролни продукти: А) бензини и нафти; Б) керосини (вкл. реактивно гориво); В) газьоли (вкл. дизелови горива, газьол за промишлени и комунални цели и смесени газьолови компоненти)	2500	25000

Забележки:

- Амониев нитрат (5000/10000): торове, способни да се саморазграждат
Отнася се за комбинирани/комплексни торове, базирани на амониев нитрат (комбинирани/комплексни торове, съдържащи амониев нитрат с фосфат и/или поташ), които са способни да се саморазграждат и в които съдържанието на амониев азот е:
- между 15,75 тегловни % (15,75 тегловни % съдържание на азот-амониев, еквивалентно на 45 % амониев нитрат) и 24,5 тегловни % (24,5 тегловни % съдържание на амониев азот, еквивалентно на 70 % амониев нитрат) и общо съдържание на запалими/органични материали не повече от 0,4 % или торове, които отговарят на изискванията на приложение № 3 към чл. 23 и 27 от Наредбата за специалните изисквания за състав, опаковане, етикетиране, методи за вземане на проби и анализ на торове, приета с Постановление № 5 на Министерския съвет от 2003 г. (ДВ, бр. 10 от 2003 г.), въвеждаща изискванията на Директива 80/876/ЕИО;
- равно или по-малко от 15,75 тегловни % и съдържат незабранени запалими материали и които са способни да претърпят самоподдържащо се разграждане съгласно ООН Trough Test (виж препоръки на Организацията на обединените нации за транспорт на опасни товари: ръководство за изпитвания и критерии, част III, подраздел 38.2).
- Амониев нитрат (1250/5000): чистота, отговаряща на изискванията за торове
Отнася се за еднокомпонентни амониево-нитратни торове и сложни/комбинирани торове, базирани на амониев нитрат, в които съдържанието на амониев азот е:
- повече от 24,5 тегловни % с изключение на смеси от амониев нитрат с доломит, варовик и/или калциев карбонат с чистота, не по-малка от 90 %;
- повече от 15,75 тегловни % за смеси от амониев нитрат и амониев сулфат;
- повече от 28 тегловни % (28 тегловни % съдържание на амониев азот, еквивалентно на 80 % амониев нитрат) за смес от амониев нитрат с доломит, варовик и/или калциев карбонат с чистота, не по-малка от 90%, и които отговарят на изискванията на приложение № 3 към чл. 23 и 27 от Наредбата за специалните изисквания за състав, опаковане, етикетиране, методи за вземане на проби и анализ на торове.
- Амониев нитрат (350/2500): техническа чистота
Отнася се за:
- амониев нитрат и препарати, съдържащи амониев нитрат, в които съдържанието на амониев азот е:
• между 24,5 и 28 тегловни % и съдържанието на запалими вещества е не повече от 0,4 %;
• повече от 28 тегловни % и съдържанието на запалими вещества е не повече от 0,2 %;

- воден разтвор на амониев нитрат, в който концентрацията на амониев нитрат е повече от 80 тегловни %.

4. Амониев нитрат (10/50): материали, неотговарящи на изискванията за качество, и торове, които не изпълняват теста за детонация

Отнася се за:

- материали, които са отхвърлени (бракувани) по време на производствения процес, амониев нитрат и препарати, съдържащи амониев нитрат, еднокомпонентни амониево-нитратни и базирани на амониевия нитрат комбинирани/комплексни торове, посочени в т. 2 и 3, които са върнати от крайния потребител на производителя, намират се във временен склад или са предадени в преработвателен завод за преработка, рециклиране или обработка с цел безопасна употреба, защото вече не отговарят на условията на т. 2 и 3;

- торове, посочени в т. 1, първо тире, и в т. 2, които не отговарят на изискванията на приложение № 3 към чл. 23 и 27 от Наредбата за специалните изисквания за състав, опаковане, етикетирание, методи за вземане на проби и анализ на торове (обн., ДВ, бр. 10 от 2003 г.; изм., бр. 105 от 2005 г.).

5. Калиев нитрат (5000/10 000): комбинирани калиево-нитратни базирани торове, в които калиевият нитрат е в прилингована/гранулирана форма.

6. Калиев нитрат (1250/5000): комбинирани калиево-нитратни базирани торове, в които калиевият нитрат е в кристална форма.

7. Полихлордифензофурани и полихлордифензодиоксини

Количествата на полихлордифензофураните и полихлордифензодиоксините се изчисляват чрез следните фактори:

Таблица 2			
Фактори на токсична еквивалентност (TEF) за сходни вещества (NATO/CCMS)			
2,3,7,8-ТХДД	1	2,3,7,8-ТХДФ	0,1
1,2,3,7,8-ПХДД	0,5	2,3,4,7,8-ПХДФ	0,5
		1,2,3,7,8-ПХДФ	0,05
1,2,3,4,7,8-ХсХДД	0,1		
1,2,3,6,7,8-ХсХДД	0,1	1,2,3,4,7,8-ХсХДФ	0,1
1,2,3,7,8,9-ХсХДД	0,1	1,2,3,7,8,9-ХсХДФ	0,1
		1,2,3,6,7,8-ХсХДФ	0,1
1,2,3,4,6,7,8-ХпХДД	0,01	2,3,4,6,7,8-ХсХДФ	0,1
ОХДД	0,001	1,2,3,4,6,7,8-ХпХДФ	0,01
		1,2,3,4,7,8,9-ХпХДФ	0,01
		ОХДФ	0,001

(Т = тетра, П = пента, Хс = хекса, Хп = хепта, О = окта)

Таблица 3			
Категории вещества и препарати, неупоменати поименно в таблица 1			
Категории опасни вещества		Пределно количество (в тонове)	
1	2	3	
1.	Силно токсични	5	20
2.	Токсични	50	200
3.	Оксидиращи	50	200
4.	Експлозивни (виж забележка 2) Когато веществото, препаратът или изделието се класифицира като UN/ADR, категория 1.4	50	200
5.	Експлозивни (виж забележка 2)		

	Когато веществото, препаратът или изделието се класифицира като: UN/ADR, категории 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 или 1.6 или е класифицирано със стандартна фраза на риска R2 или R3	10	50
6.	Запалими (Когато веществото или препаратът попада в рамките на определението, дадено в забележка 3а)	5000	50000
7а.	Лесно запалими (Когато веществото или препаратът попада в рамките на определението, дадено в забележка 3б) (1)	50	200
7б.	Лесно запалими течности (Когато веществото или препаратът попада в рамките на определението, дадено в забележка 3б) (2)	5000	50000
8.	Изключително запалими (Когато веществото или препаратът попада в рамките на определението, дадено в забележка 3в)	10	50
9.	Опасни за околната среда, свързани със следните рискови фрази: а) R50: "Силно токсични за водни организми" (включително R50/53) б) R51/53: "Токсични за водни организми; може да причини дълготрайни неблагоприятни ефекти във водна околна среда"	100 200	200 500
10.	Всяка друга класификация, която не обхваща посочените по-горе класификации, свързана със следните рискови фрази: а) R14: "Реагира бурно с вода" (включително R14/15) б) R29: "при контакт с вода се отделя токсичен газ"	100 50	500 200

Забележки:

1. Веществата и препаратите се класифицират съгласно изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати и Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и препарати, въвеждащи следните директиви и техните адаптации към техническия прогрес: Директива 67/548/ЕИО на Съвета от 27 юни 1967 г. за сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно класификацията, опаковането и етикетирането на опасни вещества (1) и Директива 1999/45/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 1999 г. за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно класифицирането, опаковането и етикетирането на опасни препарати (2). Когато веществата, които са налични или може да бъдат налични в предприятието и/или съоръжението, не са класифицирани като опасни по чл. 2 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати, като например отпадък, но въпреки това при условията на производството, употребата или съхранението им в предприятието и/или съоръжението представляват или могат да представляват опасност и притежават или могат да притежават еквивалентни свойства по отношение на риска от големи аварии, се прилагат разпоредбите за временно опаковане и етикетиране съгласно изискванията на Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и препарати.

Когато опасните вещества, налични в предприятието и/или съоръжението, са класифицирани в повече от една категория на опасност, се прилага категорията на опасност с най-ниски пределни количества съгласно таблица 3 на приложението. За прилагането на т. 4 от забележките ще се използва пределното количество, отговарящо на съответната класификация.

2. "Експлозивни" означава:

- вещество или препарат, което представлява риск от взрив при удар, триене, огън или други източници на запалване (стандартна фраза на риска R 2),
- вещество или препарат, което представлява повишен риск от взрив при удар, триене, огън или други източници на запалване (стандартна фраза на риска R 3), или
- вещество, препарат или изделие, попадащо в Клас 1 на Европейската спогодба за международни превози на опасни товари по шосе (UN/ADR), сключена на 30 септември 1957 г., както е променена и както е транспонирана от Директива на Съвета 94/55/ЕО от 21 ноември 1994 г. относно сближаване на законодателствата на държавите членки по отношение на автомобилния превоз на опасни товари (3).

В това определение се включват пиротехнически изделия, които за целите на глава седма, раздел 1 от закона се приемат за вещества (или смеси от вещества), чиято цел е да поразят някакво въздействие чрез топлина, светлина, звук, газ или дим или чрез комбинация от тях като резултат от самоподдържащи се екзотермични химични реакции. Ако вещество или препарат е класифицирано едновременно по UN/ADR и чрез стандартни фрази на риска R2 или R3, използва се класификацията по UN/ADR.

Веществата и изделията от Клас 1 се класифицират в раздели 1.1 - 1.6 в съответствие със схемата за класификация на UN/ADR. Разделите съответно са:

Раздел 1.1. "Вещества и изделия, които представляват опасност от масова експлозия (масова експлозия е експлозия, която обхваща почти целия товар практически мигновено)."

Раздел 1.2. "Вещества и изделия, които представляват опасност от изхвърляне, но не опасност от масова експлозия."

Раздел 1.3. "Вещества и изделия, които представляват опасност от запалване и дори и най-малката опасност от взрив или опасност от изхвърляне или и от двете, но нямат опасност от масова експлозия:

а) горене, което предизвиква значима излъчваща се топлина, или

б) които горят едно след друго, предизвикващи малък ефект на взрив или изхвърляне или и двете."

Раздел 1.4. "Вещества и изделия, които представляват само слаб риск при запалване или инициране по време на превоз. Ефектите са ограничени до голяма степен в опаковката и не се очаква изхвърлянето на фрагменти със значими размери или обхват. Външен огън не причинява практически мигновена експлозия на цялото съдържание на опаковката."

Раздел 1.5. "Много слабо чувствителни вещества, представляващи опасност от масова експлозия, които са толкова слабо чувствителни, че има много малка вероятност от започване или преминаване от горене към детонация при нормални условия на превоз. Като минимално изискване те не експлодират при теста за външен огън."

Раздел 1.6. "Изключително нечувствителни изделия, които не представляват опасност от масова експлозия. Предметите съдържат само крайно нечувствителни детониращи вещества и показват незначителна вероятност от случайно възпламеняване или разпространяване. Рискът е ограничен до експлозия на единичен предмет."

В това определение са включени също експлозивни или пиротехнически вещества или препарати, които се съдържат в тези изделия. В случай на изделия, съдържащи експлозивни или пиротехнически вещества или препарати, ако количеството на съдържачото се вещество или препарат е известно, това количество се взема предвид за целите на глава седма, раздел I от закона. Ако количеството не е известно, тогава за целите на глава седма, раздел I от закона целият предмет се разглежда като експлозив.

3. "Запалими", "лесно запалими" и "изключително запалими" в редове 6, 7 и 8 на таблица 3 означават:

а) "запалими течности" - вещества и препарати с пламна точка, равна на или по-голяма от 21°C и по-малка от или равна на 55°C (стандартна фраза на риска R 10), поддържащи горенето;

б) "леснозапалими течности":

- вещества и препарати, които може да се нагряят и да се запалят при контакт с въздуха при стайна температура без допълнителен източник на енергия (стандартна фраза на риска R 17);

- вещества и препарати с пламна точка, по-ниска от 55°C и които са в течно състояние под налягане, ако определени производствени условия, като например високи температура или налягане, могат да обусловят възникване на опасност от голяма авария;

- вещества и препарати с пламна точка, по-ниска от 21°C и които не са изключително запалими (стандартна фраза на риска R 11, второ тире);

в) "изключително запалими газове и течности":

- течни вещества и препарати с пламна точка, по-ниска от 0°C, и с точка на кипене (или при температурен интервал на кипене, начална точка на кипене) при нормално налягане, по-малка от или равна на 35°C (стандартна фраза на риска R 12, първо тире), и

- газове, които са запалими при контакт с въздуха при стайна температура и нормално налягане (стандартна фраза на риска R 12, второ тире), които са в газообразно или свръхкритично състояние, и

- запалими или леснозапалими течни вещества и препарати, поддържани при температури над точката им на кипене.

4. В случай че в предприятието и/или съоръжението се произвеждат, употребяват и/или съхраняват повече от едно опасни вещества, класифицирани в една и съща или в сходни категории на опасност в количества, по-малки от пределните количества по колона 2 или колона 3 на таблици 1 и/или 3, за да се определи дали предприятието и/или съоръжението попадат в обхвата на глава седма, раздел I от закона и какъв е рисковият му потенциал, се използва следното правило:

Предприятието се класифицира като "предприятие с нисък рисков потенциал", ако сумата $q1/Q + q2/Q + qx/Q$ е равна на или по-голяма от едно, където:

$q_1, q_2, \dots, q_x$ е количеството на наличните опасни вещества с еднаква категория на опасност; Q е пределното количество на опасните вещества, посочени в колона 2 на таблици 1 и/или 3. Предприятието се класифицира като "предприятие с висок рисков потенциал", ако сумата $q_1/Q + q_2/Q + q_x/Q$ е равна на или по-голяма от едно, където:

$q_1, q_2, \dots, q_x$ е количеството на наличните опасни вещества с еднаква категория на опасност; Q е пределното количество на опасните вещества, посочени в колона 3 на таблици 1 и/или 3. Това правило се прилага, за да се оцени общата опасност, свързана с токсичността, запалимостта и екотоксичността на веществата. За тази цел то трябва да се приложи три пъти:

- а) за сумиране на вещества и препарати, поименно изброени в таблица 1 и класифицирани като токсични или силно токсични, с вещества и препарати, класифицирани като токсични или силно токсични съгласно редове 1 или 2 на таблица 3;
- б) за сумиране на вещества и препарати, поименно изброени в таблица 1 и класифицирани като оксидиращи, експлозивни, запалими, леснозапалими или изключително запалими, с вещества и препарати, класифицирани като оксидиращи, експлозивни, запалими, лесно запалими или изключително запалими съгласно редове 3, 4, 5, 6, 7а, 7б или 8 на таблица 3;
- в) за сумиране на вещества и препарати, поименно изброени в таблица 1, и класифицирани като опасни за околната среда (R50 (вкл. R50/53) или R51/53), с вещества и препарати, класифицирани като опасни за околната среда съгласно редове 9(а) или 9(б) на таблица 3.

Предприятието и/или съоръжението попада в обхвата на глава седма, раздел I от закона, ако която и да е сума, получена по букви "а", "б" или "в", е равна на или по-голяма от 1.

Приложение № 4 към чл. 117, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г. (*))

Категории промишлени дейности

Посочените по-долу прагови стойности по принцип се отнасят до производствените капацитети или обемите произведена продукция. Когато няколко дейности с една и също описание на дейността, съдържащо прагова стойност, се изпълняват в една и съща инсталация, капацитетите на такива дейности се сумират. По отношение на дейностите по управление на отпадъците това изчисление се прилага на ниво дейност за т. 5.1, 5.3.1 и 5.3.2.

1. Енергийно стопанство

1.1. Горивни инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност, равна или по-голяма от 50 MW.

1.2. Рафинерии за суров нефт и газ.

1.3. Коксови пещи.

1.4. Заводи за газифициране или втечняване на:

а) въглища;

б) други горива в инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност 20 MW или повече.

2. Производство и обработване на метали

2.1. Инсталации за пържене или агломериране на метални руди (включително серосъдържащи руди).

2.2. Инсталации за производство на чугун и стомана (първично или вторично топене), включително непрекъснато леене, с капацитет над 2,5 т за час.

2.3. Инсталации за обработване на черни метали:

а) станове за горещо валцуване с капацитет над 20 т необработена стомана за час;

б) ковашки цехове с преси, чиято енергия превишава 50 килоджаула на преса, където използваната топлинна мощност превишава 20 MW;

в) нанасяне на защитни покрития от разтопен метал с консумация над 2 т необработена стомана за час.

2.4. Леярни за черни метали с производствен капацитет над 20 т за денонощие.

2.5. Инсталации за:

а) производство на необработени метали, различни от изброените в т. 2.2, 2.3 и 2.4, от руди, обогатени продукти или отпадъци от метали чрез металургични, химични или електролитни процеси;

б) претопяване, включително сплавяване на метали, различни от изброените в т. 2.2, 2.3 и 2.4, и експлоатация на леярни, с топлинен капацитет над 4 т за денонощие за олово и за кадмий и 20 т за денонощие за всички останали метали.

2.6. Инсталации за повърхностна обработка на метали и пластмаси чрез електролитни или химични процеси, при които обемът на ваните за обработка е над 30 кубични метра.

3. Производство на продукти от нерудни минерални суровини

3.1. Инсталации за производство на цимент, вар и магнезиев оксид, както следва:

а) за циментен клинкер в ротационни пещи с производствен капацитет над 500 т за денонощие или в други пещи с производствен капацитет над 50 т за денонощие;

б) за вар в пещи с производствен капацитет над 50 т за денонощие;

в) за производство на магнезиев оксид в пещи с производствен капацитет над 50 т за денонощие.

3.2. Инсталации за производство на азбест и производство на продукти на азбестова основа.

3.3. Инсталации за производство на стъкло, включително стъклени влакна, с топлиен капацитет над 20 т за денонощие.

3.4. Инсталации за разтопяване на минерални вещества, включително производство на минерални влакна, с топлиен капацитет над 20 т за денонощие.

3.5. Инсталации за изработване на керамични продукти чрез изпичане, по-конкретно покривни керемиди, тухли, огнеупорни тухли, плочи, каменинови или порцеланови изделия, с производствен капацитет над 75 т за денонощие и/или с капацитет на пещта за изпичане над 4 кубични метра и с плътност на подреждане за една пещ над 300 килограма/кубичен метър.

4. Химическа промишленост

Производство в смисъла на категориите дейности, съдържащи се в тази точка, означава производство в промишлен мащаб чрез химична или биологична обработка на вещества или групи вещества, изброени в т. 4.1 - 4.6.

4.1. Инсталации за производство на органични химични вещества, като:

а) прости въглеродороди (ациклични или циклични, наситени или ненаситени, алифатни или ароматни);

б) кислородсъдържащи въглеродороди, като: алкохоли, алдехиди, кетони, карбоксилни киселини, естери и смеси от естери, ацетати, етери, прекиси и епоксидни смоли;

в) серосъдържащи въглеродороди;

г) азотосъдържащи въглеродороди, като: амини, амиди, съединения на тривалентния азот, нитрати, нитрити, нитрили, цианати, изоцианати;

д) фосфоросъдържащи въглеродороди;

е) халогеносъдържащи въглеродороди;

ж) органометални съединения;

з) пластмаси (полимери, синтетични влакна и влакна на целулозна основа);

и) синтетичен каучук;

к) багрила и пигменти;

л) повърхностноактивни средства и повърхностноактивни вещества.

4.2. Инсталации за производство на неорганични химически вещества, като:

а) газове: амоняк, хлор, хлороводород, флуор, флуороводород, въглеродни оксиди, съединения на сярата, включително серен диоксид, азотни оксиди, водород, карбонилхлорид;

б) киселини: хромова киселина, флуороводородна киселина, фосфорна киселина, азотна киселина, солна киселина, сярна киселина, олеум, сернисти киселини;

в) основи: амониев хидрооксид, калиев хидрооксид, натриев хидрооксид;

г) соли: амониев хлорид, калиев хлорат, калиев карбонат, натриев карбонат, перборати, сребърен нитрат;

д) неметали, метални оксиди или други неорганични съединения, като: калциев карбид, силиций, силициев карбид.

4.3. Инсталации за производство на фосфорни, азотни и калиеви торове (прости или смесени торове).

4.4. Инсталации за производството на биоциди или продукти за защита на растенията.

4.5. Инсталации за производство на фармацевтични продукти, включително междинни продукти.

4.6. Инсталации за производство на експлозиви.

5. Управление на отпадъците

5.1. Инсталации за обезвреждане или оползотворяване на опасни отпадъци по смисъла на Закона за управление на отпадъците с капацитет над 10 т отпадъци на денонощие, включващо една или повече от следните дейности:

а) биологично третиране;

б) физико-химично третиране;

в) прегрупиране или смесване преди подлагане на някоя друга от дейностите, изброени в т. 5.1 и 5.2;

г) препакетиране преди подлагане на някоя друга от дейностите, изброени в т. 5.1 и 5.2;

д) възстановяване/регенериране на разтворители;

е) рециклиране/възстановяване на неорганични материали, различни от метали или метални съединения;

ж) регенериране на киселини или основи;

з) оползотворяване на компоненти, използвани за намаляване на замърсяването;

и) оползотворяване на компоненти от катализатори;

к) повторно рафиниране на масла или друга повторна употреба на масла;

л) повърхностни заграждения.

5.2. Обезвреждане или оползотворяване на отпадъци в инсталации за изгаряне на отпадъци или инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци:

а) за неопасни отпадъци с капацитет над 3 т за час;

б) за опасни отпадъци с капацитет над 10 т за денонощие.

5.3.1. Инсталации за обезвреждане на неопасни отпадъци с капацитет над 50 т за денонощие, включващо една или повече от следните дейности и изключващо дейностите по пречистване на отпадъчни води от населени места:

- а) биологично третиране;
- б) физико-химично третиране;
- в) подготовка на отпадъци за изгаряне или съвместно изгаряне;
- г) третиране на шлага и пепел;
- д) третиране в инсталации за раздробяване (шредирание) на отпадъци от метал, включително отпадъци от електрическо и електронно оборудване и излезли от употреба превозни средства и техните компоненти.

Когато единствената извършвана дейност е анаеробно разлагане, праговата стойност на капацитета е 100 т на денонощие.

5.3.2. Инсталации за оползотворяване или комбинация от оползотворяване и обезвреждане на неопасни отпадъци с капацитет над 75 т за денонощие, включващо една или повече от следните дейности и изключващо дейностите по пречистване на отпадъчни води от населени места:

- а) биологично третиране;
- б) подготовка на отпадъци за изгаряне или съвместно изгаряне;
- в) третиране на шлага и пепел;
- г) третиране в инсталации за раздробяване (шредирание) на отпадъци от метал, включително отпадъци от електрическо и електронно оборудване и излезли от употреба превозни средства и техните компоненти.

Когато единствената извършвана дейност е анаеробно разлагане, праговата стойност на капацитета е 100 т на денонощие.

5.4. Депа, приемащи над 10 т за денонощие отпадъци, или с общ капацитет над 25 000 т, с изключение на депата за инертни отпадъци.

5.5. Временно съхраняване на опасни отпадъци, които не попадат в приложното поле на т.

5.4, до извършване на някоя от дейностите, изброени в т. 5.1, 5.2, 5.4 и 5.6, с общ капацитет над 50 т, с изключение на временното съхраняване на отпадъците на площадката на образуване до събирането им.

5.6. Подземно съхраняване на опасни отпадъци с общ капацитет над 50 т.

6. Други дейности

6.1. Промислени инсталации за производство на:

- а) целулозна каша от дървесина или други влакнести материали;
- б) хартия и картон с производствен капацитет над 20 т за денонощие;
- в) дървесни плоскости, като: плочи от ориентирани частици (OSB), плочи от дървесни частици или плочи от дървесни влакна, с производствен капацитет над 600 кубични метра за денонощие.

6.2. Инсталации за предварителна обработка (дейности, като измиване, избелване, мерсеризиране) или багрене на текстилни влакна и/или текстил с капацитет над 10 т за денонощие.

6.3. Инсталации за дъбене на необработени и сурови кожи при капацитет над 12 т готова продукция за денонощие.

6.4.1. Кланици с производствен капацитет над 50 т трупно месо за денонощие.

6.4.2. Инсталации за обработване и преработване, различно от опаковане, на следните суровини, независимо дали са предварително обработени, или не, предназначени за производство на хранителни продукти за консумация от хора или животни от:

- а) единствено животински суровини (без обработването само на мляко) с производствен капацитет над 75 т готова продукция за денонощие;
- б) единствено растителни суровини с производствен капацитет над 300 т готова продукция за денонощие или 600 т готова продукция за денонощие, когато инсталацията работи в продължение на не повече от 90 последователни дни през която и да е година;
- в) животински и растителни суровини както в комбинирани, така и в отделни продукти, с производствен капацитет за крайна продукция в тонове за денонощие, по-голям съответно от:
  - аа) 75, ако величината А е равна на или по-голяма от 10, или
  - бб) $[300 - (22,5 A)]$ във всички останали случаи,където "А" представлява съдържанието на животински съставки (в проценти от теглото) в производствен капацитет за крайна продукция.

В крайното тегло на продуктите не се включва теглото на опаковката. Тази подточка не се отнася за случаите, когато използваната суровина е само мляко.

6.4.3. Инсталации за обработване и преработване единствено на мляко с количество постъпващо мляко над 200 т за денонощие (средна стойност за година).

6.5. Инсталации за обезвреждане или оползотворяване на животински трупове или животински отпадъци с капацитет над 10 т за денонощие.

6.6. Интензивно отглеждане на птици или свине:

- а) с над 40 000 места за птици;
- б) с над 2000 места за свине за уговане (над 30 килограма), или

в) с над 750 места за свине майки.

6.7. Инсталации за повърхностно третиране на вещества, предмети или продукти с използване на органични разтворители, по-конкретно за апретиране, шамповане, грундиране, обезмасляване, придаване на водонепропускливост, оразмеряване, боядисване, почистване или импрегниране, с консумация на органични разтворители над 150 килограма на час или над 200 т годишно.

6.8. Производство на аморфен въглерод или електрографит чрез изгаряне или графитизиране.

6.9. Инсталации за улавяне на потоци от CO₂ с цел съхранението му в геоложки формации, когато тези потоци са изпускани от инсталации в обхвата на това приложение, инсталации за изгаряне и/или за съвместно изгаряне на отпадъци (независимо от капацитета им), инсталации, в които се употребяват разтворители, или инсталации за производство на титанов диоксид.

6.10. Консервиране с химикали на дървен материал и изделия от дървен материал с производствен капацитет над 75 кубични метра за денонощие, различно от третирането срещу гниене (сини петна).

6.11. Инсталации за самостоятелно третиране на отпадъчни води, формирани от инсталации в обхвата на това приложение и различни от пречиствателни станции за пречистване на отпадъчни води от населените места."

Приложение № 5 към § 1, т. 54а от допълнителните разпоредби
(Ново - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

Критерии за голяма авария

Голяма авария е всяка авария, която:

1. Включва опасни вещества в количества не по-малки от 5 на сто от пределните количества съгласно приложение № 3 на ЗООС, табл. 1 или табл. 3, колона 3, и причинява пожар, експлозия или изпускане на опасни вещества.
2. Причинява поне едно от следните неблагоприятни последствия върху живота и здравето на хората и върху инфраструктурата в района на предприятието и/или съоръжението:
  - а) смърт поне на един човек във или извън предприятието и/или съоръжението;
  - б) шестима ранени в предприятието и/или съоръжението (хоспитализирани най- малко за 24 часа);
  - в) един ранен извън предприятието и/или съоръжението (хоспитализиран най- малко за 24 часа);
  - г) повредени и неизползваеми вследствие на аварията жилищни сгради извън предприятието и/или съоръжението;
  - д) извеждане на засегнатото население (евакуация) извън зоната на аварията за не по-малко от два часа (произведението от броя на евакуираните лица и броя часове трябва да е най-малко 500);
  - е) престой на засегнатото население в защитни съоръжения в зоната на аварията за не по-малко от два часа (произведението от броя на евакуираните лица и броя часове трябва да е най-малко 500);
  - ж) прекъсване на водоснабдяването, електроснабдяването, подаването на газ, телефонните услуги в зоната на аварията или в зоната на въздействие за повече от два часа (произведението от броя хора и броя часове трябва да е най-малко 1000).
3. Причинява увреждане или замърсяване над пределно допустимите норми на:
  - а) водите на река или канал - над 10 км;
  - б) един ха от водите на изкуствено или естествено езеро;
  - в) два ха от водите на делта;
  - г) два ха от водите на брегова ивица или открито море;
  - д) един ха водоем или подпочвени води;
  - е) защитена територия - над 0,5 ха;
  - ж) други наземни хабитати, включително селскостопански земи - над 10 ха. (*)
4. Причинява една от следните имуществени щети:
  - а) щети в предприятието - най-малко 4 млн. лв.;
  - б) щети извън предприятието - най-малко 1 млн. лв.
5. Аварии с трансгранично въздействие.

(*) При оценката на уврежданията на околната среда за водни хабитати се прилагат разпоредбите на Наредба № 6 от 2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (обн., ДВ, бр. 97 от 2000 г., изм., бр. 24 от 2004 г.), Наредба № 7 от 2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места (ДВ, бр. 98 от 2000 г.), Наредба № 11 от 2002 г. за качеството на водите за къпане (ДВ, бр. 25 от 2002 г.), Наредба № 4 от 2000 г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми (ДВ, бр. 88 от 2000 г.) и Наредба № 12 от 2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ДВ, бр. 63 от 2002 г.).

Приложение № 6 към чл. 131а, ал. 4
(Ново - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 42 от 2011 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Приложение № 7 към чл. 131и, ал. 5
(Ново - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

Приложение № 8 към чл. 123, ал. 1, т. 1
(Ново - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 07.01.2014 г. (*))

Списък на основните групи замърсяващи вещества, които трябва да се вземат предвид при определянето на допустими емисионни стойности и/или индивидуални емисионни ограничения

I. Емисии в атмосферния въздух:

1. Серен диоксид и други съединения на сярата.
2. Оксиди на азота и други азотни съединения.
3. Въглероден оксид.
4. Летливи органични съединения (ЛОС).
5. Метали и техните съединения.
6. Прах, включително фини прахови частици.
7. Азбест (суспендирани частици, влакна).
8. Хлор и неговите съединения.
9. Флуор и неговите съединения.
10. Арсен и неговите съединения.
11. Цианиди.
12. Вещества и смеси с доказани канцерогенни или мутагенни свойства или свойства, които могат да въздействат чрез въздуха върху възпроизводството.
13. Полихлорирани дибензодиоксини и полихлорирани дибензофурани.

II. Емисии във водите:

1. Органохалогенни съединения и вещества, които могат да образуват такива съединения във водната околна среда.
2. Органофосфорни съединения.
3. Органокалаени съединения.
4. Вещества и смеси с доказани канцерогенни и мутагенни свойства или свойства, които могат да въздействат във или чрез водната околна среда върху възпроизводството.
5. Устойчиви въглеродороди и устойчиви и биоакумулируеми органични токсични вещества.
6. Цианиди.
7. Метали и техните съединения.
8. Арсен и неговите съединения.
9. Биоциди и продукти за защита на растенията.
10. Суспендирани материали.
11. Вещества, допринасящи за еутрофикация (по-конкретно нитрати и фосфати).
12. Вещества, които имат неблагоприятно влияние върху кислородния баланс (и могат да бъдат измервани с параметри, като биологично потребление на кислород (БПК), химично потребление на кислород (ХПК) и други).
13. Други вещества или групи вещества, за които се поставят емисионни ограничения в разрешителните по чл. 118, ал. 4, т. 2.

Релевантни актове от Европейското законодателство

ДИРЕКТИВА 2003/105/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 16 декември 2003 година за изменение на Директива 96/82/ЕО относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества

ДИРЕКТИВА 2003/87/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 13 октомври 2003 година за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета

ДИРЕКТИВА 2003/4/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 28 януари 2003 година относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета

ДИРЕКТИВА 2001/42/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда

ДИРЕКТИВА 96/82/ЕО НА СЪВЕТА от 9 декември 1996 година относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА от 7 юни 1990 за свободния достъп до информация за околната среда

ДИРЕКТИВА 96/61/ЕО НА СЪВЕТА от 24 септември 1996 година относно комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването

ДИРЕКТИВА 2001/41/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА от 19 юни 2001 година за изменение за двадесет и първи път на Директива 76/769/ЕИО на Съвета относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки по отношение на ограниченията за пускането на пазара и употребата на някои опасни вещества и препарати, по-специално класифицирани като канцерогенни, мутагенни или вредни за размножаването вещества

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА (ЕО) № 761/2001 от 19 март 2001 година за допускане на доброволно участие на организации в Схема на Общността по управление на околната среда и одитиране (СОУОСО)

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА (ЕО) № 1980/2000 от 17 юли 2000 година относно ревизиране на схемата за присъждане на знака за екомаркировка на Общността

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1264/1999 НА СЪВЕТА от 21 юни 1999 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1164/94 относно създаването на Кохезионен фонд

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1260/1999 НА СЪВЕТА от 21 юли 1999 година относно определянето на общи разпоредби за Структурните фондове

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1390/97 НА КОМИСИЯТА от 18 юли 1997 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1091/94 относно определяне на някои подробни правила за прилагането на Регламент (ЕИО) № 3528/86 на Съвета относно защитата на горите в Общността срещу атмосферно замърсяване

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 97/11/ЕО от 3 март 1997 година за изменение на Директива 85/337/ЕИО относно оценката на въздействието на определени публични и частни проекти върху околната среда

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕО) № 307/97 от 17 февруари 1997 изменящ Регламент (ЕИО) № 3528/86 за защита на горите на Общността от атмосферно замърсяване

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 690/95 НА КОМИСИЯТА от 30 март 1995 година относно изменение на Регламент (ЕО) № 1091/94 за формулиране на подробни правила за изпълнението на Регламент (ЕИО) № 3528/86 на Съвета относно защитата на горите в Общността срещу атмосферно замърсяване

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1164/94 НА СЪВЕТА от 16 май 1994 година относно създаването на Кохезионен фонд

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1091/94 НА КОМИСИЯТА от 29 април 1994 година относно определяне на някои подробни правила за прилагането на Регламент (ЕИО) № 3528/86 на Съвета относно защитата на горите в Общността срещу атмосферно замърсяване

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕИО) № 1836/93 от 29 юни 1993 г., позволяващ доброволно участие на дружества от индустриалния сектор в схема на Общността за управление и проверка на опазването на околната среда

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕИО) № 2157/92 от 23 юли 1992 изменящ Регламент (ЕИО) № 3528/86 за защитата на горите на Общността от атмосферно замърсяване

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕИО) № 880/92 от 23 март 1992 година относно схема на Общността за присъждане на еко-етикети

РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (ЕИО) № 526/87 от 20 февруари 1987, въвеждащ подробни правила за прилагането на Регламент на Съвета (ЕИО) № 3528/86 за защитата на горите на Общността от атмосферно замърсяване

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2216/2004 НА КОМИСИЯТА от 21 декември 2004 година за стандартизирана и защитена система от регистри съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Решение № 280/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета